
ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය

කාර්යක්ෂම පද්ධතීන් හරහා වියාපාර
බලාත්මක කිරීම

ජනවාරි 2017

පටුන

විධායක සාරාංශය	1
හැඳින්වීම	4
1 ශ්‍රී ලංකාව තුළ පොදු ප්‍රසම්පාදනය	6
1.1 ආයතනික රාමුව	6
1.2 පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය	8
1.3 ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදන වෙළඳ පොළ තුළ ඇති දුර්වලතා	10
2 ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය	16
2.1 පිරිවැය ඉතිරි කර ගැනීම	18
2.2 වැඩි වී ඇති තරඟය හා අන්තඃකාරී වර්ධනය	18
2.3 ඉහළ නැංවුණු ක්‍රියාවලි කාර්යක්ෂමතාවයන්	19
2.4 පාරදෘෂ්‍යභාවය හා වගවීම	20
3 ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයේ (ඉ-රාජප්‍රස) ජාත්‍යන්තර අත්දැකීම්	22
3.1 දකුණු කොරියාව	22
3.2 බංග්ලාදේශය	23
3.3 මෙක්සිකෝව	25
3.4 පිලිපීනය	26
4 ඉ-රාජ්‍ය ක්‍රියාවට නැංවීම	29
4.1 නීති සම්පාදනමය හා ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම්	29
4.2 ආයතනික මැදිහත්වීම්	29
4.3 වෙනස් කිරීම් කළමණාකරණය	30
4.4 දියත් කිරීම සඳහා උපාය මාර්ග	31
5 නිර්දේශයන්	33

විධායක සාරාංශය

පොදු ප්‍රසම්පාදනය යනු රජයන් විසින් වැදගත් සමාජීය හා ආර්ථික භාණ්ඩ පුරවැසියන් වෙත සැපයීම සඳහා යොදා ගැනෙන ප්‍රධානතම උපකරණයකි. මෙකී පොදු භාණ්ඩ විශාල පරිමාණයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතුවල පටන් පොහොර හා ඖෂධ වැනි පාරිභෝගික භාණ්ඩ දක්වා පරාසයක විහිදී පවතී. කාර්යක්ෂම හා වගවීමකින් යුතු පොදු ප්‍රසම්පාදනයක් තුළින් මහජන මුදල් වඩා යහපත් ලෙස භාවිතයේ යෙදවිය හැකි වන අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වඩා යහපත් පොදු භාණ්ඩ හා සේවාවන් ලබා ගත හැකි වේ.

වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවෙහි පොදු ප්‍රසම්පාදනය දුර්වලතා 3කින් පිඩා විඳී. පළමුව, ටෙන්ඩර් අවස්ථා හා කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම වැනි ප්‍රසම්පාදනයට අදාළ තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශ වීම දුෂ්කරව පවතී. දෙවනුව, ලංසු තැබීමේදී දී ව්‍යාපාරවලට හා රජයේ නියෝජිත ආයතනවලට ඉහළ ගනුදෙනු පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වේ. ලංසු පිළියෙල කිරීම හා ඉදිරිපත් කිරීම සමඟ බැඳුණු වියදම් ද මීට ඇතුළත් වේ. මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන පරිපාලන කටයුතුවලට ඉමහත් කාලයක් වැයවන අතර එය ශ්‍රම කේන්ද්‍රීය වේ. උදාහරණයක් ලෙස ලංසු ලියකියවිලි භෞතිකව ස්ථාන මාරු කිරීම හා ගබඩා කිරීම මත එය රඳා පවතී. තුන්වෙනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රසම්පාදන වෙළඳ පොළ තුළ පවතින තරඟකාරීත්ව විරෝධී භාවිතාවන් දුෂ්ණයට මභපාදා ඇතන උදාහරණයක් ලෙස සුවිශාල පරිමාණයේ ඉහළ වටිනාකමකින් යුතු ව්‍යාපෘති සඳහා රජයේ

ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් තුළින් නියම කෙරෙන ක්‍රියාවලිය මඟ හැර යමින් ස්ව කැමැත්තෙන් ගෙනෙන යෝජනා පිළිගැනීමේ භාවිතාව සඳහන් කළ හැකිය. ප්‍රසම්පාදනය කෙරෙහි සිදු කෙරෙන ස්වාධීන විශ්ලේෂණය දුර්වලතාවයක පවතින අතරල අසාධාරණ හෝ දුෂිත භාවිතාවන්ට අභියෝග කළ හැකි ක්‍රම විධි සැපයුම්කරුවන් සතුව ඇත්තේ සීමිතව ය. එවැනි භාවිතාවන්ට එරෙහිව පවතින ප්‍රබල ආයතනික ආරක්ෂක ක්‍රම නොමැති පසුබිමක පොදු ප්‍රසම්පාදනය, දුෂ්ණය සඳහා සරු බිමක් වී තිබේ.

මෙම සන්දර්භය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා එහි කාර්යක්ෂමතාවයල පිරිවැය එලදායින්වය හා තරඟකාරීත්වය වැඩි දියුණු කළ යුතුව ඇත. ඒ සඳහා සැලකිල්ලට බඳුන් වී ඇති එක් විසඳුමක් වන්නේ, ඉලෙක්ට්‍රොනික රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය (ඉරජප්‍රස) හඳුන්වා දීමයි. ඉලෙක්ට්‍රොනික රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයයන්තෙන් පුලුල් ලෙස කියවෙන්නේ පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළට ඉලෙක්ට්‍රොනික පද්ධතීන් යොදවා ගැනීමයි. ටෙන්ඩර් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, ලංසු ලිපි ලේඛන ස්ථාන මාරු කිරීම, ලංසු ඉදිරිපත් කිරීම, ලංසු ඇගයුමට ලක් කිරීම හා කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම ඇතුළු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ සියලුම හෝ ඕනෑම එක් අංශයක කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා ඉරජප්‍රස පද්ධතීන් නිර්මාණය කර ගත හැකිය. ලංසු තැබීම හා ඉ-ගෙවීම් අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිතව ඇගයුමට ලක් කිරීමේ

හැකියාව ඉහළ තලයේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් සතුව ඇත.

පර්යේෂණ සංක්ෂිප්තය හා නිශ්චයන්

ඉ-ප්‍රසම්පාදනය මඟින් රජයට සුවිශාල පිරිවැය ඉතිරිකිරීම් ද, මුදලට සරිලන ඉහළ අගයක් ද, වඩා ප්‍රශස්ත මූල්‍ය කළමනාකරණයක් ද අත්පත් කරගත හැකි ය. ප්‍රසම්පාදනය වඩා කාර්යක්ෂම ලෙස පිරිවැය ඵලදායී හා තරඟකාරී බවට ඉ-ප්‍රසම්පාදනය හරහා පත් කිරීමෙන් වඩා ශක්තිමත් ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපොළක් හා රජයේ සම්පත් ප්‍රශස්ත ලෙස ආයෝජනය වන පරිසරයක් නිර්මාණය කර ගත හැකි වේ. ඉ-ප්‍රසම්පාදනය මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනයේ පාරදෘෂ්‍යභාවය, සාධාරණත්වය හා ඵලදායීත්වය ඉහළ නංවා ගත හැකි විධින් අවම වශයෙන් තුනක්වත් පවතී. පළමුව, ඉ-ප්‍රසම්පාදනය මඟින් රජයේ නියෝජිතයන් හා සැපයුම්කරුවන් යන දෙපාර්ශවයටම අධිකතර පිරිවැය ඉතිරිකිරීම් උදා කරයි. දෙවනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් සැපයුම්කරුවන් අතිමහත් සංඛ්‍යාවකට ටෙන්ඩර් අවස්ථාවන් වෙත ප්‍රවේශය සලසාදීමෙන් තරඟකාරීත්වය වැඩි දියුණු කරයි. තවදුරටත් පවසතොත් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ගවල පාරදෘෂ්‍යභාවය වැර ගැන්වීම මඟින් හා අභිමත තීරණයන්ට අනුව පක්ෂග්‍රාහී පිරිනැමීම් සිදු කිරීමේ අවස්ථාවන් අඩු කිරීම මඟින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයට දූෂණය අවම කිරීම සඳහා සහායක් ලබා දිය හැකිය. තෙවනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් දැනට පවතින මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියට වඩා බොහෝ සෙයින් කාර්යක්ෂම වේ. ටෙන්ඩර් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, ලංසු සැකසීම, ලිපිලේඛන ස්ථානමාරු කිරීම හා සන්නිවේදනය ඇතුළු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ විවිධාකාර අදියරයන් සරල කිරීම හා ස්වයංක්‍රීය කිරීමක් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් සිදුවේ. එ මඟින් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අඩු දුක් ගැඹැටීන් යුතු, අත්වැරදීම් වලට අඩුවෙන් නතු වන්නක් බවට පත් වේ.

ශ්‍රී ලංකා රජය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වාදීම කෙරෙහි තම කැපවීම ප්‍රකාශ කර තිබේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීම වැර ගැන්විය හැකි බලදායී සාධක හතරක් පවතී.

I. නීති සම්පාදනමය හා ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම්. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ආයතනගත කිරීම සඳහා නීති

සම්පාදනමය මැදිහත්වීම් අවශ්‍ය වේ. ඒ, මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදනයේ සිට සංක්‍රාන්තිය නිශ්චය කිරීමටත් ඩිජිටල් අත්සන් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික ගෙවීම් වැනි ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන්වල පවතින යම් කෘත්‍යාත්මක ගුණාංගයන් සඳහා අවසරයන් ලබා දීමටත් ය. ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන්ට පහසුකම් සපයනු වස් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාකාරකම්වල දෛනික කළමනාකරණයල පුළුල් ඉ-ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති රාමුවකට යටත් විය යුතුය.

2. ආයතනික මැදිහත්වීම්. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය දියත් කිරීම හා මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ආයතනික නායකත්වය ලබා දෙන මධ්‍යගත පෙරටු නියෝජිතයන්ගෙන් ගොඩ නගා ගැනීම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයේ දී මතුවන සාමාන්‍ය අවශ්‍යතාවයකි.

3. වෙනස් කිරීම් කළමනාකරණ උපාය මාර්ග. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය වෙත සුමටව සංක්‍රමණය වීම සඳහා

- I.** සැපයුම්කරුවන් හා ප්‍රසම්පාදන ආයතන යන දෙපාර්ශවයම වෙනුවෙන් ජාල සම්බන්ධතා හා ඩිජිටල් ආරක්ෂක පද්ධති යනාදී ඇවැසි තාක්ෂණමය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම.
- II.** සැපයුම්කරුවන්ට හා ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළ තම සහභාගිත්වය කාර්යක්ෂමව සිදු කිරීමට අවශ්‍ය මෙවලම් හා කුසලතා නංවාලන අන්දමේ ශක්‍යතා වර්ධන ප්‍රයත්නයන් දැරීම.
- III.** ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හරහා සිදු කෙරෙන ප්‍රසම්පාදන කාර්ය ප්‍රවාහයන්ගේ කාර්යක්ෂමතාව උපරිම කිරීම සඳහා වර්තමාන ක්‍රියාවලීන් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි ප්‍රතිසැලසුම්කරණයට ලක් කිරීම.

4. දියත් කිරීම සඳහා උපායමාර්ග
ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය කෙරෙහි යොමුවන රජයන් පහත කරුණු කෙරෙහි සිය සැලකිල්ල යොමු කළ යුතුය.

I. මූලික ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන කෘත්‍යාත්ගෙන් පටන්ගෙන නව ශක්‍යතාවයන්

කාලානුරූපීව එකතු කරමින් අදියරයන් ලෙස එය දියත් කිරීම.

- II. විවිධ ආයතනයන්හි භාවිතය වෙනුවෙන් පද්ධතීන් ගණනාවක් ඇති කරනු වෙනුවට සියලු ප්‍රසම්පාදන ආයතන ආවරණය වන පරිදි තනි ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියක් ගොඩ නැගීම.
- III. රජයේ නියෝජිතයන් සමස්තය තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය දියත් කිරීමට පෙරාතුව ප්‍රසම්පාදන ආයතන සුළු ප්‍රමාණයකින් සැදුම්ලත් කුඩා කණ්ඩායමක් තුළ එය නියමු වැඩසටහනක් ලෙස දියත් කිරීම.

නිර්දේශයන්

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය දියත් කිරීමේදී පහත නිර්දේශයන් සැලකිල්ලට බඳුන් කළ හැකිය.

- I. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය බලාත්මක කළ හැකි වන අයුරින් හා ඊට පහසුකම් සැපයෙන අයුරින්, පහත කරුණු ද ඇතුළත් වන ලෙස ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් හා ප්‍රසම්පාදන අත්පොත සංශෝධනය කිරීම.
 - I. ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ තහංචි ඉවත් කිරීම .
 - II. වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලසුම්, තෝරා ගැනීමේ උපමානයන්, ප්‍රසම්පාදන කමිටු හා තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවල සංයුතීන්, ටෙන්ඩර් දැන්වීම්වල සිදුවන සියලු සංශෝධනයන් හා පිරිනමන ලද කොන්ත්‍රාත්තු ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට නියම කිරීම.
 - III. නියමිත කාලපරිච්ඡේදයක් ඇතුළත ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය වෙත සංක්‍රමණයවීමට නියම කිරීම.
- 2. උචිත සහතික කිරීම් සේවා සම්පාදකයෙකු විසින් සහතික කරනු ලබන ඉ-අත්සන් පොදු ප්‍රසම්පාදන ගනුදෙනු නිමා කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා වලංගු හා බලාත්මක යැයි පිළිගත හැකි බව ප්‍රකාශ කරමින් චක්‍රලේඛයක් නිකුත් කිරීම.
- 3. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය භාවිතයේ නියමයන් පැහැදිලිව නිර්වචනය කරන විස්තරාත්මක ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් ගොඩ නඟා

ගැනීම හා ක්රියාත්මක කිරීම.

- 4. ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසම (NPC) පහත දැක්වෙන කාර්යයන්ට අදාළ මූලික නියෝජිතයන් ලෙස පත් කිරීම.
 - I. දැනට පවතින මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් ගැන විගණනයක් සිදු කර, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව මත ඒවා අනුකූලනය හා ස්වයංක්‍රීය කරන අන්දම යෝජනා කිරීම .
 - II. ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් සහ ප්‍රසම්පාදන අත්පොතේ සිදු කිරීමට අවශ්‍ය සංශෝධන විධිමත්ව සැකසීම.
 - III. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්තිය කෙටුම්පත් කිරීම.
- 5. ඉහත වේදිකාවේ කළමනාකරණය අධීක්ෂණය කිරීමට හැකි වන පරිදි එන්පීසී යේ ආයතනික ශක්‍යතාව ශක්තිමත් කිරීම.
- 6. ප්‍රමාණවත් ලෙස සම්පත් සපයමින් ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසම යටතේ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීමට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව ගොඩ නැංවීම හා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීමේ සැලසුමක් සකස් කිරීමේ කාර්යභාරය එයට පැවරෙනු ඇත.
- 7. ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසම සතුව සිමිත සම්පත් ප්‍රමාණයක් පමණක් පැවතීම නිසාල තෙවන පාර්ශව සේවා සැපයුම් ආකෘතියක් තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා සලකා බැලීමට රජයේ ප්‍රමාණවත් කළමනාකරණ අධීක්ෂණ හා හිමිකම් අයිතීන්වලට යටත් කොටල නිසි කුසලතාවයන් හා විශේෂඥභාවය සහිත තෙවන පාර්ශවයක් රටේ ඉ-ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය මෙහෙයවීම සඳහා යොදා ගැනීම මෙහිදී සිදු වේ.
- 8. සැපයුම්කරුවන්ට හා ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පිළිබඳ අවබෝධය ලබා දීමට සහායක් වන ප්‍රබල පුහුණුකිරීම් හා සන්නිවේදන වැඩසටහන් සම්පාදනය කිරීම.
- 9. නියමු කණ්ඩායමක් ලෙස තෝරාගත් ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන ආයතන සමූහයක් වෙත තනි මාර්ගගත ප්‍රවේශ ද්වාරයක් තුළ සංග්‍රහ කරමින්

සත්කාරක ක්‍රියාමාර්ගයන් ක්‍රමිකව අරඹා ඉ-
රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය අදියරගත ඵලඹුමකින් සිදු
කළ යුතුය. කෙටි කාලීනල මධ්‍යකාලීන හා
දිගුකාලීන ලෙස දියත් කළ යුතු , යෝජිත ඉ-
රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන කාර්යභාරයන් පහත වගුවෙන්
දැක්වේ. කෙටි කාලීන ක්‍රියාකාරකම් මිනිස්
ශ්‍රමායික ක්‍රියාකාරකම් හා සමගාමීව ක්‍රියාත්මක
කළ හැකිය. කෙසේවෙතත්, මධ්‍යකාලීන හා දිගු
කාලීන ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් දැනට පවතින
ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන
පද්ධතිය වෙත සංක්‍රමණ කිරීමට ඇවැසි වනු
ඇත.

<p>අදියර 1 කෙටි කාලීන (වසර 1 ක්)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ටෙන්ඩර් දැන්වීම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම. • සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම. • ප්‍රසම්පාදන තොරතුරු ලබාගැනීමට හැකි වීම. • ටෙන්ඩර් මාර්ග පටය පිරික්සීම.
<p>අදියර 2 මධ්‍ය කාලීන (වසර 2-3 දක්වා)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ඉ-නාමාවලි • ඉ-ලංසු ඉදිරිපත් කිරීම් • කොන්ත්‍රාත්තු හා ලිපිගොනු කළමනාකරණ පද්ධතිය
<p>අදියර 3 දිගු කාලීන (වසර 3-4 දක්වා)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ඉ-ගෙවීම් • ලංසු ඉ-ඇගයුම් කිරීම • කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම්

හැඳින්වීම

පොදු ප්‍රසම්පාදනය යනු වැදගත් සමාජීය හා ආර්ථික බඩු බාහිරාදිය පුරවැසියන් වෙත සැපයීමට රජයන් විසින් යොදා ගැනෙන එක් ප්‍රධානතම උපකරණයකි. හොඳින් කළමනාකරණය කරන ලද පොදු ප්‍රසම්පාදනයකට රටේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් සැලකිය යුතු පංගුවකට දායක විය හැක. නවදුරටත් පවසතොත්, ප්‍රබල ප්‍රසම්පාදන

පද්ධතීන් යනු එලදායී පොදු ආයෝජනයන් සඳහා පූර්ව අවශ්‍යතාවයකි.

තොරතුරු අසමමිතිකතා, ගනුදෙනු සඳහා වැයවන අධික පිරිවැය, තරඟකාරීත්ව විරෝධී භාවිතාවන් හා දූෂණය සඳහා ඇති ඉහළ ඉඩ ප්‍රස්ථා යන ව්‍යාධීන්ගෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදන වෙළඳ පොළ වර්තමානයේ දී පීඩා විඳී. පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්ෂේත්‍රය තුළ පොදු මූල්‍ය කළමනාකරණ ප්‍රතිසංස්කරණ මාලාවක් සඳහා තමන් විසින් මූල පුරා ඇතැයි ශ්‍රී ලංකා රජය වාර්තා කරයි. මේ සම්බන්ධයෙන් යෝජනා වී ඇති ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකමක් වන්නේ රජයේ ප්‍රසම්පාදනය සඳහා ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රවේශ ද්වාරයන් ස්ථාපිත කිරීමත්, රාජ්‍ය අංශය සඳහා ඉලෙක්ට්‍රොනික රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය (ඉරප්‍රස) භාවිතා කිරීමත් ය. යෝජිත අනෙක් ප්‍රතිසංස්කරණ අතරට ජාතික ප්‍රසම්පාදන උපාය මාර්ගයක් යොදා ගැනීමත්ල නව ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශන නිර්ණායකයන් හා රෙගුලාසි යොදා ගැනීමත්ල ප්‍රසම්පාදන පිරිනැමීම වාර්තා

කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම හා ඇගයීම සඳහා වැඩිදියුණු කළ පද්ධතීන් භාවිතා කිරීමත් අයත් වේ.¹ 2015 අපේරල් මස සම්මත කර ගන්නා ලද ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය තුළින් ජාතික ස්වාධීන ප්‍රසම්පාදන කොමිසමක් ස්ථාපිත කරන ලදී. එයට පවරන ලද කාර්ය භාරය වූයේ සාධාරණ ල තරඟකාරී හා පිරිවැය-එලදායී ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියක් ගොඩ නැගීමයි.² ඉහත පසුබිමට ප්‍රතිපක්ෂව හිඳිමින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය යොදා ගැනීමේ හැකියාව ගැන තක්සේරුවක් සිදු කිරීම කාලීන හා අර්ථාන්විත වන්නකි.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය යනු රාජ්‍ය අංශය සඳහා අවශ්‍ය වැඩ කටයුතු භාණ්ඩ හා උපදේශන සේවාවන් ප්‍රසම්පාදනය කර ගැනීම වෙනුවෙන් රජයන් විසින් සැපයුම්කරුවන් සමඟ පවත්වාගෙන යනු ලබන ප්‍රසම්පාදන සම්බන්ධතාවල දී තොරතුරු තාක්ෂණවේදය (විශේෂයෙන් අන්තර්ජාලය) යොදා ගැනීමයි.³ ප්‍රසම්පාදන වෙළඳ පොළ තුළ තරඟකාරීත්වය ඉහළ නැංවීමට දල රජය හා

¹ මුදල් අමාත්‍යාංශය, වාර්ෂික වාර්තාව (2015)

² ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, 156(C)(1) වගන්තිය

³ Procurement Harmonization Project of The Asian Development Bank, The Inter-American Development Bank and The World Bank, *Electronic Government Procurement Roadmap* (March 2004).

පුද්ගලික අංශය යන දෙපාර්ශවයේම ගනුදෙනු පිරිවැය පහත හෙළීමට දල පාරදායකභාවය වැඩි දියුණු කරමින් පොදු ප්‍රසම්පාදනය තුළ දූෂණයට ඇති අවස්ථා අවම කිරීමට ද විභවයක් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය සතුව පවතී. රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය අනුකූලනය කිරීම සඳහා රටවල් ගණනාවක් විසින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකා ස්ථාපිත කර ඇත. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පිළිබඳ වඩා වඩා පුළුල් වන දැනුම් සම්භාරයක් දල තුලනාත්මක අත්දැකීම් සමුදායක් ද ලබා ගැනීමට එමඟින් හැකි වී ඇත.

මෙම වාර්තාව කොටස් පහකින් ඉදිරිපත් කෙරේ. පළමු කොටසින්, ප්‍රසම්පාදනය හා පොදු ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපොළ හසුරුවනු ලබන දැනට පවතින ආයතනික රාමුව ඇතුළු ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනය පිළිබඳ දළ විශ්ලේෂණයක් ඉදිරිපත් කෙරේ. දෙවැන්න, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හා එහි වාසි පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීමක් සිදු කරනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ මූලික ප්‍රායෝගික සැලකිලිමත්වීම් හඳුනා ගැනීමක් තෙවැන්නෙන් සිදු කෙරේ. සිව්වැනි කොටසේදී, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පිළිබඳ සංසන්දනාත්මක අත්දැකීම් කිහිපයක් සාකච්ඡාවට ලක් කෙරේ. අවසාන කොටසේදී ශීර් ලංකාව තුළ පොදු ප්‍රසම්පාදනය වැඩි දියුණු කිරීමේ විධියක් ලෙස ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය භාවිතා කිරීම සම්බන්ධ නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කෙරේ.

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වෙරිටේ රිසර්ච් ආයතනය මඟින් යොදා ගැනුණු ක්‍රමවේදය, ද්විතීය පර්යේෂණ හා මූලික තොරතුරු සම්පාදක සම්මුඛ සාකච්ඡාවල සම්මිශ්‍රණයකින් සමන්විතය. රජයේ මූලික ප්‍රසම්පාදන ආයතනවල නිලධාරීන්, පුද්ගලික අංශයේ සැපයුම්කරුවන් හා ස්වාධීන ප්‍රසම්පාදන විශේෂඥයින් මෙම මූලික තොරතුරු සම්පාදකයින් අතරට ඇතුළත් විය. අධ්‍යයනයෙන් එලැඹී මුල් නිශ්චයන් හා තාවකාලික නිර්දේශයන්, 2016 නොවැම්බර් මස පැවති සාකච්ඡාවක් තුළින් පාර්ශවකරුවන්ගේ ප්‍රතිචාරයට ලක් කෙරිණි. ඉන්පසුව එය මෙම වාර්තාවට ඇතුළත් කෙරිණි.

1.

ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනය

දේශීය වෙළඳපොළ තුළ සිටින භාණ්ඩල සේවාවන් හා වැඩ කටයුතුවල විශාලතම ගැනුම්කරුවා ශ්‍රී ලංකා රජය යි. 2015 දී එය පොදු ප්‍රසම්පාදනය හරහා දළ වශයෙන් රු. බිලියන 597ක්, එනම් දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් 5.3 ක් වැයකර ඇත.⁴ ඉහළම ප්‍රසම්පාදන අගය වූ රු. බිලියන 167ක් වැයකර තිබුණේ මහාමාර්ග, උසස් අධ්‍යාපන හා ආයෝජන ප්‍රවර්ධන අමාත්‍යාංශය හරහා ය. ඊට පසුව ආරක්‍ෂක අමාත්‍යාංශය සහ සෞඛ්‍ය හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය පිළිවෙලින් රු. බිලියන 87ක් හා බිලියන 66ක් වැය කර තිබුණි.⁵ 2015 දී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රසම්පාදනයෙන් 57 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් සඳහා අරමුදල් සම්පාදනය වී තිබුණේ දේශීය රාජ්‍ය සම්පත් හරහා ය.⁶ රජයේ උපාය මාර්ගික ක්‍රියාකාරකම් ගණනාවක මූලික පදනම සමන්විත වී ඇත්තේ පොදු කොන්ත්‍රාත්තු වලිනි. ඒවා විශාල පරිමාණයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයේ සිට කෘෂි පොහොර හා ඖෂධ වැනි පාරිභෝගික භාණ්ඩ සැපයීම දක්වා පරාසයක විහිදී පවතී. ප්‍රසම්පාදනය ආර්ථික

ප්‍රතිපත්තිමය උපකරණයක් ලෙසදක්‍රියාත්මක වේ. ඒ, දේශීය කර්මාන්ත හා සැපයුම්කරුවන් ප්‍රවර්ධනය කරනු වස් රජය විසින් දේශීය ලංසුකරුවන්ට මිල ප්‍රමුඛතා ලබා දීම මඟිනි.

1.1 ආයතනික රාමුව

පොදු ප්‍රසම්පාදනය කෙරෙහි බල පවත්නා විධිමත් නීති සම්පාදක රාමුවක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැනට නොපවතී. ඒ වෙනුවට, ප්‍රසම්පාදනය මූලික වශයෙන් පාලනය වන්නේ, දැනට අක්‍රියව පවතින ජාතික ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතායතනය (ජාපසනි) මඟින් නිකුත් කරන කැබිනට් මණ්ඩලය මඟින් අනුමත කරන ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් සමූහයක් හරහා ය. පහත දැක්වෙන උපදේශන නිර්ණායකයන් වර්තමානයේ දී භාවිතයේ පවතී.

1. ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් - භාණ්ඩ හා වැඩකටයුතු (2006)
2. උපදේශන නිර්ණායකයන් - උපදේශකයින් තෝරා ගැනීම හා සේවයෙහි යෙදවීම (2007)

⁴ මුදල් අමාත්‍යාන්තය, වාර්ෂික වාර්තාව (2015)

⁵ ibid

⁶ ibid

3. පුද්ගලික අංශයේ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා උපදේශන නිර්ණායකයන් (1998); සහ
4. ඖෂධ හා වෛද්‍ය උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය සඳහා උපදේශන නිර්ණායකයන් (2006)

මෙම උපදේශන නිර්ණායකයන් හා එක්ව පවතින ප්‍රසම්පාදන අත් පොත් දෙකකි.

1. ප්‍රසම්පාදන අත්පොත (2000) සහ
2. උපදේශන සේවා අත්පොත (2007).

ප්‍රසම්පාදන අත්පොතේ සිදු කළ සංශෝධනයන්, අතිරේකයන් මාලාවක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. 2016 ජනවාරි 25 වනවිට මෙවැනි අතිරේකයන් 29ක් නිකුත් කර තිබේ. එමෙන්ම, මුලින්ම ජාතික ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතායතනය විසින් ද පසුව පොදු මූල්‍ය කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ද නිකුත් කර ඇති රජයේ වකු ලේඛ මෙම උපදේශන නිර්ණායකයන්ට හා අත්පොත් වලට ඇදුණු අතිරේකයන් ලෙස පවතී.

ජාතික ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතායතනය ස්ථාපිත කරන ලද්දේ 2004 මැයි මාසයේදී ය. ඊට හේතු වූයේ, ලෝක බැංකුව විසින් පෙර වසරේ දී රටේ ප්‍රසම්පාදන තක්සේරුවක් සිදු කිරීමෙන් පසු එළැඹී තිබියත් යට'පොදු ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්තියක් ගොඩ නැඟීමට හා පාලනය කිරීම සඳහා ස්වාධීන ආයතනයක් නොතිබීම තක්සේරුවේ නිරීක්ෂණයට හසු වීමිනි. පසුව එම භූමිකාව මුදල් අමාත්‍යාංශයට භාර කෙරිණි. විධායක කාර්ය භාරයන් ඉටු කරන ආයතනයන්ගෙන් වෙන් වූ, ස්වාධීන හා වෘත්තික කාර්ය මණ්ඩලයකින් සැදුම්ලත් ප්‍රසම්පාදන නියාමන නියෝජිතායතනයක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා තක්සේරුවෙන් නිර්දේශ කෙරිණි. රජයේ ප්‍රසම්පාදනය අනුකූලනය කිරීම හා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ පාරදෘෂ්‍යභාවය හා එලදායිතාවය ඉහළ

නංවාලීම ජාතික ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතායතනයට පැවරුණු බලයන් අතර විය.⁸

කෙසේවෙතත් 2008 දී ජාතික ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතායතනය විසුරුවනු ලැබූ අතර, එහි කාර්යයන් මුදල් අමාත්‍යාංශය යටතේ පැවති පොදු මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවට පවරනු ලැබිණි.

පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාකාරකම් විමධ්‍යගත කර තිබේ. ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ගවල මූලික වගකීම, එක් එක් අමාත්‍යාංශවල ප්‍රධාන ගිණුම් නිලධාරියා ද ලෙස සැලකෙන අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරුන් වෙත පවරා තිබේ.⁹ ඉහත දක්වන ලද උපදේශන නිර්ණායකයන් හා අත්පොත්වල විදහා දක්වන ලද නියාමන රාමුව පහත සඳහන් ආයතන ද ඇතුළත් පුළුල් පරාසයක ඇති ප්‍රසම්පාදන ආයතන ගණනාවකට අදාළ වේ¹⁰.

- අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු හා ව්‍යවස්ථාපිත අධිකාරී
- පළාත් සභා හා ප්‍රාදේශීය අධිකාරී
- රාජ්‍ය සංස්ථා හා රජයට හිමි සමාගම්

සහ

- ශ්‍රී ලංකා රජයට පූර්ණ හෝ පාර්ශ්වික හිමිකාරිත්වය ඇති, නොඑසේ නම් රජයේ සඵල පාලනය යටතේ පවතින සියලුම දේහයන් සෑම ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ගයකදීම, අදාළ ප්‍රසම්පාදන ආයතන මඟින් අවස්ථාවෝචිත ලෙස පහත

8. National Procurement Agency shut down', *The Sunday Times*, 4 May 2008, at:<http://www.sundaytimes.lk/080504/FinanciaTimes/ft318.html>[පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වෙනි දින].

9 ජාතික ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතායතනය, ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් - භාණ්ඩ හා වැඩකටයුතු (2006), 2.2.1

10. ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් - භාණ්ඩ හා වැඩකටයුතු (2006). එ මෙන්ම බලන්න: Japan International Cooperation Agency, *Study on Public Procurement Systems and Capacity in South Asian Countries, Final Report* (February 2013), at http://open_jicareport.jica.go.jp/pdf/12087599.pdf [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වෙනි දින].

7. South Asia Regional Procurement Unit, The World Bank, Sri Lanka Country Procurement Assessment Report, Volume I (June 2003).

කමිටු පත් කිරීම සිදු වේ.

- ප්‍රසම්පාදන කමිටු
- තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු හා
- උපදේශක ප්‍රසම්පාදන කමිටු

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ අනු කොටස් පාලනය කිරීමේ වගකීම එක් එක් කමිටුවට පැවරේ. ප්‍රසම්පාදනයේ මූල්‍ය වටිනාකම හා අවස්ථාවට බඳුන් වන ප්‍රසම්පාදන ආයතනය අනුව, ස්ථාපනය වන ප්‍රසම්පාදන කමිටුව (ප්‍රසක) විවිධාකාර වේ.¹¹ උදාහරණයක් ලෙස, පළාත් හා දිස්ත්‍රික් කාර්යාල විශාල සංඛ්‍යාවක් ඇති නියෝජිතායතනවලට පළාත් ප්‍රසම්පාදන කමිටු ස්ථාපිත කළ හැකිය. ඒ අතර, දේශීය අරමුදල් සම්පාදිත ප්‍රසම්පාදනයන්හි දී එහි අගය රු. මිලියන 200ට වැඩි වන විට දිත්, විදේශීය අරමුදල් සම්පාදිත ප්‍රසම්පාදනයන් හි දී එය රු. මිලියන 600ට වැඩිවන විට දිත් කැබිනට් මණ්ඩලයෙන් පත් කෙරෙන ප්‍රසම්පාදිත කමිටු ස්ථාපිත කෙරේ.¹² ප්‍රසම්පාදන කමිටුවලට පැවරෙන වගකීම් අතර, කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම සඳහා ප්‍රමාණවත් තරම් අරමුදල් ඇති බව සහතික කර ගැනීම හා අවසාන කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම සඳහා තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවේ (තාඇක) හි වාර්තාවන් විමසීමට ලක් කිරීම ඇතුළත් වේ.¹³

¹¹ ප්‍රසම්පාදන කමිටු යන්නට, අමාත්‍යාන්ත ප්‍රසම්පාදන කමිටු, දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රසම්පාදන කමිටු, ව්‍යාපෘති ප්‍රසම්පාදන කමිටු, කලාපීය ප්‍රසම්පාදන කමිටු, කැබිනට් මණ්ඩලය මගින් පත් කරන ප්‍රසම්පාදන කමිටු, (ඉතා ඉහල අගයන් සහිත ප්‍රසම්පාදනයන් සඳහා) සහ කැබිනට් මණ්ඩලය මගින් පත් කරන ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටු (සාමාන්‍ය කාර්යය පටිපාටියෙන් විසුකින වූ සුවිශේෂී අවස්ථාවන් සඳහා) අන්තර්ගත වේ.

¹² ප්‍රසම්පාදන අත්පොතේ 28 වන අතිරේකය, නිකුත් කිරීම 2014 ජූලි 14, <http://www.treasury.gov.lk/documents/57687/174433/ProcuManSupple28E%281%29.pdf/49f052ae-e7eb-4cd8-9ab5-f0d5af41afe6> [පිවිසුම: 2016 දෙසැම්බර් 31 වන දින].

¹³ ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් (2006), 2.5

ලංසුකරුගේ පූර්ව සුදුසුකම් ලේඛන හා ලංසුව සඳහා වූ තාක්ෂණික පිරිවිතරයන් විමර්ශනය කිරීමේ හා අනුමත කිරීමේ වගකීම තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවට පැවරේ.¹⁴ අදාළ ප්‍රසම්පාදන කමිටුව මඟින් නියම කරන ලද විටක දී සැපයුම්කරුවන් සමඟ පවත්වන කතිකාවන්ට සහභාගී වීමට දතාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවලට සිදු වේ.¹⁵ උපදේශක සේවාවන් ප්‍රසම්පාදනය කිරීම හා බැඳුණු තෝරා ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන්වල වගකීම උපදේශක ප්‍රසම්පාදන කමිටුවලට පැවරේ. ප්‍රස්තුත උපදේශන සේවා සඳහා ප්‍රමාණවත් අරමුදල් ඇති බව සහතික කර ගැනීම, ප්‍රසම්පාදන ආයතන මඟින් පිළියෙල කරන ලද යෝජනා සඳහා ඉල්ලීම් ටීඕආර් රාමුව විමර්ශනය කිරීම හා අනුමත කිරීම, තෝරාගත් උපදේශකයින්ගේ අවසාන ලැයිස්තුව අනුමත කිරීම මේ කමිටුවල වගකීම් අතරට ගැනේ.¹⁶

2015 අපේරල් මස සම්මත කර ගන්නා ලද දහනව වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය තුළින්, ස්වාධීනව පත් කෙරුණු ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසම (ජාප්‍රසක) හඳුන්වා දෙනු ලැබිණි. ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසමේ කාර්යභාරය වන්නේ,

රජයේ ආයතන මඟින් සිදු කරන භාණ්ඩ, සේවාවල වැඩ කටයුතු, උපදේශන සේවා හා තොරතුරු පද්ධති ප්‍රසම්පාදනයන් සඳහා සාධාරණ ල අපක්ෂපාතී, පාරදෘෂ්‍යමය, තරඟකාරී හා පිරිවැය ඵලදායී ක්‍රියාපටිපාටි හා උපදේශන නිර්ණායකයන් සැකසීම හා එවැනි උපදේශන නිර්ණායකයන් ගැසට් කර ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.¹⁷

රජයේ ප්‍රසම්පාදන ආයතනවල ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් හා රීතින්වල අනුකූලතාවය අධීක්ෂණය කිරීමේ හා ඇගයුමට ලක් කිරීමේ බලයජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසම සතු වන අතර¹⁸ ආණ්ඩුක්‍රමව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්දේශය මත 2015 නොවැම්බර් මස සාමාජිකයින් පස් දෙනෙකුගෙන් යුත් ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසම පත් කෙරිණි. ඒ අනුව, පොදු මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව

¹⁴ ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් (2006), 2.6
¹⁵ ibid
¹⁶ උපදේශන නිර්ණායකයන් - උපදේශකයින් තෝරා ගැනීම හා සේවයෙහි යෙදවීම (2007)
¹⁷ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, 156(C)(1) වගන්තිය
¹⁸ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, 156(C)(2) වගන්තිය

වෙත වර්තමානයේ දී පැවරී ඇති ප්‍රසම්පාදනය හා බැඳුණු කාර්යභාරයන් ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසම වෙත මාරු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සිදු වෙමින් පවතී. තම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් කෙටුම්පත් කළ සංශෝධිත ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන්, භාණ්ඩ හා වැඩකටයුතු (2015) හා යාවත්කාලීන කළ ප්‍රසම්පාදන අත්පොත ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිසම මගින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට නියමිතව ඇති බව මුදල් අමාත්‍යාංශය වාර්තා කර තිබේ.¹⁹

¹⁹මුදල් අමාත්‍යාන්තය, වාර්ෂික වාර්තාව (2015)

1.2 පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය

පොදු ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට භාවිතා කල හැකි ප්‍රසම්පාදන ප්‍රකාර ගණනාවක් ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් තුළින් සපයා දේ. භාණ්ඩ හා වැඩකටයුතු ප්‍රසම්පාදනයේ දී උපයෝගී කර ගැනෙන ප්‍රසම්පාදන ප්‍රකාරයන් ගේ ලැයිස්තුවක් පහත 1 වගුවෙන් ඉදිරිපත් කෙරේ.

1 වගුව - පොදු ප්‍රසම්පාදන ප්‍රකාර²⁰

ජාතික තරඟකාරී ලංසු තැබීම	රජයේ අරමුදල් යොදා ගන්නා, පොදු ප්‍රසම්පාදනයන් සඳහා සම්මත විධි ක්‍රමය යි. මූල්‍ය දායකයින් විසින් ඉල්ලා සිටින විටක දී හැර අනෙක් අවස්ථාවන්හි දී විදේශීය ලංසුකරුවන් බැහැර කෙරේ. ඉහත කී අවශ්‍යතාවය පවතිනම් දේශීය ප්‍රමුඛතා උපමානයන් අදාළ නොවේ.
ජාත්‍යන්තර තරඟකාරී ලංසු තැබීම	මූල්‍ය දායකයකු විසින් ඉල්ලා සිටින විටදී හෝ දේශීය ශක්‍යතාව සීමාසහිත විට දී උපයෝගී කර ගැනේ. දේශීය ප්‍රමුඛතා උපමානය අදාළ කර ගැනේ.
සීමිත අන්තර් ජාතික ලංසු තැබීම/සීමිත ජාතික ලංසු තැබීම	සුදුසුකම් සහිත මූලාශ්‍රයන් හෝ සැපයුම්කරුවන් සීමාසහිතව ඇති විට උපයෝගී කර ගැනේ. කලින් තෝරා ලැයිස්තුගත කර ඇති අන්තර්ජාතික හෝ ජාතික සැපයුම්කරුවන් හෝ කොන්ත්‍රාත්කරුවන් වෙත ලංසු සෘජුව යොමු කෙරේ.
සාපේක්‍ෂ යෑම	ලබා ගැනීම සඳහා වෙළඳ දැන්වීම් පළ කිරීම තරම් නොවටිනා, නිතර භාවිතයට ගැනෙන අඩු අගයකින් යුතු භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇති හෝ යෙලෝ ජේජස් හෝ රේන්බෝ ජේජස් හි ලැයිස්තු ගත වී ඇති අයවලුන්ගෙන් සෘජුව ඉල්ලීම් යොමු කෙරේ.
සෘජු කොන්ත්‍රාත්තු ලබා දීම	නීති මගින් මිළ පාලනය කර ඇති අවස්ථා වැනි විශේෂිත අවස්ථාවන් හිදී එක් සැපයුම්කරුවෙකු වෙතින් ප්‍රසම්පාදනය කර ගැනීම. සෘජු කොන්ත්‍රාත්තු ලබාදීම් උපරිම අගයන්ට යටත් අතර, නැවත ඇණවුම් සිදු කිරීමේ පාලනයන් පැනවී ඇත.
නැවත ඇණවුම්	එකම භාණ්ඩ වර්ගය සැපයීම සඳහා මුල් සැපයුම්කරු වෙත කෙටි කාලයක් වෙනුවෙන් සිදු කෙරෙන ඇණවුමකි. මෙම මාදිලිය ව්‍යතිරේකී අවස්ථාවන් හි දී පමණක් උපයෝගී කර ගැනේ. නැවත ඇණවුම්, මුල් කොන්ත්‍රාත්තුවෙන් 50ක අගය සීමාවකට හා මුල් කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනැමුණු දිනයේ පටන් මාස 6ක කාල සීමාවකට යටත්ව ඇත.
හදිසි තත්වයන් තුළ යෝදා ගන්නා ගිනුම (Force Account)	ප්‍රසම්පාදන ආයතන ස්වකීය පුද්ගලයින් හෝ උපකරණ උපයෝග කර ගනිමින් වැඩ කටයුතු සිදු කරවා ගැනීම මින් ඇඟවේ. සුවිශේෂී අවස්ථාවන්වල දී උපයෝගී කර ගැනේ. එනම් ප්‍රමාණයන් පූර්ව නිර්ණය කිරීම දුෂ්කර වන අවස්ථාවන්, කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සාධාරණ මිළ ගණන්වලට ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමක් සිදු නොකිරීමට ඉඩ ඇති අවස්ථාවල දී හා හදිසි අවස්ථාවල දී.

²⁰ජාතික ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතායතනය, ප්‍රසම්පාදන අත්පොත(2006)

හදිසි ප්‍රසම්පාදනයන්	ස්වාභාවික හේතු හෝ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇතිවන ව්‍යසනයන්හි දී හෝ රජය මගින් හදිසි අවස්ථාවන් ප්‍රකාශ කර ඇතිවිට දී උපයෝගී කර ගන්නා සෘජු ප්‍රසම්පාදන ආකාරයකි.
ප්‍රජා සහභාගී ප්‍රසම්පාදනය	යම් නිශ්චිත ප්‍රදේශයක රැකියා අවස්ථා නිර්මාණය කර ගැනීම වැනි යම් සමාජීය අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට යොදා ගැනේ. ප්‍රාදේශිකව ලියාපදිංචි වී ඇති ප්‍රජා මූලික සංවිධානයන් වෙත සහභාගී වන ලෙස ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කෙරේ.
ද්විත්ව අදියර ලංසු තැබීම	ගොඩනගා බාර දීමේ කොන්ත්‍රාත්තු හෝ තාක්ෂණික වශයෙන් සමාන වූ ලංසු තැබීම් ඉදිරිපත් වීමට ඉඩක් නොවන සුවිශේෂී ස්වභාවයක් ගන්නා සංකීර්ණ විශාල වැඩ කටයුතු සහිත වූ අවස්ථාවල දී යොදා ගැනේ. මෙම විධි ක්‍රමය සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ. පළමු අදියරේ දී සංකල්පීය සැලසුමක් හෝ කාර්ය සාධන පිරිවිතරයන් පදනම් කර ගත් තාක්ෂණික යෝජනා (මූල්‍ය උපමානයන් නොවන* ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඇරයුම් කෙරේ. දෙවැනි අදියර සඳහා සංශෝධිත ලංසු ලේඛන සැකසෙන අතර අනුමත ඕනෑම ලංසු තැබීමේ විධි ක්‍රමයන් හරහා අවසාන තාක්ෂණික යෝජනා හා මිල සඳහන් ලංසු ඒ අදියරේදී ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ.
ද්විත්ව ලිපි කවර ක්‍රමය	විකල්ප තාක්ෂණික යෝජනා අපේක්ෂා කරන ගොඩනගා බාර දීමේ ඒකම "සැලසුම්කර ඉදිකිරීමේ" හා "සපයා ස්ථාපනය කිරීමේ" කොන්ත්‍රාත්තුවල දී උපයෝගී කර ගැනේ. ලංසුකරුවන් විසින් තාක්ෂණික හා මූල්‍යමය යෝජනා එකවිට, නමුත් වෙන් වෙන් ලිපි කවර දෙකක බහා භාර දෙනු ලැබේ.
ලංසුකරුවන්ගේ පූර්ව යෝග්‍යතාව	විශාල හෝ සංකීර්ණ වැඩ කොන්ත්‍රාත්තු සඳහා ලංසු තැබීමට ඇරයුම් ලැබෙන්නේ නිශ්චිත උපමානයන් සපුරාලිය හැකි අයවලුන්ට පමණි. එකී උපමානයන්ට අයත් වන කරුණු අතර : I මේ හා සමාන කොන්ත්‍රාත්තු සම්බන්ධයෙන් පෙර පළපුරුද්ද II පුද්ගල, උපකරණ හා වෙනත් පහසුකම් වැනි සම්පත්

පොදු ප්‍රසම්පාදනයන්ගෙන් බහුතරයන් සඳහා ජාතික තරඟකාරී ලංසු තැබීම් (එන්සීබී) උපයෝගී කර ගත යුතු යැයි උපදේශන නිර්ණායකයන් විසින් නියම කර තිබේ. අදාළ වන තැන් හි දී පාරිසරික හා සමාජීය බලපෑම් තක්සේරු කිරීම ද අදාළ ප්‍රසම්පාදන කිරීමේ මාර්ගයට සම්බන්ධව ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම හා වන්දි ඉල්ලීම් වැනි කරුණු විසඳාලීම ප්‍රසම්පාදන ආයතනයට පැවරේ.²¹

ප්‍රසම්පාදන කමිටු හා තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු පත් කෙරුණු පසු, ටෙන්ඩරය පිළියෙළ කිරීම, ලංසු ඉදිරිපත් වීම, ඇගයුම් කටයුතු හා කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම වැනි ප්‍රසම්පාදනයේ විවිධාකාර අදියරයන් එකී කමිටු දෙක ඒකාබද්ධව මෙහෙයවනු ඇත.²² ඕනෑම ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ගයක් වෙනුවෙන් පත් කෙරුණු ප්‍රසම්පාදන කමිටුව හා තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුව කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනැමීමත් සමඟ අහෝසි වනු ඇත. පිරිනැමුණු කොන්ත්‍රාත්තුව ක්‍රියාවේ යෙදවීමේ වගකීම මුළුමනින්ම පැවරෙන්නේ ප්‍රසම්පාදන ආයතනයට හා එහි රේඛීය අමාත්‍යාංශයට ය.

²¹ Ibid, at 2.3
²² Ibid. at 2.4

තෝරා ගැනීමේ මූලික මූලධර්මය නම් පිරිවැය යි. එනම්, සැලකිය යුතු මට්ටමට අනුකූලතාවයන් සහිත අවම අගයකින් යුතු ලංසුවට කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනැමේ. කෙසේ වෙතත් වෙනත් සැලකිලිමත්වීම් මත පදනම් වෙමින් ද ලංසු ඇගයුමට ලක් විය හැකිය (තාක්ෂණික කරුණු හා භාරදෙන කාලය වැනි කරුණු); එවැනි අවස්ථාවල දී එකී අමතර උපමානයන් ලංසු ලේඛනවල නිශ්චිතව දැක්විය යුතුය.²³

දැනට පවතින ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් තුළ, ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට යම් ඉලෙක්ට්‍රොනික වේදිකාවක් ඇති කර ගැනීම සඳහා ඉඩ කඩ සලසා ඇත.²⁴ උදාහරණයක් ලෙස දැනුම්දීම හා පූර්ව යෝග්‍යතා අවශ්‍යතාවයන් මෙන්ම සැපයුම්කරුවන්ගෙන් ඉදිරිපත් වන ප්‍රශ්න විමසීමවලට පිළිතුරු ද ඉලෙක්ට්‍රොනික ආකාරයන්ගෙන් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට අවසර ඇත.²⁵ ටෙන්ඩර් කැඳවීම්

²³ Ibid. පිටුව 60
²⁴ ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් - භාණ්ඩ හා වැඩකටයුතු (2006), 9.8
²⁵ Ibid.

ප්‍රකාශයට පත් කිරීම වැනි ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ සමහර අංශයන් වර්තමානයේ දී අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිතව (online) ඉදිරිපත් කෙරේ. රේඛීය අමාත්‍යාංශ හා ලංකා බණිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව (CPC) වැනි රාජ්‍ය සංස්ථා ඇතුළුව විවිධ රජයේ නියෝජිතයන් හා ප්‍රසම්පාදන ආයතන තම වෙබ් අඩවිවල ටෙන්ඩර් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබයි. කෙසේ නමුත් වර්තමානයේ දී ඉලෙක්ට්‍රොනික ලෙස ලංසු ඉදිරිපත් කිරීම, රජයේ ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් තුළ පැහැදිලි ලෙස තහනම් කර ඇත.²⁶

1.3 ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදන වෙළඳ පොළ තුළ පවතින දුර්වලතා

ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන්ට මෙන්ම සැපයුම්කරුවන්ට අභියෝගයක් වන දුර්වලතා රාශියක ව්‍යාධියට වර්තමානයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රසම්පාදනය ගොදුරු වී ඇත. පොදු ප්‍රසම්පාදනයෙහි ලාබල පවත්නා ආයතනික රාමුවේ පවත්නා හිදැස් හේතුවෙන් මෙන්ම සාම්ප්‍රදායික මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් සමඟ ගැට ගැසී ඇති අභියෝගයන් හේතුවෙන් ද මෙම දුර්වලතා පැන නඟී. එවැනි දුර්වලතා හතරක් පහත සාකච්ඡාවට ලක් කෙරේ.

තොරතුරු අසමතුලිතතා

වර්තමානයේ දී පොදු ප්‍රසම්පාදන අවස්ථා පිළිබඳ තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශයන් සීමිතය. ප්‍රසම්පාදන ආයතන විසින් ටෙන්ඩර් ප්‍රකාශයට පත් කළයුතු යැයි නියම වී ඇත්තේ රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ හා ජාතික වශයෙන් බෙදා හැරෙන පුවත්පත් වලය.²⁷ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය²⁸, විදුලි සංදේශ හා ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් අමාත්‍යාංශය²⁹ මෙන්ම ශීර් ලංකා

පොලිසිය,³⁰ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය,³¹ ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය වැනි මහජන ආයතන ද ඇතුළු රජයේ නියෝජිතයන්ගෙන් ගණනාවක් ටෙන්ඩර් දැන්වීම් තම වෙබ් අඩවිවල ප්‍රකාශයට පත් කරයි.³² අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය³³ හා රාජ්‍ය ඖෂධ (නීතිගත) සංස්ථාව³⁴ වැනි සමහර නියෝජිතයන්ගේ කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම් පිළිබඳ තොරතුරු ද තම වෙබ් අඩවිවල පළ කරයි.

ටෙන්ඩර් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත්ල පහසුවෙන් ප්‍රවේශ විය හැකි, මධ්‍යගත ජාල කේන්ද්‍රයක් :යමඉ*නොතිබීමේ අඩුව නිසා ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේ අවස්ථා ගැන සොයා බලන සැපයුම්කරුවන්ට ඉහළ වියදම් දැරීමට සිදු වේ. ටෙන්ඩර් අවස්ථා පිළිබඳ තොරතුරු සොයනා සැපයුම්කරුවන්ට දිනපතා පුවත්පත්වල එවැනි අවස්ථා ගැන විමසිල්ලෙන් පසුවීමටත්, හෝ රජයේ නියෝජිතයන්ගෙන් වෙබ් අඩවි පිරා බැලීමටත් සිදු වේ. එමෙන්ම යම් නිශ්චිත ලංසු තැබීමකට අදාළ ටෙන්ඩර් දැන්වීම්වල දැක්වෙන පිරිවිතරයන් සැපයුම්කරුවන්ට දැනුම් දීමෙන් තොරව සංශෝධනය කිරීම් බොහෝ විට සිදුවේ. එවැනි පිරිවැය හේතුවෙන් ලංසුකරුවන් සංඛ්‍යාව අඩු විය හැකි අතර, එමඟින් ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපොළ තුළ තරඟකාරීත්වය දුර්වල විය හැකිය. තවද, ටෙන්ඩර් කැඳවීම් ගැන විමසිලිමත්ව සිටීමට හෝ ප්‍රසම්පාදන ආයතන සමඟ සන්නිවේදන සබඳතා පවත්වා ගැනීමට හෝ අවශ්‍ය තරම් සම්පත් යෙදවිය නොහැකි සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර (SME) වලට මෙකී

²⁶ Ibid.

²⁷ ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් - භාණ්ඩ හා වැඩකටයුතු (2006), 3.2.2

²⁸ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය වෙබ් අඩවිය http://www.moe.gov.lk/english/index.php?option=com_content&view=article&id=989&Itemid=808 [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වන දින].

²⁹ ජන සන්නිවේදන සහ ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් අමාත්‍යාංශය වෙබ් අඩවිය: <http://www.mtdi.gov.lk/procurement-main.html> [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වන දින].

³⁰ ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය වෙබ් අඩවිය, at <http://www.police.lk/index.php/tender-notice->

³¹ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙබ් අඩවිය, http://www.rda.gov.lk/source/bid_invitation.htm [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වන දින].

³² ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තු වෙබ් අඩවිය, http://www.railway.gov.lk/web/index.php?option=com_content&view=category&id=51&Itemid=197&lang=en [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වන දින].

³³ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය වෙබ් අඩවිය, http://www.moe.gov.lk/english/index.php?option=com_content&view=article&id=989&Itemid=808 [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වන දින].

³⁴ රාජ්‍ය ඖෂධ (නීතිගත) සංස්ථාව වෙබ් අඩවිය, at <http://www.spc.lk/awarded-tenders.php> [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වන දින].

පිරිවැයෙන් අසමානුපාතිකව විශාල අවාසියක් දැරීමට සිදු වේ.

පොදු ප්‍රසම්පාදනයේ වෙනත් අංශයන් තුළ ද මෙම තොරතුරු අසමතුලිතතාව දැකිය හැකිය. නිදසුනක් ලෙස ප්‍රසම්පාදන ආයතනයක් මගින් ඉදිරියේදී අපේක්ෂිත ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග ඇතුළත් කොට සකසනු ලබන වාර්ෂික සැලසුම්, ඉල්ලුම් පිළිබඳ ඉඟි ලබාදෙමින් සැපයුම්කරුවන්ට තම නිෂ්පාදනයන් ඊට උචිත පරිදි හැඩ ගස්වා ගැනීමෙහිලා මාහැඟි අගයක් ලබා දෙන නමුත් එවැනි සැලසුම් වෙත සැපයුම්කරුවන්ට වර්තමානයේ දී ප්‍රවේශ විය නොහැකි වී ඇත. ලංසු ඉදිරිපත් කරන අදියරට එළඹී විට ද සැපයුම්කරුවන්ට තොරතුරු අසමතුලිතතාවයන්ට මුහුණ දීමට සිදු වේ. උදාහරණයක් ලෙස ප්‍රසම්පාදන කමිටුවල තීරණ ගැනීමේ උපමානයන් පිළිබඳව සැපයුම්කරුවන්ට ඇත්තේ සීමිත තොරතුරු ය. කැබිනට් මණ්ඩල මට්ටමින් සිදු කෙරෙන, ඉහළ වටිනාකමකින් යුතු කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම් පිළිබඳ තීරණයන් ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන නමුත්, අඩු අගයකින් යුතු ප්‍රසම්පාදන තීරණයන්ගේ ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශයට පත් කිරීම් සිදුවන්නේ විරලවය.³⁵ තවදුරටත් පවසතොත්, ජයගත් ලංසු ප්‍රකාශ කිරීම් ප්‍රසම්පාදන ආයතන මගින් සිදුවන්නේ ඉතා දුලබවය. එහෙයින් පිරිනැමීමේවල අක්‍රමිකතා අභියෝගයට ලක් කිරීමට රිසි වන සැපයුම්කරුවන්ට ඉන් අභියෝගයක් එල්ල වේ. ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ තොරතුරු ප්‍රසිද්ධියේ නොපැවතීම නිසා ටෙන්ඩර් හා ලංසු පූර්ව අවශ්‍යතා පිළිබඳ තොරතුරු පුද්ගලික සම්බන්ධතා හා ඇදුණුකම් හරහා ලබා ගැනීමට සැපයුම්කරුවෝ යොමු වෙති. එය ලංසු තැබීමේ තරඟකාරීත්වයට අකුල් හෙලීමකි.

ප්‍රසම්පාදන ආයතන වෙතින් වඩා කාර්යක්ෂම තොරතුරු ප්‍රවාහයන් ලබා ගැනීමට ඇති ඉල්ලුම සපුරාලීමට සමහර සේවා සම්පාදකයින් ඉදිරිපත් වී ඇත. නිදසුනක් ලෙස tenders.lk යනු ටෙන්ඩර් තොරතුරු ඒකරාශී කරගෙන ඒවා සැපයුම්කරුවන්ට ලබා දෙන අන්තර්ජාල වෙබ්සයිට්වකි. එහිදී මෙම සේවාව ලබා ගැනීමට දායකත්වය ලබාගෙන ඇති සැපයුම්කරුවන්ට තමන්ටම අනන්‍ය වන ලෙස සැකසූ තොරතුරු ඇඟවීමේ සේවාවන් (ටෙන්ඩර් ප්‍රභේදය හෝ සීමා

³⁵ මූලික තොරතුරු සම්පාදක සම්මුඛ සාකච්ඡාව, 2016 සැප්තැම්බර් 9 වන දින

අගය මත පදනම්ව) මුදලක් අය කරමින් ලබා දෙනු ලැබේ.³⁶

ඉහළ පරිපාලන හා ගනුදෙනු පිරිවැය

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට මෙන්ම සැපයුම්කරුවන්ට ද ඉහළ පිරිවැයක් ගෙනදේ. ටෙන්ඩර් සැකසීම්, ලංසු පරිපාලනය, හා ලංසු ඇගයුම් කටයුතු ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට පරිපාලනමය වශයෙන් අති දුෂ්කර ව්‍යායාමයකි. මෙයට බොහෝ දුරට හේතු වී ඇත්තේ ප්‍රසම්පාදන ආයතන සතුව ප්‍රමිතිගත ඉල්ලුම් පත්‍ර හා සැපයුම්කරුවන්ගේ විස්තරාත්මක දත්ත ගබඩා නොමැති වීමයි. එමෙන්ම ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී ප්‍රසම්පාදන ආයතනය අභ්‍යන්තරයේම පවා (උදා - නීති දෙපාර්තමේන්තුව හා මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව අතර) තොරතුරු බෙදා ගැනීම සීමිත වීම නිසා ද පරිපාලනමය ප්‍රමාදයන් ඇති වේ. එමෙන්ම මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදනය කල් ගත වන සුලු හා ශ්‍රම ප්‍රමුඛ වීමේ නැඹුරුවක් ඇත. උදාහරණයක් ලෙස ලංසු ලේඛන භෞතිකව තැනින් තැනට රැගෙන යාම හා ගබඩා කිරීම මත එය රඳා පවතී. සංකීර්ණ හා අතිශය තාක්ෂණික භාණ්ඩ හා සේවාවන් ප්‍රසම්පාදනයේ දී එහි ප්‍රමාදයන්ට හේතු වී ඇත්තේ අදාළ තාක්ෂණික විශේෂඥ දැනුම ප්‍රසම්පාදන ආයතන තුළ නොතිබීම යන කරුණයි.³⁷

ලිපි ද්‍රව්‍ය හා කාර්යාල උපකරණ වැනි සුලබ භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේ මධ්‍යගත කිරීමේ එකඟතා වැඩපිළිවෙලක් ප්‍රසම්පාදන ආයතන විසින් දැනට ක්‍රියාත්මක නොකෙරේ. එබැවින් අඩු අගයකින් යුතු භාණ්ඩ වැඩි ප්‍රමාණයන්ගෙන් ප්‍රසම්පාදනය කිරීමේදී රජයේ නියෝජිතායතන ගණනාවක් පුරා ඇති සම්පත් ද්විගුණය වැයවීමක් සැලකිය යුතු මට්ටමකට සිදු වේ. ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග එකිනෙකින් බෙදී වෙන් වී පවතින ස්වභාවය නිසා හවුල් ප්‍රසම්පාදනයන් හරහා අත්පත් කර ගත හැකි සැලකිය යුතු තරමේ පිරිවැය ඉතිරි කර ගැනීම හා එලදායින්ව වාසි උදාකර ගැනීමට රජයේ නියෝජිතායතනවලට නොහැකි වී ඇත. රජය මෙම ගැටළුව හඳුනාගෙන ඇති අතර, සුලබ භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේ කටයුතු සඳහා මධ්‍යම ප්‍රසම්පාදන

³⁶ නිදසුනක් ලෙස, බලන්න <http://tenders.lk/>.

³⁷ මූලික තොරතුරු සම්පාදක සම්මුඛ සාකච්ඡාව, 2016 සැප්තැම්බර් 15 වන දින

නියෝජිතයන්ගේ පත් කිරීම සඳහා යෝජනාවක් මැනකදී කැබිනට් මණ්ඩලය තුළ සම්මත වී ඇත.³⁸

පොදු ප්‍රසම්පාදන කටයුතුවලට සහභාගී වීමේ දී ඉහළ ගනුදෙනු පිරිවැයක් දැරීමට බොහෝවිට සැපයුම්කරුවන්ට සිදු වේ. ලංසු පිළියෙළ කිරීමේ දී විශේෂයෙන් තාක්ෂණිකව සංකීර්ණ ලංසුවලදී, මානව හා භෞතික සම්පත් බොහෝ සෙයින් වැය වේ. ලබා ගත හැකි ලංසු පිළිබඳ විමසිල්ලෙන් පසුවීම සඳහා වැයවන ශ්‍රම පිරිවැය (ඉහතින් විස්තර කළ) ලංසු ලේඛන රැගෙන ඒමට හා සම්පූර්ණ කළ ලංසු ලේඛන භාරදීමට වැයවන ප්‍රවාහන වියදම් සැපයුම්කරුවන්ට දැරීමට සිදුවන ගනුදෙනු පිරිවැයට ඇතුළත් වේ.

තරඟකාරීත්ව විරෝධී භාවිතාවන්

ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනය තුළ තරඟකාරීත්වය බිඳ හෙලන අන්දමේ භාවිතාවන් බොහෝ දුරට දක්නට ලැබේ. එවැනි එක් භාවිතාවක් නම්, ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් හි නියම කර ඇති තරඟකාරී ලංසු තැබීම් ප්‍රකාරයන් මහහරිමින් අනාරාධිතව ඉදිරිපත් කෙරෙන ඉහළ වටිනාකමකින් යුතු විශාල ව්‍යාපෘති යෝජනා පිළිගැනීමයි.³⁹ පුද්ගලික අංශයේ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති උපදේශන නිර්ණායකයන්වලට උන පුරණයක් 2016 දෙසැම්බර් මස දී මහජන මුදල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කෙරිණි. අනාරාධිත යෝජනා සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා "ස්විස් අභියෝගය" නම් ක්‍රියාපටිපාටිය එමඟින් හඳුන්වා දෙනු ලැබිණි.⁴⁰ රජයේ නියෝජිතයන්ගේ වලට

අනාරාධිත යෝජනා ලැබෙන විට, ඊට එදිරි යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලෙස වෙනත් ලැදි පාර්ශවයන්ට ආරාධනා කරමින් යෝජනා සඳහා ඉල්ලීම් :සාක්ෂි* ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි "ස්විස් අභියෝගය" ක්‍රියාපටිපාටියෙන් නියම කෙරේ.

එමෙන්ම, විවෘත ටෙන්ඩර් පිරිනැමීමේ ක්‍රියාවලියකින් තොරව, කලින් හඳුනාගත් සැපයුම්කරුවෙකුට හෝ සේවා සම්පාදකයෙකුට සෘජුව කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම වල රජයේ නියෝජිතයන් බොහෝවිට නියුතුව සිටී. බේරේ වැව ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීමේ උපදේශන සේවා කොන්ත්‍රාත්තුව සිංගප්පූරු සමාගමකට ලබා දීමට කැබිනට් මණ්ඩලය මැනකදී ගනු ලැබූ තීරණය එවැන්නකි.⁴¹ පොදු ප්‍රසම්පාදනය තුළ සාධාරණ ලෙස තරඟ කිරීමේ අවස්ථාව එවැනි භාවිතාවන් නිසා සුදුසුකම්ලත් සැපයුම්කරුවන්ට අහිමි වේ. ඊට අමතරව ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් හි දක්වා ඇති අඩුම පිරිවැය මූලධර්මයට මෙම භාවිතාව නිසා හානි පැමිණේ. ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් 2014 දී අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම සඳහා පිළිගත් අනාරාධිත ලංසු තැබීම් පිළිබඳ කරන ලද අධ්‍යයනයකින් හෙළි වූයේ, ඒ අනුව පිරිනමන ලද කොන්ත්‍රාත්තු දළ වශයෙන් 135 ක අගය ප්‍රමාණාධික කිරීමක් සිදු වී ඇති බවත් එයින් රජයට රු. බිලියන 200ක පමණ ඇස්තමේන්තුගත පාඩුවක් සිදු වී ඇති බවත්ය.⁴²

තරඟකාරීත්ව විරෝධී භාවිතාවන් පවතින නියාමන රාමුව මහහරිමින් ගන්නා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ගවලට සීමා නොවේ. ටෙන්ඩර් කොන්දේසි කෙරෙහි මෙන්ම ලංසු තැබීමේ ක්‍රියාවලිය

³⁸ 2016 නොවැම්බර් මස 2 වන දින පැවති කැබිනට් රැස්වීමේදී ගනු ලැබූ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණ, 2016 නොවැම්බර් 2, <http://www.news.lk/cabinet-decisions> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින]

³⁹ පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් අනාරාධිත පදනමෙන් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කර තිබේ. නිදසුනක් ලෙස, බලන්න, 'Competitive bidding turned on head', *The Sunday Times*, 9 March 2014, at <http://www.sundaytimes.lk/140309/news/competitive-bidding-turned-on-head-88552.html> [පිවිසුම: 2017 ජනවාරි මස 30 වන දින].

⁴⁰ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය, රජයේ ටෙන්ඩර් පටිපාටිය සඳහා වන උපදේශන මාලාව II කොටස (පුද්ගලික අන්තර්ගතයේ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති) සඳහා නිකුත් කළ 30 වන අතිරේකය 2016 දෙසැම්බර් මස 26 වන දින, <http://www.treasury.gov.lk/documents/10181/>

329538/ProcuManSupple30/b4189d65-183c-4f48-9e77-f8edacbcc5c2 [පිවිසුම: 2017 ජනවාරි මස 30 වන දින].

⁴¹ 'Beira project: S'pore firm may get huge contract sans tender', *The Sunday Times*, 4 September 2016, at <http://www.sundaytimes.lk/160904/news/beira-project-spore-firm-may-get-huge-contract-sans-tender-207655.html> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

⁴² Amal S. Kumarage, 'The Real Cost of Highway Development - Who has got the numbers right?', *The Sunday Times*, 21 December 2014, at <http://www.sundaytimes.lk/141221/Cost%20of%20Expressways.pdf> [

පරිපාලනය කෙරෙහි සැලකිය යුතු තරමේ අභිමත බලයක් ප්‍රසම්පාදන කමිටු විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ. ඉන් තරඟකාරිත්වයට හානි පැමිණවීමේ ඉඩක් පවතී. පිරිනැමීම් ප්‍රතිඵල පූර්ව නිශ්චය විය හැකි අන්දමට ප්‍රසම්පාදන කමිටු විසින් ගනු ලබන අභිමත තීරණයන් අතරල ටෙන්ඩර්වල අවසන් දිනයන් වෙනස් කිරීම⁴³ හෝ කලින් හඳුනාගත් සැපයුම්කරුවන්ගේ ලංසුවලට ගැලපෙන පරිදි ටෙන්ඩර් පිරිවිතරයන් සංශෝධනය කිරීම⁴⁴ දැක්විය හැකිය.

තරඟකාරිත්ව විරෝධී භාවිතාවන්ට එරෙහිව ප්‍රබල ආයතනික සුරැකිතාවන් නොමැතිවීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපොල සැපයුම්කරුවන් සඳහා අතිශය අසමතුලිතතරඟබිමක් සංස්ථාපනය කර තිබේ. ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව (ජාප්‍රසක) පත්කිරීම මේ අරබයා, ගනු ලැබූ වැදගත් ඉදිරි පියවරකි. සියලු පොදු ප්‍රසම්පාදනයන්හි දී පහත කරුණු වලට අදාළව අධීක්ෂණය කිරීම හා වාර්තා කිරීම ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට අදාළ කාර්ය භාරයන් අතර තිබේ. එනම් පූර්ව අනුමැතිය ලත් ක්‍රියා සැලසුම් සමඟ ඇති අනුකූලතාවයන් ලංසු තැබීමේ දී සම සහභාගීත්වය, ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාපටිපාටීන්හි සාධාරණභාව හා පාරදායකභාවයන් සහ ප්‍රසම්පාදන කමිටු සහ තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු සාමාජිකයින්ට නව වගකීම් ඉටු කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් සුදුසුකම් තිබේද යනු මේ කරුණු ය.⁴⁵ මෙම කාර්යභාරයන් ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාවේ යෙදවීමට නම්, ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවෙහි තාක්ෂණික හා පරිපාලනමය ශක්‍යතාවන් සඳහා කෙරෙන වැඩිදුර ආයෝජනයන් කාලානුරූපීව වැඩි කිරීමක් මෙන්ම බලාත්මක උපදේශන නිර්නායකයන් හා රීතීන් නීතිගත කිරීම අවශ්‍ය වේ.

⁴³'BIA duty-free complex: Confusion over tender deadlines', *The Sunday Times*, 3 July 2016, at <http://www.sundaytimes.lk/160703/news/bia-duty-free-complex-confusion-over-tender-deadlines-199598.html> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

⁴⁴Namini Wijedasa, 'Hot- hot allegations over coal tenders', *The Sunday Times*, 7 February 2016, at <http://www.sundaytimes.lk/160207/news/hot-hot-allegations-over-coal-tenders-182249.html> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

⁴⁵ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව, 156(C)(2) වගන්තිය

දූෂණයට එරෙහිව පවතින දුබල ආරක්ෂණයන්

OECD සන්විධානය පොදු ප්‍රසම්පාදනය යන්න විග්‍රහ කරණයේ, “එහි පවතින සංකීර්ණත්වයන්, ඉන් උත්පාදනය වන මූල්‍ය ප්‍රවාහයේ විශාලත්වයන් එමෙන්ම පොදු හා පුද්ගලික අංශ අතර එහිදී ඇතිවන සමීප අන්තර්ක්‍රියාවන් හේතුවෙන් නාස්තියට ද වංචාවට ද දූෂණයට ද ලක්වීමේ වැඩිම අවදානම සහිත රජයේ ක්‍රියාකාරකම” වශයෙනි.⁴⁶ ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනය මහා පරිමාණ දූෂණයන් සිදුවන කලාපයක් බවට පත් වී ඇත. ප්‍රසම්පාදනයේ දූෂණයන් සිදු වූ අවස්ථා නිතරම වාර්තා වේ. නිදසුනක් ලෙස යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිවලද,⁴⁷ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කොන්ත්‍රාත්තුවලද,⁴⁸ ගුවන් තොටුපළ පහසුකම්වලද,⁴⁹ විදුලි සංදේශන සේවාවලද,⁵⁰ රජය විසින් සංවිධානය කරන මහා පරිමාණ ප්‍රසිද්ධ උත්සවවලද⁵¹ ටෙන්ඩර් මේ අතර වේ. පොදු

⁴⁶The Asian Development Bank, *E-Government Procurement Handbook* (2013).

⁴⁷Devan Daniel, 'Colombo Hyatt's Grand Scale Surpassed by its Grand Opaqueness', *Echelon Magazine*, 8 October 2015, at <http://www.echelon.lk/ipg/colombo-hyatts-grand-scale-surpassed-by-its-grander-opaqueness/> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

⁴⁸Nirmala Kannangara, 'Violating Tender Procedures Cost Millions To The State', *The Sunday Leader*, 5 July 2015, at <http://www.thesundayleader.lk/2015/07/05/violating-tender-procedures-cost-millions-to-the-state/> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

⁴⁹Ravi Ladduwahetty, 'AASL attempts to cancel tender for BIA travel counters', *Ceylon Today*, 10 July 2016, at <http://www.ceylontoday.lk/print20160321CT20160630.php?id=3195> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

⁵⁰ Nirmala Kannangara, 'Tender Bender at SLT', *The Sunday Leader*, 2 August 2015, at <http://www.thesundayleader.lk/2015/08/02/tender-bender-at-slt/> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

⁵¹Ranil Wijayapala, 'Former Deyata Kirula head files bribery charges', *The Daily News*, 6

ප්‍රසම්පාදනයේ දූෂණයන් හේතුවෙන් විශාල පරිමාණයේ මූල්‍ය පාඩුවීම් සිදු වේ. උදාහරණයක් ලෙස විදුලි බල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් සිදුකළ ගල් අඟුරු ප්‍රසම්පාදනයේ දී ඇති වූ දූෂණ ක්‍රියාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රජයට රු.බිලියන 1.2ක පාඩුවක් සිදු වී යැයි පැවසේ.⁵²

වර්තමාන ක්‍රියාවලිය තුළ තීරණ ගැනීම්වල දී විධායක අභිමතය ඉහළ මට්ටමකින් පැවතීමට ඉඩ සලසයි. කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීමේ තීරණ කැබිනට් මණ්ඩලය වෙත සෘජුවම යොමුවන, ඉහළ වටිනාකමක් සහිත ප්‍රසම්පාදනයන්හි මෙය විශේෂයෙන් සිදු වේ. එමෙන්ම, අසාධාරණ හා දූෂිත භාවිතාවන්ට අභියෝග කිරීම සඳහා සැපයුම්කරුවන්ට ඇති මාර්ග සීමිතය. කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද ප්‍රසම්පාදන කමිටුවලින් ගන්නා ලද පිරිනැමීම් තීරණයන්ට එරෙහි කරුණු දැක්වීම, ආපසු නොගෙවන ගාස්තුවක් ගෙවීමෙන් පසු ප්‍රසම්පාදන අභියාචන මණ්ඩලයට (ප්‍රස.අභි.ම) ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාව සැපයුම්කරුවන් සතුව ඇත. ප්‍රසම්පාදන අභියාචන මණ්ඩලය 2015 අගෝස්තු මස දී ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය යටතේ ස්ථාපිත කෙරිණි. ප්‍රසම්පාදන අභියාචන මණ්ඩලයෙහි සාමාජිකයින් තිදෙනා, ජනාධිපතිවරයාගේ නිර්දේශය මත කැබිනට් මණ්ඩලය මගින් පත් කෙරේ. ප්‍රසම්පාදන අභියාචන මණ්ඩලය පරීක්ෂණ පවත්වා, මුල් පිරිනැමීම් තීරණය අනුමත කරමින් හෝ කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනැමීම පිළිබඳව තම ස්වාධීන නිර්දේශය ඉදිරිපත් කරමින් තම තීරණය කැබිනට් මණ්ඩලයට වාර්තා කරයි. අමාත්‍යාංශ ප්‍රසම්පාදනකමිටු මගින් සිදු කරනු ලැබූ ප්‍රසම්පාදනයේ හි දී, සැපයුම්කරුවන්ට තම පැමිණිලි අදාළ අමාත්‍යාංශ ලේකම් වෙත යොමු කළ හැකිය. ඉන්පසු පැමිණිලි මුල් කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීමට සම්බන්ධ ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට හෝ තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවෙහි විචාරණය සඳහා භාර කෙරේ. අඩු අගයකින් යුත් ප්‍රසම්පාදනයන්හිදී සැපයුම්කරුවන්ගේ පැමිණිලි පිළිබඳ විභාග කිරීම් හා තීරණයන් ගැනීම මුළුමනින්ම පැවරෙන්නේ

September 2016, at <http://archives.sundayobserver.lk/2015/09/06/new02.asp> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].
⁵²Rs.1.2bn loss incurred in controversial tenders to purchase coal', *Newsfirst.lk*, 9 July 2016, at <http://newsfirst.lk/english/2016/07/rs-1-2bn-loss-incurred-controversial-tenders-purchase-coal/141050> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

අභියෝගයට ලක්වූ පිරිනැමීම සිදු කළ ප්‍රසම්පාදන ආයතනයටමය. සැපයුම්කරුවන්ගේ පැමිණිලි විභාග කිරීම කෙරෙහි ඉහළ මට්ටමේ විධායක බලපෑමක් එල්ල කිරීමට මේ සෑම යාන්ත්‍රණයකින්ම ඉඩකඩ සැලසේ. ප්‍රසම්පාදන තීරණ ගැනීම් පිළිබඳව ස්වාධීන අධීක්ෂණයක් හෝ විභාග කිරීමක් සිදු නොවන පරිසරයක් තුළ පවතින ආයතනික රාමුව තුළින් දූෂණයට එරෙහිව ලැබෙන්නේ සුළු ආරක්ෂණයකි.

ලංකා ගල්අඟුරු සමාගම මගින් මෑතකදී නිකුත් කෙරුණු ගල්අඟුරු ටෙන්ඩරය සම්බන්ධයෙන් පැන නැඟී මතභේදකාරී තත්වය මගින් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ ප්‍රසම්පාදන දූෂකයන්ට එරෙහිව දැනට පවතින වගවීම යාන්ත්‍රණයන් හි දුබලතාවය යි. ගල් අඟුරු ටොන් මිලියන දෙකක් මිලදී ගැනීම සඳහා ලංකා ගල් අඟුරු සමාගම විසින් පිරිනමන ලද කොන්ත්‍රාත්තුවක් 2016 ජූලි මස දී, නඩු නිමිත්තකට හේතු වූයේ ලංසු තේරීමේදී දූෂණයක් සිදු වූ බවට ලංසුකරුවෙකු විසින් එල්ල කරන ලද චෝදනා මුල් කරගනිමිනි.⁵³ නෝබල් රිසෝසස් ඉන්ටර්නැෂනල් (පුද්ගලික) සමාගමේ චෝදනාව වූයේ ස්විස් සිංගප්පූරු ඕවර්සීස් එන්ටර්ප්‍රයිසස් විසින් ප්‍රස්තුත ප්‍රසම්පාදන කමිටුව වෙත සෘජු නියෝජනයන් ඉදිරිපත් කිරීම හේතුවෙන් ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් උල්ලංඝනය වූ බවයි.⁵⁴ නෝබල් රිසෝසස් පෙන්සමට එරෙහි ඉදිරිපත් වූ මූලික තාක්ෂණික විරෝධතාවය අධිකරණය විසින් පිළිගත් නමුදුල කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් පත් කළ ප්‍රසම්පාදන කමිටුව විසින් ගනු ලැබූ තීරණය අධිකරණය විසින් ශුන්‍ය හා බල රහිත කරනු ලැබිණි. පිරිනමන ලද කොන්ත්‍රාත්තුව අත්හිටුවන ලෙසත්, තරඟකාරීව ලංසු කැඳවීමේ ක්‍රියාපටිපාටියකින් පසුව නව ටෙන්ඩරයක් නිකුත් කරන ලෙසත් අධිකරණය විසින් ලංකා ගල්අඟුරු සමාගමට නියම කරනු

⁵³53 Law and Society Trust, *Challenging Traditional Approaches to Locus Standi? A Commentary on Noble Resources International Pte. Ltd. Vs. Hon. Ranjith Siyambalapatiya et al.* (October 2016).
⁵⁴4'Rs. 50 b coal tender up for grabs; backroom manoeuvres to clinch deal', 2 August 2015, at <http://www.sundaytimes.lk/150802/news/rs-50-b-coal-tender-up-for-grabs-backroom-manoevres-to-clinch-deal-159232.html> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින]

ලැබිණි.⁵⁵වාර්ථා වූ අන්දමට තීරණයකට එළඹීම සඳහා ඉන්පසුව මෙම කරුණ කැබිනට් මණ්ඩලය වෙත යොමු විණි.⁵⁶

⁵⁵SC FR No. 394/2015, S.C. Minutes 24.06.2016, at http://www.supremecourt.lk/images/documents/sc_fr_394_2015.pdf [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

⁵⁶Namini Wijedasa, 'Ministry passes buck on coal tender to Cabinet', 24 July 2016, at <http://www.sundaytimes.lk/160724/news/ministry-passes-buck-on-coal-tender-to-cabinet-202312.html> [පිවිසුම: 2016 නොවැම්බර් 10 වන දින].

2.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් පුළුල් ලෙස කියවෙන්නේ, පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් තුළට ඉලෙක්ට්‍රොනික පද්ධතීන් යෙදවීමයි. ටෙන්ඩර් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ පටන්, ලංසු ලේඛන ස්ථානමාරු කිරීම, ලංසු ඉදිරිපත් කිරීම, ලංසු ඇගයීම, කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම, ඇණවුම් කිරීම හා ගෙවීම් සිදු කිරීම දක්වා පරාසයක පවතින ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ පාර්ශවයන් එකක් හෝ සියල්ලම හැසිරවීම සඳහා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් නිර්මාණය කළ හැකිය. සියලු පොදු ප්‍රසම්පාදන ආයතන විසින් පොදුවේ බෙදා ගනු ලබන, ප්‍රසම්පාදන උපරිව්‍යුහයක් ඉ-රාජ්‍ය

ප්‍රසම්පාදන පද්ධති තුළින් රජයන්ට ලබා දේ. ඊට අමතරව, ප්‍රසම්පාදන ගනුදෙනුවල පිරිවැය අවම කිරීම හා ප්‍රසම්පාදන තීරණයන්ගේ විනිවිදභාවය ඉහළ නැංවීම මඟින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් හරහා ලංසුකරුවන්ටද අමිල සේවයක් සලසාලනු ලැබේ. ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන්ගේ සියළු පියවරයන් ඉලෙක්ට්‍රොනික විධින් හරහා සිදු කිරීම "සම්පූර්ණ ඉ-ප්‍රසම්පාදනය" යනුවෙන් හැඳින්වේ. සම්පූර්ණ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් මඟින් සැපයිය හැකි මූලික පහසුකම් හා කාර්යභාරයන් පහත 2 වගුවෙන් දක්වා ඇත.

2 වගුව

පහසුකම්	කාර්යභාරය
ලියාපදිංචි සැපයුම්කාර ලේඛනයන්	පොදු ප්‍රසම්පාදනයට සහභාගි වීමට අපේක්ෂා කරන ලියාපදිංචි වී ඇති සැපයුම්කරුවන්ගේ තොරතුරු සැපයේ.
ගැණුම්කාර ලියාපදිංචි ලේඛන	ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළ සංග්‍රහනය ලබන පොදු ප්‍රසම්පාදන ආයතන හා ඒ ඒ ආයතනවල ප්‍රසම්පාදන කාර්ය මණ්ඩල පිළිබඳ තොරතුරු සැපයේ.
ඉ-දැනුම්දීම	නව ලංසු අවස්ථා, ලංසු උපමානයන් සංශෝධනය කිරීම්, ඉදිරියේ එන දින-අවසන් වීම්, කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම් හා සිදු කළ ගෙවීම් සනාථ කිරීම් ඇතුළු තොරතුරු භාවිතා කරන්නන්ට දැනුම්දීම.
තොරතුරු සේවාවන්	පිරික්සුම් හා තේරීම් හැකියාවන් සහිතව, ප්‍රසම්පාදනය හා සබැඳි තොරතුරු

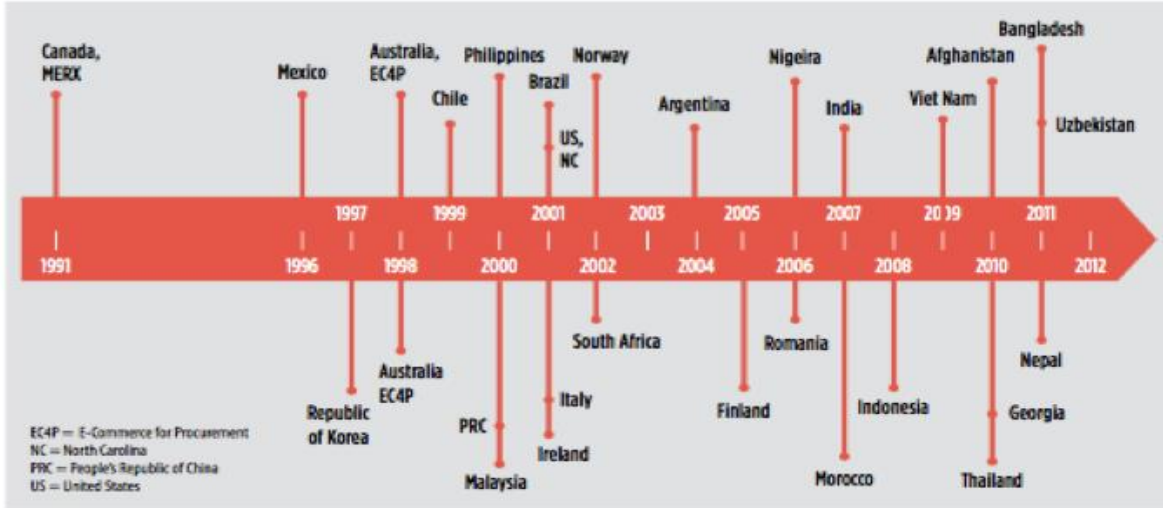
	<p>ප්‍රකාශනයට පත් කිරීම.</p> <p>උදා. වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලසුම්, ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් හා අත්පොත්, තෝරා ගැනීමේ උපමානායන් පිළිබඳ විස්තර, කමිටු සාමාජිකයින් හා කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම.</p>
ඉ-ටෙන්ඩර් කැඳවීම	<p>ප්‍රමිතිගත ටෙන්ඩර් ලේඛන හා ලංසු අයදුම්පත් යොදා ගනිමින් අතරා ලංසු පෙට්ටියක් තුළට ලංසු දැමීම සිදු කිරීමට ප්‍රවේශ ද්වාරයක් සැපයීම. අනෙක් කාර්යයන් අතර ලේඛන උත්පන්නය කිරීම (up-lord), සැපයුම්කරුවන්ගේ තොරතුරු නැවත භාවිතයල ලංසු ලේඛන පරිපූර්ණ බව තහවුරු කර ගැනීම සඳහා පරීක්ෂා ලැයිස්තු ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු ලංසු ක්‍රියාවලියේ පසු මහ සලකුණු පිරික්සීම.</p>
ඉ-මිලදී ගැනීම	<p>අඩු අගයක් සහිත භාණ්ඩ විශාල ප්‍රමාණයක් මිලදී ගන්නා අවස්ථාවල දී ප්‍රධාන වශයෙන් යොදා ගැනේ. මිල ඇණවුමක් අලුතෙන් සැකසීම. සැපයුම්කරුවන්ගේ නාමාවලි පිරික්සීම, ලැබෙන මිල ඉදිරිපත් කිරීම් අතරින් තෝරා ගැනීමක් සිදු කිරීම, මිල ඇණවුම සැකසුම් කිරීම හා ඩිජිටල් ගෙවීම් හැකියාව ඇති කිරීම යනාදිය සිදු කෙරේ.</p>
ඉ-නාමාවලිගත කිරීම	<p>නාමාවලි ගොඩනඟා ගැනීමේ හා පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව සැපයුම්කරුවන්ට ලබා දේ. දැනට පවතින තොග පිළිබඳව විමසීමේ කෙටි ලැයිස්තුගත කිරීම් සිදු කිරීමේ හා ස්ථිර කිරීමේ හැකියාව ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට ලබා දේ</p>
ඉ-ගෙවීම	<p>පිරිනැමීම් හිමිකර ගත් සැපයුම්කරුවන් වෙත ඉ-ගෙවීම් සිදු කිරීමේ පහසුකම හා ලංසුකරුවන්ගේ ගෙවීම් ලබා ගැනීමේ පහසුකම උදා. ටෙන්ඩර් සැකසුම් ගාස්තු හා ලංසු ඇප.</p>
ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය	<p>ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට හා රජයේ නියෝජිතායතනවලට ලේඛන, තොරතුරු හා කාර්ය ප්‍රවාහයන් කළමනාකරණ කර ගැනීම සඳහා පද්ධතියක් සැපයෙන තොරතුරු එක් රැස් කිරීම, ගබඩා කිරීම ත ලේඛන කළමනාකරණය, භාණ්ඩ තොග හා කොන්ත්‍රාත්තු පරිපාලනය හරහා මෙය සිදු වේ. වැයවීම් විශ්ලේෂණයන් (උදා. ගනුදෙනු, සැපයුම්කරුවන් හා ගෙවීම් ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි නිසා ප්‍රසම්පාදන සැලසුම් සකස් කිරීමේදී ද ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියට සහායක් ලබා දිය හැකි වේ.</p>

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාත්මක කිරීම ලෝකය පුරාම ඉදිරි ගමනක යෙදී සිටී. 2016 දී පවත්වන ලද එක්සත් ජාතීන්ගේ ඉ-රාජ්‍ය සමීක්ෂණයේ දී හෙළි වූයේ රටවල් 193 ක් අතුරින් රටවල් 98 ක ඉ-ප්‍රසම්පාදන වේදිකාවක් ගොඩ නැඟී ඇති බවයි. එය 2014 දී පැවති රටවල් 63 ක සංඛ්‍යාවෙන් ඉහළ යාමකි.⁵⁷ ලංසු තැබීම්වල ප්‍රතිඵල තොරතුරු ලබා දෙන ජාතික ප්‍රවේශ ද්වාරයන් රටවල් 116ක පවතින අතර, සංසන්දනාත්මකව 2014 දී එය රටවල් 55 ක් විය.⁵⁸ ඉන්දියාව, සිංගප්පූරුව හා පිලිපීනය වැනි රටවල් ගණනාවක් තම ප්‍රසම්පදනක්‍රියාවලින් හි අංගයන් හසුරුවාලීම සඳහා වර්තමානයේ දී ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් උපයෝගී කර ගනී. දකුණු කොරියාව හා බංගලාදේශය වැනි සමහර රටවල් සම්පූර්ණ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාවට නංවා ඇත.

⁵⁷United Nations Department of Economic and Social Affairs, *E-Government Survey 2016: E-Government in Support of Sustainable Development* (2016).

⁵⁸ Ibid

රූපය 1. කාල පරිමාණයක් තුළ ලකුණු කළ ලෝකය පුරා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන්



මූලික අවසන් පරිහරණය කරන්නන් (උදා. රාජ්‍ය නියෝජිතයන් හා ලංසුකරුවන්) හට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන්ගෙන් අත්වන වාසි පුළුල් ක්ෂේත්‍රයන් හතරක් තුළ පැතිර පවතී.

- i. පිරිවැය ඉතිරිවීම
- ii. ඉහළ ගිය තරඟකාරිත්වය හා අන්ත:කාරී වර්ධනය
- iii. සැකසුම් ඵලදායීත්වය කාර්යක්ෂම වීම සහ
- iv. වැඩි දියුණු වූ පාරදෘෂ්‍යභාවය හා වගවීම.

2.1 පිරිවැය ඉතිරිකිරීම

ලංසු පිළියෙළ කිරීමට හා ඉදිරිපත් කිරීමට සැපයුම්කරුවන් විසින් වැය කරනු ලබන කාලය හා සම්පත්, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් අඩුකරනු ලබයි. නිදසුනක් ලෙස ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් තුළ සැපයුම්කරුවන් එක්වරක් ලියාපදිංචි කිරීම මඟින් සමාගම් නාමයන්, ව්‍යාපාරික ලිපිනයන්, සන්නිවේදන සබඳතා තොරතුරු, ව්‍යාපාර ලියාපදිංචිකිරීමේ සහතික, කලින් ලබා ඇති ප්‍රසම්පාදන පිරිනැමීම්, සහ තාක්ෂණික හැකියාවන් වැනි නැවත භාවිතා කළ හැකි තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හැකියාව ළඟා කරවයි. ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ විවිධාකාර පැති ඩිජිටල්කරණය කිරීම තුළින්, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයට ප්‍රසම්පාදන යාන්ත්‍රණයෙහි සෘජු පිරිවැය පහත හෙළීමට හැකි

වේ. උදාහරණයක් ලෙස ලිපිලේඛන කටයුතු, ප්‍රචාරණ පිරිවැය, හා ලංසු ලේඛන භෞතිකව තැනින් තැනට ගෙන යාමේ වියදම් කපා හැරීමට ඵයට හැකිය. ප්‍රසම්පාදන ආයතන ප්‍රසම්පාදනයට සබැඳිව සිදු කරන සියලු සන්නිවේදනයන් මධ්‍යගත කිරීමත් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් සාමාන්‍යයෙන් සිදු වන්නකි. ටෙන්ඩර් අවස්ථා, ලංසු පිරිවිතරයන් හා අවසාන පිරිනැමීම් පිළිබඳ තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශ වීමේ පිරිවැය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු කිරීමට මෙම මධ්‍යගත කිරීම මඟින් ඉඩ සැලසේ. ඊට අමතරව, ලංසු ලේඛන ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ස්ථාන මාරු කිරීමේ හැකියාව ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය තුළින් ලැබෙන බැවින් ටෙන්ඩර් ප්‍රතිචාරයන් පිළියෙළ කිරීමට හා ඉදිරිපත් කිරීමට වැයවන ගනුදෙනු පිරිවැය පහත හෙළීමට ඉන් ඉඩ ප්‍රස්ථා සැලසේ.

ඵලදායීතාවයේ හා කාර්යක්ෂමතාවයේ ප්‍රගතිය හේතුවෙන් ලැබෙන වක්‍ර පිරිවැය ඉතිරි කිරීම් ද, රජයේ නියෝජිතයන්තවලට සතුවූ විය හැකි කරුණකි. උදාහරණයක් ලෙස ලියාපදිංචි සැපයුම්කරුවන් හෝ අසාදු ලේඛනගත සැපයුම්කරුවන්ගේ තොරතුරු හා ලැයිස්තු සංවිධානය කර ගැනීමේ මාර්ග හඳුන්වාදීම තුළින් ප්‍රසම්පාදන ක්රියාකාරකම් වඩා ප්‍රශස්ත ලෙස කළමනාකරණය කිරීමේ ශක්‍යතාවය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධති හරහා ලබා දේ. ලංසු ඇගයුම් කිරීමේ පහසුකම සහිත සම්පූර්ණ පද්ධති පිළිබඳව සැලකීමේදී, තාක්ෂණික ඇගයුම් උපමානායන් වඩා ප්‍රබල ලෙස යෙදවීමේ හැකියාව ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් ලබා දෙමින් මුදලට සරිලන

හොඳ අගයක් ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන් වෙත ළඟා කර දීමේ වැඩි ඉඩ ප්‍රස්ථාවක් එතුළින් ලබා දෙනු ලබයි. නිදසුනක් ලෙස, බංගලාදේශයේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය මඟින්, ඉදිරිපත් වූ මිල අගයන් හා නිශ්චය කරන ලද ඇගයුම් උපමානයන් මත පදනම්ව සියලු ලංසු තැබීමට “සංසන්දනාත්මක අනුකෘතියක්” නිර්මාණය කරයි. ඇගයුම් කමිටුව සිය ඇගයුම් වාර්තාව සකස් කිරීමේදී මෙම අනුකෘතිය උපයෝගී කර ගනී. ඉන්පසු, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළ අදාළ ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ගය වෙනුවෙන් සකසා ඇති කාර්ය ප්‍රවාහය හරහා අදාළ අධිකාරිය වෙත එම වාර්තාව ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ඉදිරියට යවනු ලැබේ.

එමෙන්ම ප්‍රසම්පාදනය මධ්‍යගත කිරීම මඟින් සුලබ භාණ්ඩ සහයෝගීමය ප්‍රසම්පාදනයක් සඳහා ඉඩ විවර කරයි. මෙක්සිකෝව තුළ දී ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් ලබා දුන් මධ්‍යගත මිලදී ගැනුම් හා රාමුගත ගිවිසුම් වැනි පිරිවැය ඉතිරි කර ගැනීමේ උපාය මාර්ග හේතුවෙන් 2009 දෙසැම්බර් මස සිට 2012 දෙසැම්බර් මස දක්වා ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 1ක ඉතිරි කිරීමක් ජනිත කර ගත හැකි විය.⁵⁹

2.2. ඉහළ නැංවුණු තරඟකාරිත්වය හා අන්ත:කාරී වර්ධනය

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය තුළින් උදාවන පාරදෘෂ්‍යභාවය, ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපළ තුළ තරඟකාරිත්වය ඉහළ නැංවීමට හේතුවේ. සැපයුම්කරුවන් විශාල සංචිතයක් වෙත ලංසු අවස්ථා වැඩි ප්‍රමාණයක් ලබාදීමට හැකි වීමෙන් ඉහළ තරඟකාරිත්වයක් ඇති කිරීමට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයට හැකි ය. අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිතව ටෙන්ඩර් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම මඟින් අවම පරිශ්‍රමයක් දරමින් ටෙන්ඩර් අවස්ථා හඳුනා ගැනීමට හා ඒවා ස්ථානගත කර ගැනීමට සැපයුම්කරුවන්ට අවස්ථාව උදාවේ. එමෙන්ම ටෙන්ඩර් අවස්ථාවක් පැන නැගී විට, සැපයුම්කරුවන්හට ස්වයං-කාරියව තොරතුරු ඇහවීම් නිකුත් කිරීමට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් සමත් ය. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වා දීම තුළින් පොදු

⁵⁹The World Bank, ‘Mexico Moves to Results-based Procurement System’, 3 April 2013, at <http://www.worldbank.org/en/results/2013/04/03/mexico-moves-to-results-based-procurement-system> [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 4 වන දින].

ප්‍රසම්පාදනයේ සහභාගිත්වය පුළුල් කිරීමෙහි ලා සාර්ථක ප්‍රතිඵල ගෙන ඒමට හැකි වී ඇත.

නිදසුනක් ලෙස රුසියාවේ නිල ප්‍රසම්පාදන වෙබ් අඩවිය වන (www.zakupki.gov.ru) 2011 වසරේ දී හඳුන්වාදීමෙන් යුරල් කඳුවැටි සයිබීරියාව හා උතුරු කොකේසියාව වැනි ප්‍රදේශවල හිඳිමින් මොස්කව් හා ශාන්ත පීටර්ස්බර්ග් හි ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපළ වෙත දුරස්ථව ටෙන්ඩර් ඉදිරිපත් කිරීමේ පහසුකම හිමිවිය.⁶⁰ එමෙන්ම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් දුරස්ථභාවය හා තොරතුරු බාධක ජය ගැනීම නිසා තරඟකාරිත්වය තවදුරටත් ජවසම්පන්න කරමින් දේශීය ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපළ තුළට විදේශීය ව්‍යාපාරයන්ට ඇතුළු වීමට ඉඩ විවර කර දීමේ හැකියාව පවතී.

වඩා විශාල හා අත්දැකීම් ඇති ටෙන්ඩර් අපේක්ෂකයන් සමඟ තරඟවැදීමේ දී විවිධ අභියෝගයන්ට ලක් වියහැකි සුලු හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්තවලට ප්‍රසම්පාදනය සඳහා ප්‍රවේශය හා සහභාගිත්වය පහසු කරවීම විශේෂයෙන් සුබදායී වේ. බද්ධ ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි වීම හා උප කොන්ත්‍රාත්තු අවස්ථා පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකිවීම නිසා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් මඟින් සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්තවලට පොදු ප්‍රසම්පාදනයට සහභාගිවීමේ පහසුකම තවදුරටත් පුලුල් කර දෙනු ලැබේ. ඒ අනුව සුලු හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්ත සඳහා තරඟ බිම සම මට්ටමකට පැමිණවීමට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය උපකාරී වේ. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වාදීමෙන් පසු වසර දෙකක් ඇතුළත කොරියාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනයට සහභාගිවීම සඳහා සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්තවල ලියාපදිංචි වීම් 2001 දී 70,864 සිට 2003 දී 147,186 දක්වා දෙගුණයකින් වැඩි විය.⁶¹ ඉ-

⁶⁰Dina V. Krylova and Alexander Settles, ‘Procurement Reform in Russia: Implications for the Fight Against Corruption’, 30 June 2011, at <http://www.cipe.org/sites/default/files/publication-docs/Procurement%20Reform%20in%20Russia.pdf> [පිවිසුම: 2016 අගස්තු 25 වන දින].
⁶¹Ho In Kang, ‘e-Procurement Experience in Korea : Implementation and Impact’ (June 2012), at http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/conferences/spe

රාජ්‍ය සම්පාදනය තුළින් ලැබුණු සහාය නිසා මෙක්සිකෝව තුළ මධ්‍යම රජයේ ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළ සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්තවල සහභාගිත්වය 2010 හා 2011 වර්ෂ අතරතුර දළ වශයෙන් 36% ක වර්ධනයක් ඇති විය.⁶²

සුදුසුකම්ලත් සැපයුම්කරුවන්ගේ සංචිතය පුළුල් කිරීම මගින් තරඟකාරිත්වය තීව්‍ර කෙරෙන අතර එ තුළින් ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට මුදලට සරිලන වැඩි අගයක් ලැබේ. ප්‍රසම්පාදන භාණ්ඩ හා සේවාවන් වෙළඳපල මිල මට්ටමට ගළපමින් ප්‍රමාණාධික මිල ගණන්වලට පොදු කොන්ත්‍රාත්තු ලෙස නිම කිරීම, පොදු ප්‍රසම්පාදනය තුළ ඉහළ තරඟකාරිත්වයක් පැවතීම හමුවේ කළ නොහැක්කක් වේ. කෙසේවෙතත්, තරඟකාරිත්වය හා මුදලට සරිලන අගයට නව ජවයක් ලබාදීමෙහි ලා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය තුළ පවතින ශක්තිය උපරිම ලෙස බල ගැන්වෙනු ඇත්තේ තරඟකාරිත්ව විරෝධී භාවිතාවන් හා දූෂණයන් මැඩ පැවැත්වීම උදෙසා ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපල හා ප්‍රතිපත්ති සංශෝධනයන් විවෘතව නිදහස් කිරීම වැනි පුළුල් ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණයන් හා සමගාමීව දියත් වුවහොත් පමණි.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වා දීම, පොදුවේ ඉ-වාණිජයේ වර්ධනයටද උත්ප්‍රේරණයක් වනු ඇත. අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිත ගනුදෙනු භාවිතය ද, ඩිජිටල් අත්සන් හා සහතික ද, ඉ-රාජ්‍ය පද්ධතින් භාවිතය ද ප්‍රධාන ධාරාවට එක්කිරීම වැනි ඉ-වාණිජයේ දිශාවට යොමු වන ප්‍රතිපත්තිය හා ආයතනික ප්‍රතිසංස්කරණ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මගින් උත්තේජනය කෙරේ. දකුණු කොරියාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වා දීමත් සමඟ, 2001 සිට 2011 දක්වා කාලය තුළ ඉ-වාණිජය අට ගුණයකින් වර්ධනය වනු දැකිය හැකි විය. භාවිතයේ පවතින ඉ-සහතික සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය 2001 පැවති මිලියන 1.1

[eches/ho-in-kang_en.pdf](http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/conferences/speches/ho-in-kang_en.pdf) [පිවිසුම: 2016 අගස්තු 30වන දින].

⁶²The World Bank, 'Mexico Moves to Results-based Procurement System', 3 April 2013, at <http://www.worldbank.org/en/results/2013/04/03/mexico-moves-to-results-based-procurement-system>[පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 4වන දින].

අගයේ සිට 2010 දී මිලියන 24කට වැඩි අගයකට ඉහළ යෑම ද ඒ අතර වේ.⁶³

2.3 වඩා ඉහළ සැකසුම් කාර්යක්ෂමතාවය

පුද්ගලික අංශය විසින් සිදු කරන ප්‍රසම්පාදනයන් මෙන් නොව, පොදු ප්‍රසම්පාදනයන් බොහෝ විට දැඩි නීති රෙගුලාසිවලට යටත්ව පවතී. එය දූෂණයන් වැළැක්වීමටත්, සාධාරණ තරඟකාරිත්වයක් ඇති කිරීමටත් මුදලට සරිලන අගයක් ලබා ගැනීමටත් ය. ඒ අනුව, පොදු ප්‍රසම්පාදනය බොහෝ විට ඉතා සවිස්තරාත්මක ක්‍රියාවලීන්ට ලක්වන අතර ඒ තුළින් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් හි අකාර්යක්ෂමතාවයන් හටගැනීම ඇරඹේ. පොදු ප්‍රසම්පාදනයේ විවිධ ක්‍රියාපටිපාටි අදියරයන් සරලකරණය හා ස්වයංක්‍රීය කිරීම මගින් එහි සමස්ත ක්‍රියාවලි කාර්යක්ෂමතාව ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතින්ට හැකි වේ. ලංසු සැකසුම් කිරීම, ලේඛන ස්ථාන මාරු කිරීම හා සන්නිවේදනය ඇතුළු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ විවිධාකාර අංශයන්ට වැයවන කාලය ඉතිරි කර දීමට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය සමත් ය. ඉන්දියාවේ අන්ද්‍රා ප්‍රදේශ ප්‍රාන්ත ආණ්ඩුව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වා දීම හරහා ටෙන්ඩර් වක්‍ර කාලයන් දින 90-135 සිට ආසන්නව දින 35 දක්වා අඩු කර ගත හැකි විය.⁶⁴ තෝර්වේ රාජ්‍ය තුළ ප්‍රසම්පාදනයේ සිට ගෙවීම් දක්වා ක්‍රියාවලීන් මෙහෙයවීම සඳහා ගතවන කාලය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මගින් 20% - 40% අතර ප්‍රමාණයකින් පහත හෙළිය හැකි විය.⁶⁵ මෙක්සිකෝව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හේතුවෙන් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන්ගේ විගණනයන් සිදු වූ අතර, ප්‍රමාණාධික ප්‍රසම්පාදන නීති රෙගුලාසි 586 ක් අහෝසි කර දැමීමට එ මගින් හැකි විය.⁶⁶

⁶³Ho In Kang, 'e-Procurement Experience in Korea : Implementation and Impact' (June 2012), at http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/conferences/speches/ho-in-kang_en.pdf [පිවිසුම: 2016 අගස්තු 30 වන දින].

⁶⁴The Asian Development Bank, *E-Government Procurement Handbook* (2013).

⁶⁵ Ibid

⁶⁶The World Bank, 'Mexico Moves to Results-based Procurement System', 3 April 2013, at <http://www.worldbank.org/en/results/2013/04>

ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැනට පවතින ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් හා අත්පොත් අවබෝධ කර ගැනීම හා ඒවාට අනුකූල වීම සැපයුම්කරුවන්ගේ දිරි බිඳිනා සුළු ය . සැපයුම්කරුවන් හට රජයේ උපදේශන නිර්ණායකයන් හා අත්පොත් වෙත පවතින ප්‍රවේශය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් මඟින් වැඩි දියුණු කළ හැකිය. එමෙන්ම ක්‍රියාපටිපාටිය දෝෂ අවම කිරීම මඟින් එවැනි දෝෂ නිසා ලංසු පිරිවිතරයන් සමඟ අනුකූල නොවීමේ අවදානම අඩු කිරීමට එයට හැකි වීම සැපයුම්කරුවන් හට අත්වන සහායකි. උදාහරණයක් ලෙස අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිතව ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රවේශ ද්වාරයන් තුළ ලංසු විස්තර සම්පූර්ණ කිරීමේ පරික්ෂා ලැයිස්තු ඇතුළත් කළ හැකි අතර, දත්ත ක්ෂේත්‍ර අසම්පූර්ණ වී ඇති අවස්ථා හෝ ලේඛන ඉදිරිපත් වී නොමැති අවස්ථාවල දී අනතුරු ඇඟවීම් සලකුණු හුවා දැක්වීම් සිදු කල හැකිය. එමෙන්ම ප්‍රසම්පාදන කළමනා (උදා ලංසු ආකෘති පතර, ඇනවුම් දීම හා සැපයුම්කරුවන්ගේ සුදුසුකම්) වඩා උසස් ලෙස ප්‍රමිතිගත කිරීමකට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන්ගෙන් අනුබල ලැබේ. පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන්හි විශ්වාසනීයත්වය සවිගැන්වීමෙහි ලා සහායක් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් තුළින් ප්‍රසම්පාදන ආයතනයට ලැබේ. උදාහරණයක් ලෙස ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධති හඳුන්වා දීම තුළින් භෞතිකව ලංසු පෙට්ටි භාවිතා කිරීම අහෝසි වී යන බැවින්, ලංසු ලේඛනවල ආරක්ෂාව ඉහළ යෑමත්, රහස්‍ය වෙනස් කිරීමට හෝ හානි කිරීමට ඇති ඉඩකඩ අවම වීමත් සිදු වේ. ලංසු භාරදීමවල කාල අවසානය ළඟා වීමට පෙර ඒවා වෙත ප්‍රවේශ වීම අවුරුලන ඉලෙක්ට්‍රොනික සේස්පු ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් තුළ සාමාන්‍යයෙන් ඇත.⁶⁷ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් තුළ ගොඩ නංවා ඇති අනෙක් ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ගයන් අතර පොදු-යතුරු ගුප්ත කේතනය, ලේඛන සන්‍රාපන යාන්ත්‍රණ හා අවසරදීම් පාලනයන් වේ.⁶⁸

2.4 පාරදෘෂ්‍යභාවය හා වගවීම

සැපයුම්කරුවන් මුහුණ දෙන තොරතුරු අසමතුලිතතාවයන්ගෙන් සමහරකට ඉ-රාජ්‍ය

[/03/mexico-moves-to-results-based-procurement-system](#) [පිවිසුම: 2016

සැප්තැම්බර් 5 වන දින.

⁶⁷The Asian Development Bank, *E-Government Procurement Handbook* (2013).

⁶⁸ Ibid

ප්‍රසම්පාදනය තුළින් විසඳුම් දීම මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනයේ පාරදෘශ්‍යභාවය වැඩි දියුණු කළ හැකිය. පාරදෘශ්‍යභාවය වැඩි කිරීමට හේතුවන, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් සතු මූලික ලක්ෂණයන් අතර ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ඔස්සේ ඉදිරියට ඇදෙන ලංසුවල පාරදෘශ්‍යභාවය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම හා කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම් ප්‍රසිද්ධියේ හෙළිදරව් කිරීම ප්‍රමුඛය. උදාහරණයක් ලෙස, ඉදිරිපත් කර ඇති ලංසු වෙත ඒවායේ කාල අවසානයට පෙර ප්‍රවේශවීමක් සිදු කළ හොත්, හෝ ටෙන්ඩර් ක්‍රියාවලිය අතරතුර ඕනෑම අවස්ථාවක දී ටෙන්ඩර් පිරිවිතරයන් සංශෝධනය කළ හොත් ලංසුකරුවන් වෙත විපරම් ඇඟවුමක් සිදු කිරීමට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයට හැකියාව පවතී. එමෙන්ම යාවත්කාලීන ප්‍රතිපත්තීන්, ප්‍රසම්පාදන සැලසුම් හා ලංසු තේරීමේ උපමානයන් වෙත මහජන ප්‍රවේශය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් ඉහළ නංවයි.

තවද ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් අතීත ප්‍රසම්පාදන ක්රියාමාර්ගයන් පිළිබඳ තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශය ලබා දීම හේතුවෙන් ද පාරදෘශ්‍යභාවය දියුණු කියුණු වේ. ප්‍රසම්පාදන ආයතන මඟින් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ වාර්තා (උදා. තේරීම් උපමානයන්, ජය ගත් ලංසු හා ටෙන්ඩර් දැන්වීම්) පවත්වා ගත යුතු යැයි දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ප්‍රසම්පාදන උපදේශණ නිර්ණායකයන් තුළින් නිශ්චිතව නියම කර නැත.⁶⁹ ඒ වෙනුවට වාර්තා පවත්වා ගැනීමට අදාළව උපදේශන නිර්ණායකයන් හි එකම විධානය ඇත්තේ ලංසු ඇගයුම් වාර්තා වැනි යම් නිශ්චිත ලේඛන සම්බන්ධයෙන් පමණි.⁷⁰ අතීත ප්‍රසම්පාදන ක්රියාමාර්ගවලට අදාළව තොරතුරු සුරක්ෂිතාගාර ගොඩනඟා ගැනීමට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය උපකාරී කරගත හැකිය. යම් ප්‍රසම්පාදන ආයතනයක නිශ්චිත අවශ්යතාවලට සරිලන පරිදි සැපයුම්කරුවන්ට තම අනාගත ලංසු ප්‍රශස්තව පිළියෙල කර ගැනීමට එකී තොරතුරු උපයෝගී කර ගත හැකිය. රජයේ නියෝජිතායතනවලට ද ප්‍රසම්පාදන සැලසුම් වඩා යෝග්‍ය ලෙස නිර්මාණය කර ගැනීමටත්, ඒවායේ

⁶⁹Japan International Cooperation Agency, *Study on Public Procurement Systems and Capacity in South Asian Countries, Final Report* (February 2013), at http://open_jicareport.jica.go.jp/pdf/12087599.pdf [පිවිසුම: 2016 සැප්තැම්බර් 5 වන දින].

⁷⁰ Ibid

විගණන ශක්‍යතාවයන් වැඩි දියුණු කර ගැනීමටත් අතීත ප්‍රසම්පාදන තොරතුරු උපකාරී වේ.

පොදු ප්‍රසම්පාදනය තුළ ඉහළ පාරදෘශ්‍යභාවය මඟින් දූෂණය අවම කිරීම පැත්තෙන් කඩිනම් ප්‍රතිලාභ ලභා කර ගත හැකි වේ. එමෙන්ම, ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ විවිධ අදියරයන් හි දී පක්ෂපාතීව කටයුතු කිරීමට නිලධාරීන් වෙත ලැබෙන අවස්ථා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් අවම කිරීම නිසා ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් ක්‍රියාවේ යෙදවීමේ දී ඇතිවන විපරිතතාවන් එ මඟින් අවම කර ගත හැකිය. නිදසුනක් ලෙස, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් පිළිගනු ලබන්නේ අදාළ නියමිත දිනය හා වේලාවට ලැබෙන ලංසු ඉදිරිපත් කිරීම් පමණි. එමෙන්ම, අසාදුගත සැපයුම්කරුවන්ගේ ලංසු එමඟින් ප්‍රතික්ෂේපවේ. තවද, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පද්ධතීන් මඟින් ව්‍යාපාරයන්ට, සිවිල් සමාජයට මෙන්ම පොදු මහජනතාවට ප්‍රසම්පාදනය කිරීමට ලිය තුළ ඇති විවිධාකාර අදියරයන් හා එහි ක්‍රියාකාරීව සිටින

අයවලුන් පිළිබඳ සියුම් ලෙස පරීක්ෂාවට ලක් කිරීමට ඉඩ සලසා දෙනු ලබයි. උදාහරණයක් ලෙස, ප්‍රසම්පාදන කමිටුවල හා තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවල සංයුතිය ප්‍රසිද්ධියේ ලැයිස්තුවක් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ ජය ලබා ගත් ලංසුවල අදාළ තේරීම් උපමානයන් සමඟ සංසන්දනාත්මකව ඉදිරිපත් කිරීමට ඉරාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ප්‍රවේශ ද්වාරයට හැකියාව පවතී. පූර්ණ ක්‍රියාකාරී ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් හරහා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග මතුයෙහි පවත්නා මහජන විනිවිදභාවය උද්දීපනය කිරීම මඟින්, දූෂිතයන් පහසුවෙන් හසුකර ගැනීමටත් ඒවා අධෛර්යමත් කිරීමටත් මහ පාදනු ලබයි. ඒ අනුව ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් තුළින් පොදු ප්‍රසම්පාදනය ගනුදෙනු තුළ දූෂණයන්ට ඇති අවකාශය පටු කරනු ලබයි. මෙලෙස දූෂණයන් උණනය වීම මඟින් මහජන බදු මුදල් හොඳින් භාවිතයට ගැනීමත් පොදු මූල්‍ය වගවීම වැඩි දියුණු වීමත් සිදු වේ.

3.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයේ අන්තර්ජාතික අත්දැකීම්

දකුණු කොරියාව

අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිත කොරියානු ඉ-ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය (The Korea Online e-procurement System) (කොනෙජස්) නම් වන කොරියාවේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය වනාහි ලොව වඩාත්ම ඉහළ පෙළේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් අතුරින් එකකි. කොනෙජස් යනු, වර්තමානයේ දී දකුණු කොරියාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදනයෙන් තුනෙන් දෙකක් පමණ සැකසුම් කරන තනි, සම්පූර්ණ පද්ධතියකි. කොනෙජස් හි වාර්ෂික වටිනාකම ඩොලර් බිලියන 60 කි.⁷¹ කොරියානු පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලි තුළ පවතින සියළු අදියරයන් මේ පද්ධතිය මගින් සැකසුම් කරනු ලබයි. කොනෙජස් භාවිතා

කරන්නන් සංඛ්‍යාව 2014 වන විට පුද්ගලික අංශයේ භාවිතා කරන්නන් 250,000 ක් දක්වා ද පොදු ආයතන 50,000 කට ආසන්න අගයක් දක්වාද කාලානුරූපීව කැපී පෙනෙන අත්දැමින් වර්ධනය වී ඇත. කොනෙජස් ස්ථාපිත වූයේ, 1990 ගණන් වල අගභාගයේ මුල පුරන ලද වඩා පුලුල් ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්රියාදාමයක් තුළ ය. කොනෙජස්ට පෙර ප්‍රසම්පාදනය සැකසුම් කෙරුණේ කොරියානු මධ්‍යම පොදු ප්‍රසම්පාදන සේවාව (PPS) මගිනි. ප්‍රතිසංස්කරණවල ඉලක්ක වූයේ , පාරදෘශ්‍යභාවයක් නොමැති වීම, පැටලීලි සහගත නෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතාවයන් හා ලංසු අවස්ථාවන් පිළිබඳ තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශ වීමේ දුෂ්කරතාවයන් වැනි වූ, PPS මගින් පරිපාලිත පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ පැවති අඩුලුහුඩුකම් ගණනාවකට ප්‍රතිචාර දැක්වීමය. PPS පද්ධතීන්ගේ සීමාකම්වලට විසඳුමක් ලෙස බොහෝ නියෝජිතයන් PPS වෙතින් ස්වාධීනව තම ප්‍රසම්පාදන කටයුතු කරගත්හ . කෙසේ වෙතත් මින් සිදු වූයේ ප්‍රසම්පාදනය විකේන්ද්‍රණය වීමයි. එ තුළින් ලංසු ක්‍රියාවලිය තුළ අකාර්යක්ෂමතාවය තවදුරටත් තියුණු විය.

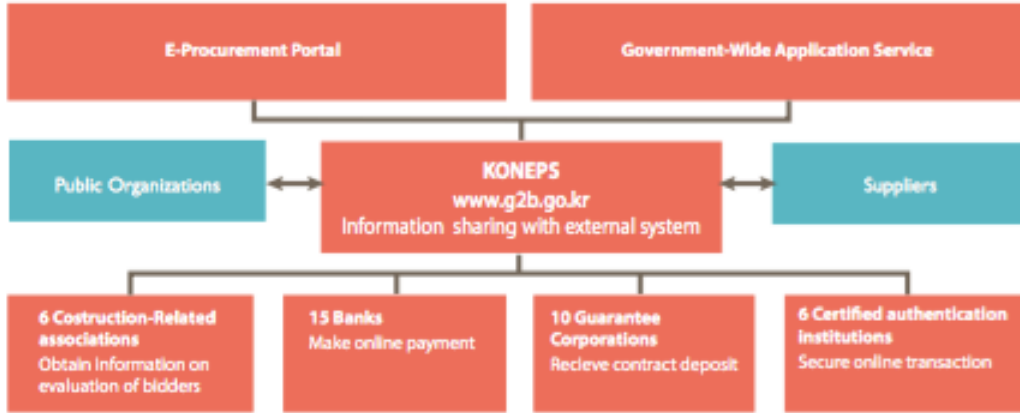
කොනෙජස් ගොඩ නැඟීමට සිදු වූයේ ක්‍රීමික අදියරයන්ගෙනි. 1997 දී ඉලෙක්ට්‍රොනික දත්ත අන්තර් හුවමාරුව සඳහා වේදිකාවන් ගොඩ

⁷¹OECD, *The Korean Public Procurement service: innovating for effectiveness*, OECD Public Governance Reviews (2016) at: http://www.oecd-ilibrary.org/governance/the-korean-public-procurement-service_9789264249431-en [පිවිසුම:2016 අගස්තු 25 වන දින].

නැඟීමෙන් එය ඇරඹුණු අතර, 2000 දී ඉ-ලංසු පද්ධතියක් ද 2001 දී ඉ-ගෙවීම් ද හඳුන්වා දෙනු ලැබිණි. 2002 දී ජාතික තලයේ පද්ධතියක් ලෙස කොනෙප්ස් දියත් කරනු ලැබිණි. එවක පටන් අදවන

විට මේ පද්ධතිය තුළ ඉ-සාප්පු සංකීර්ණයක් ද, ඇඟිලි සලකුණු සත්‍යාපනය කිරීම ද ජංගම ප්‍රසම්පාදනය ද සඳහා ශක්‍යතාවයන් අන්තර් ගත

රූපය 1. කාල පරිමාණයක් තුළ ලකුණු කළ ලෝකය පුරා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන්



ක

කරනු ලැබ තිබේ.⁷² ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ප්‍රතිසැලසුම් කිරීමේ දී, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හරහා ප්‍රසම්පාදනය ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීම ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා ඊටම කැපවුණු ව්‍යාපෘති කළමනාකාරණ දේහයක් කොට්ඨාශ රජය විසින් ස්ථාපිත කරන ලදී. පරිහරණය කරන්නන්ගේ අදහස් හා යෝජනා ද සංක්‍රාන්ති උපාය මාර්ගයේ කොටසක් ලෙස කොනෙප්ස් සැලසුම සඳහා ඇතුළු කරගෙන ඇත.

කොනෙප්ස් හේතුවෙන් පරිපාලන පිරිවැය ඩොලර් මිලියන 8ක් පමණ දළ වශයෙන් ඉතිරි වන අතර, ඒ වාසියෙන් 80% ක් ම අත්වන්නේ පුද්ගලික අංශයට ය.⁷³ කොනෙප්ස් නිසා ඇති වූ

කාර්යක්ෂමතාවයන් හි ප්‍රතිඵලයන් ලෙස මානව සම්පත් අවශ්‍යතාවය අඩු වී ඇත. 1998 හා 2002 අතරතුර කාලයේ දී PPS හි කාර්ය මණ්ඩලය 1058 සිට 935 දක්වා අඩු වන අතරතුර ඔවුන් විසින් මෙහෙයවනු ලැබූ ප්‍රසම්පාදනයන් හි අගය ඩොලර් බිලියන 12.8 සිට ඩොලර් බිලියන 17.1 දක්වා ඉහළ නැංගේය.⁷⁴ කොනෙප්ස් හරහා ප්‍රසම්පාදන ස්වයංක්‍රීයකරණය වීම ඔස්සේ ලිපිද්‍රව්‍ය කටයුතු අඩු වූයේය. එය උදා. ලෙස වාර්ෂිකව කඩදාසි පිටු බිලියන 7.8 ක අඩු වීමක් විය.⁷⁵ පද්ධතිය මගින්

[korean-public-procurement-service_9789264249431-en](http://www.korean-public-procurement-service/9789264249431-en) [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 25 වන දින].

⁷⁴The World Bank, *Korea's move to e-procurement*, PREMnotes (July 2004), at: <http://www1.worldbank.org/prem/PREMNotes/premnote90.pdf> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 30 වන දින].

⁷⁵Ho In Kang, 'e-Procurement Experience in Korea: Implementation and Impact' (June 2012), at http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/conferences/spe

⁷²Public Procurement Service South Korea, 'Korea Online E-procurement Service', at http://www.g2b.go.kr/gov/koneps/pt/intro/file/4_KONEPS_eng.pdf [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 25 වන දින].

⁷³OECD, *The Korean Public Procurement service: innovating for effectiveness*, OECD Public Governance Reviews (2016) at: <http://www.oecd-ilibrary.org/governance/the->

ගනුදෙනු පිරිවැය ඉතිරිකිරීම් ද වෙසෙසින් උත්පාදනය කර ගත හැකි විය. 2009 දී එහි ඇස්තමේන්තුගත අගය දළ වශයෙන් ඇ.එ.ජ . ඩොලර් මිලියන 8 ක් විය.⁷⁶ මෙම ඉතිරිකිරීම්වල වැඩි වාසිය අත්වූයේ පුද්ගලික අංශයට ය. ඩොලර් මිලියන 6.6ක් වූ මෙම පුද්ගලික අංශයේ පිරිවැය ඉතිරි කිරීම්වලට මුල් වූයේ ලේඛන කටයුතුවලත්, ගමනාගමනයේත්, වෙනත් පරිපාලන ක්‍රියාකාරකම්වලින් සිදු වූ අඩුවීම ය.⁷⁷

එමෙන්ම ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේ භාවිතාවන් අධීක්ෂණය කිරීමත්, වරදකරුවන් පිළිබඳ පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සඳහා සාධාරණ වෙළඳාම් කමිටුව වෙත යොමු කිරීමත් හරහා වඩා හොඳින් දුෂණයන් හසු කර ගැනීමට හා වළක්වා ගැනීමට මෙම පද්ධතිය තුළින් හැකියාව උදා වී ඇත.

ඔත්තු සපයන්නන් වෙත තිළිණ ප්‍රදානය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ද කොරියාව අනුගමනය කරයි. එහිදී, නීති විරෝධී ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය භාවිතාවන් පිළිබඳ තොරතුරු සඳහා ඇ.එ.ජ.ඩො. 10,000 ක් දක්වා මුදල් තිළිණ, තොරතුරු දැනුම් දෙන්නන් හට පිරි නැමේ.⁷⁸

බංගලාදේශය

බංගලාදේශය 2012 වසරේ දී සිය ජාතික ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ප්‍රවේශ ද්වාරයේ නියමු වැඩසටහන (www.eprocure.gov.bd), රටේ වාර්ෂික

සංවර්ධන වැඩසටහනෙන් 50% ක වසරියක් ආවරණය වන ප්‍රධාන රාජ්‍ය නියෝජිතායතන හතරක් හරහා දියත් කළේය. මෙකී නියෝජිතායතන නම් ජල සංවර්ධන මණ්ඩලය, ග්‍රාමීය විදුලිබල ගැන්වීම් මණ්ඩලය, ප්‍රාදේශීය ඉංජිනේරු දෙපාර්තමේන්තුව හා මාර්ග හා මහාමාර්ග අංශය යි.⁷⁹ මෙම ආයතන හතර යටතේ ඇති ප්‍රසම්පාදන ආයතන 291ක් තුළ මෙම පද්ධතිය දියත් කෙරිණි. ලෝක බැංකුවේ සහායෙන් පිහිටුවනු ලැබූ මෙය, සැලසුම් අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති මධ්‍යම ප්‍රසම්පාදන තාක්ෂණික ඒකකය මඟින් මෙහෙය වේ. 2015 අගෝස්තු මාසය වන විට ඇ.එ.ජ . \$. බිලියන 3ක වටිනාකමකින් යුතු ටෙන්ඩර් 28,000කට වැඩි සංඛ්‍යාවක් එය විසින් සැකසුම් කර තිබිණි.⁸⁰

බංගලාදේශ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ මූලික අංගයන් ලෙස මධ්‍යම ලියාපදිංචි කිරීම් පද්ධතියක්, ඉ-ටෙන්ඩර් වේදිකාවක්, අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිත ඇගයුම් පද්ධතියක්, වැඩ ප්‍රවාහ කළමනාකරණ පද්ධතියක්, ඉ-ගෙවීම් පද්ධතියක් හා කොන්ත්‍රාත්තු කළමනාකරණ පද්ධතියක් ඇතුළත් වේ. පද්ධතියේ ඉ-ටෙන්ඩර් වේදිකාව මඟින් අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිත පූර්ව ටෙන්ඩර් රැස්වීම්, ටෙන්ඩර් විවෘත කිරීම් තාක්ෂණික කමිටු මඟින් සිදු කරන ටෙන්ඩර් ඇගයුම්, කතිකාකර ගැනීම්, ප්‍රදානය කිරීම් පිළිබඳ නිවේදනයන් නිකුත් කිරීම්වලට අදාළ සේවාවන් ලබා දේ. කොන්ත්‍රාත්තු කළමනාකරණ පද්ධතිය මඟින් කාර්ය සැලසුම් ඉදිරිපත් කිරීම, ප්‍රගති වාර්තා නිර්මාණය කරවා ගැනීම, නැවත ඇණවුම් කිරීම් හා සංශෝධිත ඇණවුම් කිරීම් පිළියෙල කර ගැනීම, පැමිණිලි හා ඒවාට ලැබෙන විසඳුම් ඇතුළත් දත්ත ගබඩාවක් පවත්වා ගෙන යාම වැනි කාර්යයන් ඉටු කර ගැනීමට ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන්ට ඉඩ සලසයි. එමෙන්ම බංගලාදේශයේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළින් ප්‍රසම්පාදන කළමණාකරණ තොරතුරු පද්ධතියක් (PROMIS)ක් ලබාදෙන අතර ඉන් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග ඒවායේ මූලික ප්‍රසම්පාදන කාර්ය සාධන දර්ශකවලට එනම්

eches/ho-in-kang_en.pdf [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 30වන දින].

⁷⁶OECD, *The Korean Public Procurement service: innovating for effectiveness*, OECD Public Governance Reviews (January 2016), at http://www.oecd-ilibrary.org/governance/the-korean-public-procurement-service_9789264249431-en [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 25වන දින].

⁷⁷Ibid.

⁷⁸Public Procurement Service South Korea, 'Korea Online E-procurement Service', at http://www.g2b.go.kr/gov/koneps/pt/intro/file/4_KONEPS_eng.pdf [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 25 වන දින].

⁷⁹The World Bank, 'Wind of Change: Digital Procurement Transforms Bangladesh', 6 October 2015, at: <http://www.worldbank.org/en/news/feature/2015/10/06/winds-change-digital-procurement-transforms-bangladesh> [පිවිසුම: 2016 ඔක්තෝබර් 31වන දින].

⁸⁰Ibid

සැකසුම් කාලය හා ලංසුකරුවන් ගේ මධ්‍යන්‍ය අගය වැනි දර්ශකවලට අනුව මැනීමද සිදු කරයි. බංගලාදේශයට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වා දීම නිසා තරඟකාරිත්වය, එලදායීත්වය හා විනිවිදභාවය පැත්තෙන් යහ එල සමුදායක් යුතුව

ලභා විය. 2014 වර්ෂය වනවිට, ටෙන්ඩර් කැඳවීම් සංඛ්‍යාව 2007 දී පැවති 70% අගයෙන් ඉහළට යමින් සියලු ටෙන්ඩර් කැඳවීම් අන්තර්ජාලය හරහා සිදු වුණි. ටෙන්ඩර් සැකසුම් කාලය 2012 දී පැවති දින

රූපය 1. කාල පරිමාණයක් තුළ ලකුණු කළ ලෝකය පුරා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන්

Source: www.eprocure.gov.bd

51 සිට 2015 දී දින 29 දක්වා අඩු විය.⁸¹ එම කාල සීමාව තුළම, ලියාපදිංචි ටෙන්ඩර්කරුවන් ගේ සංඛ්‍යාව 35 ගුණයකින් වැඩි වෙමින් 520 සිට 18,000 දක්වා ඉහළ ගියේය.⁸² බංගලාදේශයේ සාම්ප්‍රදායික ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හා සැසඳීමේදී, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හේතුවෙන් මිල හා

පිරිවැය අතර අනුපාතය 10% හා 12% අතර අගයකින් අඩු විය. ඉන් හිමි වූ පිරිවැය ඉතිරි වීම ඩොලර් අගයට පෙරළා බැලීමේ දී ඇ.එ. ජ ඩොලර් මිලියන 10කට වඩා වැඩි ය.⁸³

පද්ධතිය දියත් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීමට සමගාමීව ශක්‍යතා වර්ධන වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක විය. පොදු-පුද්ගලික පාර්ශවකරුවන්ගේ කමිටුව (PPSC) හා රජයේ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ සංසදයක සහාය ඊට ලැබිණි. හඳුනාගත් නියෝජිතායතන හතරක කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් 2100කට වැඩි ප්‍රමාණයක් මෙන්ම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්, ලංසුකරුවන් හා විගණකවරුන් පුහුණු කරවීම මේ වැඩසටහනට

⁸¹The World Bank, 'Wind of Change: Digital Procurement Transforms Bangladesh', 6 October 2015, at: <http://www.worldbank.org/en/news/feature/2015/10/06/winds-change-digital-procurement-transforms-bangladesh> [පිවිසුම: 2016 ඔක්තෝබර් 31වන දින].

⁸²The World Bank, 'World Bank Helps Expand Electronic Public Procurement in Bangladesh', 6 June 2016, at <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2016/06/07/expand-electronic-public-procurement-bangladesh> [පිවිසුම: 2016 ඔක්තෝබර් 31වන දින].

⁸³Wahid Abdallah, 'Effect of Electronic Public Procurement: Evidence from Bangladesh', International Growth Centre (May 2015), at <http://www.theigc.org/wp-content/uploads/2015/05/Abdallah-2015-Working-Paper-1.pdf> [පිවිසුම: 2016 ඔක්තෝබර් 31].

ඇතුළත් විය. ප්‍රසම්පාදන පිළිබඳව මහජනයා අතර ඇති ව්‍යාකූලත්වය දුරු කිරීම හා ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා සහාය ලබා ගැනීම අරමුණු කර ගත් සන්නිවේදන ව්‍යාපෘතියක් දියත් කෙරිණි. ව්‍යාපෘතියේ මූලික තේමාවන් සය-කලාංගික රියැලිටි වැඩසටහනක් ඇතුළුව තවත් ජනමාධ්‍යයන් හරහා විසුරුවා හැරිණි.⁸⁴

මෙක්සිකෝව

මෙක්සිකෝව 1990 ගණන්වල අග භාගයේ දී සිය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය පිළිසකර කිරීම ඇරඹීය. මෙක්සිකෝව තුළ ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණවලට උත්ප්‍රේරණය ලැබුණේ 1995 දී භටගත් පේසෝ අර්බුදය හේතුවෙනි. පොදු වියදම් කෙරෙහි ප්‍රබල පාලනයන් තිබීමේ අවශ්‍යතාවය ඉන් ඉස්මතු කෙරිණි. දේශපාලන කැළඹීම් මෙන්ම පැවති ආර්ථික තත්වයන් කෙරෙහි පුළුල් මහජන අප්‍රසාදය ඒ යුගය තුළ සනිටුහන් වූ ලක්ෂණයන් විය. මෙක්සිකෝවේ පොදු ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළ දුර්වලතාවයන් රැසක් දක්නට තිබිණි. ඉහළ මට්ටමේ අකාර්යක්ෂමභාවය, සැපයුම්කරුවන් මෙක්සිකෝ නගරය තුළ අධිකව සංකේන්ද්‍රණය වී සිටීම, නිලධාරීන් අතර පැවති කුසලතා උණනාවය, හා විනිවිදභාවයක් රහිත වීම ඒ අතර විය.⁸⁵

මෙක්සිකෝවේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය වන කොම්ප්‍රානෙට් (CompraNet) පළමුවරට දියත් කරනු ලැබුයේ 1997 දී ය. අද පවතින්නේ එහි පස්වන සංස්කරණය යි. කොම්ප්‍රානෙට් 5.0 දියත් වූයේ 2009 දීය. ඒ ප්‍රසම්පාදන නීති ප්‍රතිසංස්කරණ සමඟිනි. මෙක්සිකානු පෙසෝ MXN15,000

⁸⁴The World Bank, 'Bangladesh: Transforming Procurement Outcomes through Capacity Development and Performance Monitoring', 15 April 2013, at <http://www.worldbank.org/en/results/2013/04/15/bangladesh-transforming-procurement-outcomes-through-capacity-development-and-performance-monitoring> [පිවිසුම:2016 ඔක්තෝබර් 31].

⁸⁵Estrada, S.I., 'Success/failure case study no.14: e-procurement by Mexico's government' (2002), at: <http://www.egov4dev.org/success/case/mexeproc.shtml> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26වන දින].

(ඇ.ඩො.1,150)ට වැඩි සියලුම කොන්ත්‍රාත්තු ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා මහජන ආයතන විසින් කොම්ප්‍රානෙට් භාවිතා කළ යුතු යැයි නියම වී තිබේ.⁸⁶ එමෙන්ම 2011 ජුනි මාසයේ පටන්, සිය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාපටිපාටි සඳහා මධ්‍යම රජයේ අරමුදල් භාවිතා කරන රජයේ සියලු නියෝජිතයන් එකී ප්‍රසම්පාදන අයිතමයන් හි වටිනාකම දින 300 ක අවම වැටුපේ සීමාව ඉක්මවා යන අවස්ථාවන් හි දී එකී ක්‍රියාපටිපාටීන් හා ප්‍රසම්පාදන ලේඛනයන් කොම්ප්‍රානෙට් හි ලියාපදිංචි කිරීම අනිවාර්ය වේ.⁸⁷ ටෙන්ඩර් දැන්වීම්, ටෙන්ඩර් ක්‍රියාපටිපාටි, වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන කාල සටහන්, කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම හා එල්ල විය හැකි අභියෝග ඇතුළු තොරතුරු මෙම පද්ධතිය හරහා ලබා ගත හැකිය. මධ්‍යම රජය වෙතින් කොම්ප්‍රානෙට් වෙත ලැබුණු ඉහළ මට්ටමේ අනුබලය එහි සාර්ථකත්වයට බල පෑ ප්‍රධාන සංසටකයක් විය.

2010 ජනවාරි සිට මැයි මාසය දක්වා, කොම්ප්‍රානෙට් 5.0 විසින් මෙක්සිකානු පේසෝ මිලියන 209,847 අගයක් ගෙන ආ ප්‍රසම්පාදන ගනුදෙනු 24,000කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් මෙහෙයවනු ලැබිණි.⁸⁸ මෙම පද්ධතිය භාවිතා කිරීම නිසා 2009 සිට 2012 කාලය තුළ උත්පාදනය වූ පිරිවැය - ඉතිරිකිරීම්වල අගය ඇ.එ. ජ. ඩො.බිලියන 1ක් විය.⁸⁹ තවද, කොම්ප්‍රානෙට් මඟින් සානිතය හා

⁸⁶The OECD, *Fighting Bid Rigging in Public Procurement in Mexico, A Secretariat Analytical Report on Compliance with OECD Standards of Procurement Legislation, Regulations and Practices in CFE* (2015), at <http://www.oecd.org/daf/competition/FightingBidRigging-Mexico-CFE-Report-2015.pdf> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26වන දින].

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸OECD, *Towards More Effective and Dynamic Public Management in Mexico*, OECD Public Governance Reviews (June 2011), at http://www.oecd-ilibrary.org/governance/towards-more-effective-and-dynamic-public-management-in-mexico_9789264116238-en [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26වන දින]

⁸⁹The World Bank, 'Mexico moves to Results based Procurement System', 3 April 2013, at:

සංකීර්ණ වූ ප්‍රසම්පාදන නීති තර්කානුකූල සංශෝධනයකට ලක් කිරීම ද, ප්‍රමාණාධික රෙගුලාසි 586 ඉවත් කිරීමට ද හැකිවිය.

දූෂණය මැඩලීමෙහි ලා කොමිප්‍රානෙට් මූලිකවම සාර්ථක වූයේ විනිවිදභාවය ඉහළ නංවා ගැනීම තුළිනි. එය කළ හැකි වූයේ පද්ධතිය විසින් සැකසුම් කළ සෑම ලංසුවක් පිළිබඳවම සවිස්තරාත්මක අයිතිහාසික තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශය ලබා දීම නිසා ය. ‘තුවා-මගඩිය’ (towel-gate) 2001 දී හෙළිදරව් වීමට තුඩු දුන් ප්‍රධානම සාධකය වූයේ කොමිප්‍රානෙට් හරහා තොරතුරු වෙත නිකුත් ප්‍රවේශය යි. ජනපති අංගනයේ කුටි දෙකක් නැවත සැරසීම සඳහා ඇ.එ. ජ. ඩො.400 ක වටිනාකමකින් යුතු විසිතුරු ගෙත්තම් කරන ලද තුවා ඇතුළුව ඇ. එ. ජ.ඩො.440,000ක් හිටපු ජනාධිපති වින්සන්තේ ෆොක්ස්ගේ ජනපති කාර්යාලය විසින් වැය කර ඇති බව පද්ධති වේදිකාව තුළින් ජනමාධ්‍යවේදීන්ට හෙළිදරව් විය.⁹⁰ එමෙන්ම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්තවලට මධ්‍යම රජයේ පොදු ප්‍රසම්පාදනය තුළ ඉහළ සහභාගිත්වයක් ලබා ගැනීමට කොමිප්‍රානෙට් නිසා හැකි විය. සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්තවලට පිරිනැමුණු කොන්ත්‍රාත්තු සංඛ්‍යාව 2010 හා 2011 අතරතුර දී 30% කින් වර්ධනය විය.⁹¹

පිලිපීනය

අයවැය හා කළමනාකරණය පිළිබඳ පිලිපීන දෙපාර්තමේන්තුව (DBM)2000 නොවැම්බර් මාසයේ දී වෙබ්-ජාලය පදනම් කරගත් නියාමක

<http://www.worldbank.org/en/results/2013/04/03/mexico-moves-to-results-based-procurement-system> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26වන දින]

⁹⁰‘Pricey Linens Cause a Fray in Mexican Politics’, *The New York Times*, 27 June 2001, at <https://web.archive.org/web/20130926145537/http://www.nytimes.com/2001/06/27/world/27MEXI.html?pagewanted=1> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26වන දින].

⁹¹The World Bank, ‘Mexico moves to Results based Procurement System’, 3 April 2013, at <http://www.worldbank.org/en/results/2013/04/03/mexico-moves-to-results-based-procurement-system> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26වන දින].

ඉලෙක්ට්‍රොණික ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියක් (නියාමක ඉ.ප්‍රස.ප) සඳහා මූලපිරී ය. සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම හා ලංසු ඉඩ ප්‍රස්ථා පිළිබඳ දැන්වීම් පළ කිරීම සඳහා පොදු ප්‍රවේශ ද්වාරයක් ඉ-ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය මගින් ලබා දුනි. 2001 ඔක්තෝම්බර් මාසයේ දී ජනපතිනි ග්ලෝරියා මකපගෙල් අරෝයෝ විසින් නිකුත් කළ විධායක නියෝගයක් මගින් ඉ-ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයේ එකම මධ්‍යගත ප්‍රවේශ ද්වාරය ලෙස බල පැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක කර වූ අතර, රජයේ මුල්ය ආයතන හා රජයට අයත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතන ඇතුළුව සියලුම ජාතික හා ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ රජයේ නියෝජිතායතන දක්වා එය යොදා ගැනීම පුලුල් කරනු ලැබිණි. 2003 දී සම්මත වූ රජයේ ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණ පනත (ඊ.පී.ආර්.එ) මගින් ‘රජයේ සියලු ප්‍රසම්පාදනයන් පිළිබඳ තොරතුරු සඳහා මූලික මූලාශ්‍රය ලෙස ක්‍රියා කිරීම’ අරමුණු කර ගනිමින් ෆිල්පෙජස් පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීමට ඉඩ විවර කර දුනි. ⁹²ඊ.පී.ආර්.එ. මගින් රජයේ ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය (ඊ.පී.ආර්.බී.) ස්ථාපිත කිරීම ද සිදු විය. එහි කාර්යභාරය වූයේ ප්‍රතිපත්ති හා අධීක්ෂණ දේහයක් මෙන්ම පාලන දේහයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමයි. රජයේ හිමිකාරිත්වය සහිත ව්‍යාපාර මෙහෙයුමක් ලෙස ෆිල්පෙජස් ක්‍රියාත්මක වන්නේ, පද්ධතිය මූලිකවම භාර දීම, පිහිටුවීම හා ඉන්පසුව පද්ධතියේ මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කිරීමේ වගකීම තෙවැනි පාර්ශව සේවා සම්පාදකයෙකු විසින් දරා ගනිමිනි. සේවාවට අදාළ ව්‍යාපාර මෙහෙයුමේ හා කළමනාකරණයේ හිමිකාරිත්වය හා පාලනය පවතින්නේ රජය යටතේ ය. ⁹³

ෆිල්පෙජස් හි මූලික විශේෂාංග අතර (i). ටෙන්ඩර් පිරිනැමීම් දැන්වීම් ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන ඉලෙක්ට්‍රොනික දැන්වීම් පුවරුවක් (ii) සියලු ප්‍රසම්පාදන ආයතන හා සැපයුම්කරුවන්, කොන්ත්‍රාත්කරුවන් හා උපදේශකයින් දැක්වෙන ලියාපදිංචි ලේඛනයක් හා (iii) මධ්‍යගත ව මිළදී

⁹²අංක 1984 දරන ජනරජ පනතෙහි 2016හි දී සංසෝධන ක්‍රියාත්මක වී සහ රෙගුලාසි නි 8 වන වගන්තිය, නොඑසේ නම්, රජයේ ප්‍රසම්පාදන සංසෝධන පනත ලෙසද හඳුන්වනු ලබයි.

<http://www.bsp.gov.ph/downloads/Procurement/Ra9184.Pdf> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26 වන දින].

⁹³The Asian Development Bank, *E-Government Procurement Handbook* (2013).

ගන්නා, සුලබ භාවිත භාණ්ඩ සඳහා ඉ-නාමාවලියක් වේ. ෆිල්පේස්ස් අවසාන පරිහරණය කරන්නන් අතර රජයේ විගණකවරුන් ද වේ. මිලදී ගැනීම් සිදු කරන නියෝජිතායතන විසින් පද්ධතිය තුළ සිදු කරන ක්‍රියාකාරකම් නැරඹීමේ පහසුකම විගණකවරුන් සතුව පවතී.⁹⁴ එමෙන්ම ෆිල්පේස්ස් කාර්යාලය විසින් ප්‍රසම්පාදන ආයතන හා සැපයුම්කරුවන් යන දෙපාර්ශවය සඳහාම නිරතුරුව පුහුණු කිරීම් සිදු කරනු ලැබේ.

ෆිල්පේස්ස් භාවිතා කිරීම නිසා පිරිවැය ඉතිරි වීම් ඇති වූ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රයක් නම් පුවත්පත් වෙළඳ දැන්වීම් පිරිවැයට අදාළව සිදු වූ ඉතිරිය යි. 2011 ජනවාරි මාසය වනවිට, ෆිල්පේස්ස් භාවිතය හේතුවෙන් වෙළඳ දැන්වීම් පිරිවැය සඳහා වූ පිරිවැයෙන් පිලිපීන රජය ජේසෝ මිලියන 564ක් (දළ වශයෙන් ඇ.එ.ජ.ඩො. 11,326,200ක්) ඉතිරි කර ගත් බව වාර්තා වේ; මෙම මුදල පමණක් සැලකිල්ලට ගත්තද, පද්ධතිය ගොඩ නැගීම හා පවත්වා ගැනීමද, නියාමක අදියරේ දී සිදු වූ මෙහෙයුම් පිරිවැය ද ඇතුළු සමස්ත පිරිවැය වූ ජේසෝ මිලියන 467 (ඇ.එ.ජ.ඩො. 9,378,266)ක අගයට වඩා එය 20% වැඩි අගයක් විය.⁹⁵ මේ පද්ධතිය පරිහරණය කරන්නන් එය වඩා තරඟකාරී ප්‍රසම්පාදන පරිසරයක් ගොඩ නංවන සුලු, කාර්යක්ෂම, පිරිවැය ඵලදායී හා උපකාර පද්ධතියක් ලෙස දකින බව වාර්තා වේ.⁹⁶ 2000 සිට 2015 දක්වා කාලය තුළ ෆිල්පේස්ස් හි ලියාපදිංචි සැපයුම්කරුවන් සංඛ්‍යාව වසරකට 5,500ක සාමාන්‍යයකින් ඉහළ යෑමක් දක්නට තිබිණි. මේ වනවිට එය සැපයුම්කරුවන් 83,000කට සංග්‍රහනය කරන අතර ඉන් 17,616ක් 2015 වසරේ දී සිදු වූ ලියාපදිංචිවීම් ය.⁹⁷ ගැනුම්කරුවන් (උදා. ප්‍රසම්පාදන ආයතන) ලියාපදිංචි කිරීම් සාර්ථක කර ගැනීමෙහි ලා ෆිල්පේස්ස් අභියෝගයන්ට මුහුණ දී තිබේ. 2015

⁹⁴Nide Marie Bombay for the Asian Development Bank, *Philippines: Case study on The Philippine Government Electronic Procurement System (PhilGEPS)* (June 2011), at <http://adbprocurementforum.net/wp-content/uploads/Phil-eGP-case-study-Sep2011.pdf> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26 වන දින].

⁹⁵ Ibid.

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ බලන්න <http://data.philgeps.gov.ph/> [පිවිසුම: 2016 දෙසැම්බර් 13වන දින].

අප්‍රේල් මාසය වන විට පිලිපීන රජයේ ප්‍රාදේශීය ඒකක (බරන්ගේස්) 43,694 ක් අතුරින් පද්ධතිය තුළ ලියාපදිංචි වී තිබුණේ 15%ක් පමණි.⁹⁸ එමෙන්ම, පශ්චාත් ප්‍රසම්පාදන දැනුම්දීම් ෆිල්පේස්ස් තුළ පළ කිරීමේ නියමයන් පිළිපැදීම පැවතියේ දුර්වල අඩියක ය. 2000-2010 අතර කාලයේ දී, දැනුම් දීම් මිලියන 1.23න් පද්ධතිය තුළ පළ කෙරුණේ 18%ක් පමණි.⁹⁹ 2016 ඔක්තෝම්බර් වනවිට, ෆිල්පේස්ස් හි පළ කෙරුණු ටෙන්ඩර් දැන්වීම් අතුරින් ඒවායේ ප්‍රතිඵල පළ කිරීම් පසුව සිදු වී තිබුණේ 34% ක පමණි.¹⁰⁰ 2013 වසරේ දී, ෆිල්පේස්ස් වේදිකාවේ නිර්මිත දත්ත ප්‍රවේශය සඳහා බාධාකාරී ස්වභාවයකින් යුක්ත වූ අතර ලබා ගත හැකි දත්ත පවා ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි ලෙස පැවතීම ද වාර්තා විය.¹⁰¹ එවක පටන් වේදිකාව පිළිසකර කරනු ලැබ වර්තමානය වන විට සැපයුම්කරුවන්ගේ ද, ලංසු දැනුම් දීම් හා පිරිනැමීම්වල ද දත්ත කාණ්ඩ කිහිපයක් එහි විශේෂාංගයන් ලෙස පවතී.

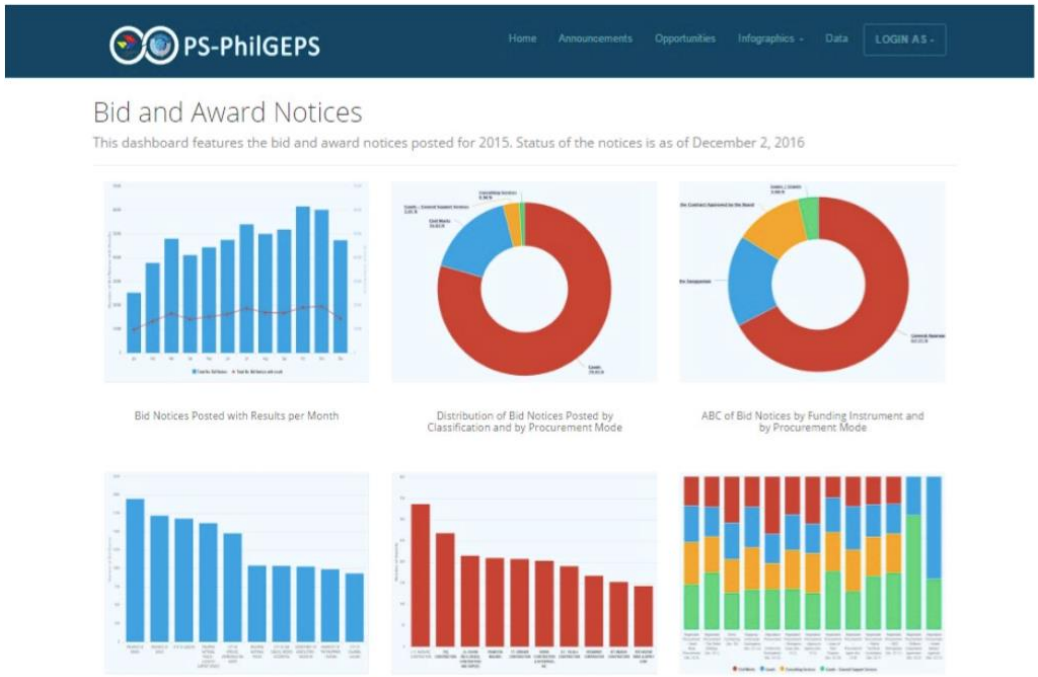
⁹⁸Nide Marie Bombay for the Asian Development Bank, *Philippines: Case study on The Philippine Government Electronic Procurement System (PhilGEPS)* (June 2011), at <http://adbprocurementforum.net/wp-content/uploads/Phil-eGP-case-study-Sep2011.pdf> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26 වන දින].

⁹⁹Ibid.

¹⁰⁰ බලන්න: <http://data.philgeps.gov.ph/notices.html> [පිවිසුම: 2016 දෙසැම්බර් 13වන දින].

¹⁰¹Alexander Furnas, 'Transparency Case Study: Public Procurement in the Philippines', 7 October 2013, *The Sunlight Foundation*, at: <http://sunlightfoundation.com/blog/2013/10/07/case-study-public-procurement-in-the-philippines/> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26වන දින].

රූපය 1. කාල පරිමාණයක් තුළ ලකුණු කළ ලෝකය පුරා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන්



Source: data.philgeps.gov.ph/notices.html

4.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයේ අන්තර්ජාතික අත්දැකීම්

ජාතික පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් හුදු ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීමෙන් ඔබ්බට යාමක් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හරහා සිදුවේ. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වා දීම වඩා සමීප වන්නේ, රටක ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය විධිමත් කිරීමකට, සරලකරණය කිරීමකට හා සංගත කිරීමකට ය. ඒ අනුව ගත් කළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයෙහි අගය රඳා පවතින්නේ ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා උත්ප්‍රේරකයක් ලෙස ක්‍රියා කිරීමට එයට ඇති හැකියාව මතය.

ශ්‍රී ලංකා රජය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ඇතුළුව ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණ ගණනාවක් පිළිබඳව වර්තමානයේ දී සලකා බලමින් සිටී. මේ පසුබිම තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීමට ශක්තිය ලබා දෙන බලදායී සාධක හතරක් පවතී.

1. නීති සම්පාදනමය හා පරීක්ෂණමය මැදිහත්වීම්
2. ආයතනික මැදිහත්වීම්
3. වෙනස්කිරීම් කළමනාකරණ උපායමාර්ග
4. දියත් කිරීම සඳහා උපායමාර්ග

4.1 නීති සම්පාදනමය හා ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම්

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාවේ යෙදවීමට නම් රටේ ප්‍රසම්පාදන නීති පද්ධතිය තුළ ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රසම්පාදනයට අවසර තිබීම අවශ්‍යයෙන්ම පැවතිය යුත්තකි. ඒ අනුව ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවේ යෙදවීම සඳහා මතු දැක්වෙන කරුණු අරමුණු කරගනිමින් දැනට පවතින ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්තීන් හා නීති සංශෝධනය කර ගැනීම ඇතුළු හරයාත්මක නීති සම්පාදක අවශ්‍යතාවයන් සපුරා ගත යුතුය.

- a. මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රමානුකූලව අත්හැර දැමීම සඳහා නිශ්චිත සංක්‍රාන්ති කාලවකවානුවක් නියම කිරීම.
- b. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයට අවසරය හිමිවන ලෙස දැනට පවතින රීතීන් හා උපදේශන නිර්ණායකයන් අනුකූලනය කිරීම.
- c. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පද්ධතිය තුළ ලංසු ඉදිරිපත් කරවීම සඳහා සැපයුම්කරුවන් අන්තර්ජාලය හරහා ලියාපදිංචි වී සිටීම, පූර්ව කොන්දේසියක් ලෙස පැනවීම.

තවද රටක ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය පුළුල් ලෙස ක්‍රියාකාරී වන බව සහතික කර ගනු වස්, ඉ-අත්සන්, ඉ-ලේඛන හා ඉ-ගෙවීම් සඳහා අවසර

ලැබෙන පරිදි දැනට පවතින නීති පද්ධති බලගැන්වීම හෝ සංශෝධනය කළ යුතු වේ.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයට සම්බන්ධ නීති ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පද්ධතියේ ප්‍රායෝගික අනුකාරණා සම්බන්ධයෙන් සාමාන්‍යයෙන් කටයුතු නොකරනු ලැබේ.¹⁰² ඒ වෙනුවට, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාකාරකම්වල දෛනික කළමනාකරණය පාලනය වනු ඇත්තේ ශක්තිමත් හා පුළුල් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් තුළිනි. ඉලෙක්ට්‍රොනික පරිසරයක් තුළ සිදුවන ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් හා ගනුදෙනු සඳහා පහසුකම් සැපයීමට මෙම ප්‍රතිපත්ති රාමුව සැලසුම් කළ යුතුය. ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය පරිහරණය කිරීමට අදාළ කොන්දේසි මෙම ප්‍රතිපත්තීන් මඟින් පැහැදිලිව දැක්විය යුතුය. උදාහරණයක් ලෙස, ලේඛන ලැබෙන අන්දම හා විමසුම් ප්‍රශ්නාවලි ඉලෙක්ට්‍රොනිකව පද්ධතිය හරහා ලැබෙන අන්දම මෙම පරිහරණ කොන්දේසි මඟින් තීරණය කළ හැක. එමෙන්ම, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළින්, පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් තුළට නව කළමනාකරණ භාවිතාවන් ස්ථාපිත කරනු ඇත. ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති රාමුව හරහා පහත කරුණු කෙරෙහි බලපැවැත්වෙන නීතීන් පිහිටුවිය යුතු ය.

- a. ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ටෙන්ඩර් ලංසු විවෘත කිරීමේ ප්‍රොටෝකෝල
- b. පද්ධතිය තුළ ඇති දත්ත වෙත ප්‍රවේශ වීමේ දී පරිහරණය කරන්නන්ගේ භූමිකාවන් හා වගකීම්
- c. ඉලෙක්ට්‍රොනික මූලාකෘති හා කොන්ත්‍රාත්තු ගොඩනඟා ගැනීම.
- d. ඉලෙක්ට්‍රොනික ටෙන්ඩර් කළමනාකරණ ආරක්ෂාව හා දත්ත සඳහා ගුප්ත කේතන ප්‍රමිතීන්.
- e. දත්ත උපස්ථ කිරීම් සහ සංරක්ෂණය කිරීම් සඳහා ප්‍රතිපත්තීන්.
- f. ඉලෙක්ට්‍රොනික ගෙවීම් සඳහා දොරටු මාර්ග.

¹⁰² Ibid.

4.2 ආයතනික මැදිහත්වීම්

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීමේ සංසන්දනාත්මක අත්දැකීම් තුළින් පෙනී යන්නේ එහි සාර්ථකත්වයෙහි ලා මූලික සාධකයන් ලෙස දේශපාලන සහාය හා ඉහළ මට්ටමේ ආයතනික නායකත්වය පවතින බවයි.¹⁰³ ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියක සාර්ථකත්වය බොහෝ විට රඳා පවතින්නේ එකී ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පද්ධතියේ දියත් කිරීම හා මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ආයතනික නායකත්වය ලබා දෙන මධ්‍යගත පෙරටු නියෝජිතායතනයක් නිර්මාණය කිරීම මත බව ය. මූලික ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති දේහය ලෙස මෙම නියෝජිතායතනය ක්‍රියාකළ යුතුය. ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ඵලදායීව ක්‍රියාවට නැංවීම සහතික කර ගැනීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති හා ආයතනික ක්‍රියාපටිපාටිවලට අදාළ ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රේරණය කිරීමේ පිහිටුමක එකී දේහය ස්ථානගත කළ යුතුය. ඊට අමතරව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ ක්‍රියාපටිපාටීන් හා භාවිතාවන් සමඟ ප්‍රසම්පාදන ආයතන හොඳින් අනුකූලතාවය දක්වන බවට තහවුරු කර ගැනීම වෙනුවෙන් ශක්තියාවයන් ගොඩනැඟීමේ වගකීම මෙම නියෝජිතායතනය වෙත පැවරිය යුතුය. පෙරටු ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතායතනය විසින් තම අධීක්ෂණය යටතේ පවත්නා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයක් (P.M.U) ස්ථාපිත කර ගැනීම සාමාන්‍යයෙන් සිදුවේ. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තර්ජන ලෙස ගොඩ නැංවීම, භාරදීම හා මෙහෙයවීමේ කාර්යය පැවරෙන්නේ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය වෙත ය. ඒ අනුව, ව්‍යාපෘතිය විෂය පථය අර්ථකථනය කිරීම, මූලිකව භාරදෙනු ලබන දේ පිළිබඳ දළ සැකැස්මක් පිළියෙල කිරීම හා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීමේ සැලසුමක් ගොඩ නැඟීම වැනි වගකීම් ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයට බාරදිය හැකිය. එපරිදිම, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පද්ධතීන් සඳහා රජයේ අනුමැතීන් ලබා ගැනීම වැනි මූලික

¹⁰³ Ibid. තව දුරටත් බලන්න: Ramanathan Somasundaram for the Asian Development Bank, *Consolidated View & Analysis of Responses from 27 Asia Pacific Countries to Public Procurement Survey (with e-GP Overview)* (November 2011), at <https://www.adb.org/sites/default/files/project-document/60460/43149-012-reg-tacr-04.pdf> [පිවිසුම: 2016 අගෝස්තු 26 වන දින].

ව්‍යාපෘති අවදානම් වල වගකීම ද ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයවෙත පැවරිය හැකිය.

4.3 වෙනස්කිරීම් කළමනාකරණය

ප්‍රසම්පාදන ආයතන හා සැපයුම්කාර ප්‍රජාවේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාපටිපාටිවල කැපී පෙනෙන අන්දමේ වෙනස් වීමක් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළට සංක්‍රමණය වීම හරහා සිදු වේ. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළට සුමටව සංක්‍රමණය වීමට නම් එකී සංක්‍රමණය පිළිබඳව සැපයුම්කාර ප්‍රජාවන් දැනුවත් කිරීමේ වගකීම ද, අවශ්‍ය තත්වී දී පැහැදිලි කිරීම් හා උපදේශණයන් ලබා දීමේ වගකීම ද පෙරටු ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතයන්ගෙන් විසින් භාරගත යුතුය. තවද, ප්‍රසම්පාදන ආයතන සඳහා කළමනාකරණ සහාය ලබාදීමේ දී රජය විසින් ආයෝජනයන් සිදු කර යුතු අතර විශේෂයෙන් ම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියෙහි මුල් අදියරයන්හි මෙහෙයුම් කටයුතු, දියත් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග හා ක්රියාවට නැන්වීම මේ හා බැඳී පවතී.

තාක්ෂණවේදීම් යටිතල පහසුකම්

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය උපයෝගී කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් හා සම්පත්වලින් ප්‍රසම්පාදන ආයතන හා සැපයුම්කරුවන් සන්නද්ධ වී සිටීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. නිදසුනකට ගතහොත් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය දියත් කිරීමේ එක් අවදානමක් නම් ජාල යටිතල පහසුකම් නොමැතිවීම හෝ ඒවායේ දුර්වලතා ය. පද්ධතිය තුළ ප්‍රසම්පාදන ආයතනවල සහභාගිත්වය ඉන් වැලැක්වේ. එම අවදානම සැපයුම්කරුවන්ට ද අදාළ වේ. එනම්, විශ්වාස කටයුතු ජාල සම්බන්ධකම් නොමැති වීම තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මගින් ලබා ගත හැකි යහ ඵල එහිදී ඔවුන්ට හිමිකර ගත නොහැකි වීමයි. ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළට සංක්‍රමණය වීමට අනුපූරක ලෙස, එකී පද්ධතිය වෙත ප්‍රවේශය ලබා ගැනීමේ දී හා ඊට හැඩ ගැසීමේ දී අභියෝගයන්ට මුහුණ දීමට ඉඩ ඇති ප්‍රසම්පාදන ආයතන මෙන්ම සැපයුම්කාර ප්‍රජාවන් සඳහා ද තාක්ෂණවේදීම් යටිතල පහසුකම් ගොඩ නංවාලීමේ ප්‍රයත්නයන් සිදු විය යුතුය.

ඒ අතර මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ නොපැවති, අනවසර ප්‍රවේශයන් හා සේවා අහිමි කරවීමේ ප්‍රභා‍රයන් වැනි අවදානම් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය දියත් කිරීම තුළින් කරලියට පැමිණේ. ලංසු යැවීමේ දී හා ගබඩා කිරීමේ

දී ගුප්ත කේතනය කළ යුතු අතර ඒවා නිර්ගුප්ත කේතනය විය යුත්තේ නියමිත විවෘත කිරීමේ වෙලාවේ දී පමණි. ලංසුකරුවන්, ප්‍රසම්පාදන ආයතන හා වෙනත් පත් කල නිලධාරීන් ප්‍රතික්ෂේප නොවන අන්දමින් හඳුනා ගැනීමට හැකි වන පරිදි, පරිහරණය කරන්නන් සත්‍යාපනය කිරීමේ මාර්ග ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පද්ධතීන් සතුව තිබිය යුතුය. මේ සඳහා, පරිහරණය කරන්නන් සහතික කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියකට සමගාමීව දත්ත ගුප්ත කේතනය කිරීමක් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් මගින් සාමාන්‍යයෙන් උපයෝගී කර ගනී. මෙහිදී අවශ්‍ය කරන අමතර ආරක්ෂක විශේෂාංගයන් අතරට, ආරක්ෂිතව දත්ත ගබඩා කිරීමේ පහසුකම්, දින මුද්‍රා තැබීම හා පද්ධතියේ දෝෂ සහගත ක්‍රියාකාරිත්වයන් පැන නැගිය හැකි අවස්ථාවක දී දත්ත ප්‍රතිසාධනය කිරීමේ පහසුකම් තිබිය යුතුය. මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදනයේ සිට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය වෙත සංක්‍රමණය වීමේ දී ඩිජිටල් ආරක්ෂණ යටිතල පහසුකම් වෙත සිදුකරන ආයෝජනයන් තීරණාත්මක සංසටකයක් බව මේ අනුව පෙනී යයි. ප්‍රබල ආරක්ෂක වැඩපිළිවෙලක් තිබීම මගින්, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය වෙත සංක්‍රමණය වීම පිළිබඳව දෙගිඩියාවෙන් පසුවන සැපයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමක් සිදුවනු ඇත.

ශක්‍යතා වර්ධනය

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්රියාවට නැංවීම බොහෝවිට තාක්ෂණවේදීම් අභියෝගයකට වඩා වැඩිමනත් ලෙස කළමනාකරණ අභියෝගයකි.¹⁰⁴ කාලයක් මුළුල්ලේ රජයේ නියෝජිතයන්ගෙන් බොහෝ ගණනක් පුරා ආයතනගත වී ඇති භාවිතාවන් සැලකිය යුතු වෙනස්කම්වලට ලක් වීම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හඳුන්වාදීමත් සමඟම සිදු වේ. ඒ සන්දර්භය තුළ, ඊට මුල පුරමින් එය දියත් කිරීමේ දී රජයේ නියෝජිතයන්ගෙන් තුළින් ඒ කෙරෙහි යම් ප්‍රතිරෝධතාවයන් එල්ල වීමේ ඉඩක් පවතී. ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයෙහි පූර්ණ අගය සාක්ෂාත් කර ගත හැක්කේ ආයතනික එකඟතාවය, නිලධාරී තත්ත්වය නායකත්වය හා ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණ කෙරෙහි උනන්දුව ඒ වෙත පවතින විට ය. එකී මූලිකාංගයන් නොමැතිවීමෙන් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීමේ දී හරයාත්මක අභියෝගයන් නිර්මාණයවේ. එහෙයින්, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය දියත් කිරීමට අනුගාමීව ප්‍රසම්පාදන

¹⁰⁴ Ibid.

ආයතන තුළ පුහුණු කිරීම් හා ශක්‍යතා වර්ධන වැඩසටහන් වෙනුවෙන් කැපී පෙනෙන අන්දමේ ආයෝජනයන් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය වේ. පුහුණු කිරීම සහ ශක්‍යතා වර්ධනය කේන්ද්‍ර ගත විය යුත්තේ ටෙන්ඩර් දැන්වීම් පල කිරීම, සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීමේ කටයුතු කළමනාකරණය හා ලංසු සැකසුම් කිරීම සඳහා නව පද්ධතිය උපයෝගී කර ගැනීමට ප්‍රසම්පාදන ආයතන සූදානම් කරවීම කෙරෙහි ය. එමෙන්ම, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන් වෙත ලැබෙන යහ ඵල පිළිබඳව ප්‍රචාරය කිරීම අරමුණු කරගත් සන්නිවේදන වැඩසටහනක් පැවැත්වීම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීමේ මුල් අදියර වලදී අත්‍යවශ්‍ය වේ.¹⁰⁵ ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිසංස්කරණ වටා ගොඩ නැඟී ඇති සුලබ දුර්වල දුරු කර හැරීම සඳහා මෙම සන්නිවේදන වැඩසටහන උපකාරීවේ.

එමෙන්ම, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය කෙරෙහි සැපයුම්කරුවන්ගේ විශ්වාසය ගොඩ නඟා ගැනීම සඳහා දැනුවත් කිරීම් හා පුහුණු කිරීම් වෙනුවෙන් ආයෝජනයන් සිදු කිරීම ද අවශ්‍යව පවතී. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පද්ධතිය සාධාරණ, ආරක්ෂිත හා පිරිවැය ඵලදායී එකක් බව සැපයුම්කරුවන් තුළ විශ්වාසවන්තභාවයක් ඇති විය යුතුය. ඒ අනුව පහත අරමුණු වෙනුවෙන් සිදු කරන ප්‍රයත්නයන් සඳහා ආයෝජනයන් සිදුකිරීම තුළින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය දියත් කිරීමේ උපාය මාර්ගයකට වාසි අත්වේ.

- i. සැපයුම්කරුවන් දිනා ගැනීම.
- ii. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තුළ ඵලදායී සහභාගිත්වය ඇති කර ගැනීමට අවශ්‍ය මෙවලම් හා දැනුම ඔවුන්ට ලබා දීම.

එමෙන්ම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් තුළ, තොරතුරු සඳහා ක්ෂණික ඇමතුම් සේවාවක් සහ සැපයුම්කරුවන්ට මුහුණ දීමට සිදුවන දෛනික මෙහෙයුම් ගැටළු කළමනාකරණය කිරීමට සහායක කවුළුවක් වැනි දිගටම පවතින සහායක සේවාවන් සැපයුම්කරුවන් සඳහා බොහෝවිට පවතිනු ඇත. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියට ඇතුළු වන සැපයුම්කරුවන්, විශේෂයෙන්ම සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්ත නියෝජනය කරන පිරිස් වෙනුවෙන් හඳුන්වා දීමේ පුහුණු වැඩසටහන්, පෙරටු ප්‍රසම්පාදන නියෝජිතයන්ගෙන් සිදු කළ හැකිය.

ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි සැලසුම්කරණය

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හඳුන්වා දීම මඟින් ප්‍රසම්පාදන ආයතන තුළට ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි සැලසුම්කරණ අවස්ථාවන් (BPR) රැගෙන එයි. පොදු ප්‍රසම්පාදනයට අදාළව ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි සැලසුම්කරණයට මූලපිරීම මඟින් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ කාර්යක්ෂමතාවය හා අප්‍රමාදිත්වය උපරිමත්වයට ලංවනු ඇත. ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පූර්ණ ලෙස ක්‍රියාවේ යෙදවීමට පෙර, පහත කාර්යයන් අරමුණු කර ගනිමින් දැනට පවතින ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් පිළිබඳව විගණනයක් සිදු කිරීමේ කාර්යය ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය වෙත පැවරිය හැකිය.

- a. පද්ධති කාර්ය ප්‍රවාහ තුළ වැඩි දියුණු කිරීම් සිදුකළ හැකි අංශයන් හඳුනා ගැනීම.
- b. ප්‍රසම්පාදන ආයතන අතර ක්‍රියාවලීන් සමෝධානය කිරීමේ අවස්ථාවන් විස්තර කර ගැනීම.
- c. ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය පුරා විහිදී යන අනුකූලනයක් ඇතිවන පරිදි ප්‍රමිතිගත ආකෘති පත්‍ර හා ලේඛන නිර්මාණය කර ගැනීම.

මෙම විගණනය සම්පූර්ණ වීමත් සමඟම වඩා සරලකරණය වූ හා ප්‍රමිතිගත වූ ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලි ගොඩනඟා ගැනීමට ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයට හැකි වේ.

4.4 දියත් කිරීමේ උපාය මාර්ග

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් ක්‍රමිකව රැගෙන ඒම.

බොහෝ රජයන් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වැඩසටහන්වලට මූල පුරන්නේ ටෙන්ඩර් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම් හා ලංසු කරුවන් සහ ප්‍රසම්පාදන ආයතන ලියාපදිංචි කිරීම් සිදු කරන ප්‍රාථමික ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාවක් ගොඩ නඟා ගැනීම මඟිනි. මෙම පද්ධතිය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ මිනිස් ශ්‍රමායික අදියරයන්ට සමගාමීව පවත්වාගෙන යා හැකිය. විවෘත පාරදෘශ්‍යමය හා තරඟකාරී ප්‍රසම්පාදන පරිසරයක් සඳහා පදනම සකසා ගැනීම, සමාරම්භක ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ අරමුණ විය යුතුය. රජයකට මෙම ප්‍රාථමික ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය පදනම් කර ගනිමින් ක්‍රමිකව කාලානුරූපීව අන්තර්ජාලය හරහා ලංසු ඉදිරිපත් කිරීම් හා ලංසු ඇගයීම් සිදු කිරීම වැනි හැකියාවන් ස්ථාපිත කර ගත හැකිය.

¹⁰⁵ Ibid.

පරමාදර්ශී ලෙස ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියක් රජයේ විවිධාකාර තලයන් තුළ පවතින සියලු ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන් හරහා විහිදී යන තනි පද්ධතියක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ. කෙසේ වෙතත් තනි පද්ධතියක් ඇති කිරීමෙන් කියවෙන්නේ ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාකාරකම් මධ්‍යගත කිරීම නොවේ. ඒ වෙනුවට, විමධ්‍යගතව ඇති ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට හවුලේ උපයෝගී කර ගත හැකි යටිතල පහසුකමක් ලෙස එය ක්‍රියා කරයි. තවද, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීම මධ්‍යගතව කළමනාකරණය කිරීමක් ඉන් සිදු වේ. හසුරුවා ගැනීමට දුෂ්කර හා කාලය වැයවන සුලු බෙදී විසිරී ගිය ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතීන් සැපයුම්කරුවන්ට භාවිතා කිරීමට සිදුවීමේ අවදානම එනිසා අවම වේ.¹⁰⁶ තනි පද්ධතියක් මගින් ආරක්ෂාව කළමනාකරණය හා සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම වැනි ක්‍රියාවලීන්හි කාර්යක්ෂමතාව උපරිම තලයකට ගෙන යන අතරම ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන් සමස්තය තුළ ටෙන්ඩර් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා තනි පිරුමක්(login) සැපයුම්කරුවන්ට ලබා දීම ද සිදු කරයි. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මගින් ප්‍රසම්පාදනය සඳහා පොදු යටිතල පහසුකමක් නිර්මාණය කළ ද ලංසු පිරිවිතරයන් කෙරෙහි හා මිලදී ගැනුම්වල වටිනාකම් හා ප්‍රමාණ කෙරෙහි පූර්ණ පාලනය ප්‍රසම්පාදන ආයතන සතුව පවතිනු ඇත. ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට, තම අභ්යන්තර කළමනාකරණ භාවිතාවන් හා ගැලපෙන පරිදි ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ සමහර අංගයන් සිරු මාරු කර ගැනීමට හැකි වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, අවම අවශ්යතාවයක් ලෙස තනි පිරුම් හා රජය විසින් නිකුත් කරන සියලුම ටෙන්ඩර් සඳහා පොදු ප්‍රවේශ ද්වාරයක් පවත්වා ගන්නා මෙන් නිර්දේශ කෙරේ.¹⁰⁷

ප්‍රසම්පාදන ආයතන මුලුල්ලේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය දියත් කිරීම

ඒකාබද්ධිත ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය දියත් කිරීමේ දීල පළමුව සැපයුම්කරුවන් හා ප්‍රසම්පාදන ආයතන යන දෙපාර්ශවයෙන් තීරණාත්මක පරිහරණය කරන්නන් සමූහයක් ගොඩ නඟා ගැනීම අරමුණු කර ගනිමින් ප්‍රසම්පාදනයේ යම් නිශ්චිත ප්‍රවර්ගයන් කිහිපයක් වෙත පමණක් යොමු වනු ඇත. උදාහරණයක් ලෙස යම් නිශ්චිත භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් මිලදී ගැනීමක ප්‍රසම්පාදනයක් හෝ රජයේ යම් නිශ්චිත තලයක

ප්‍රසම්පාදනයක් හෝ යම් නිශ්චිත අගය සීමාවක් සහිත ප්‍රසම්පාදනයක් සිදු කරමින් එය දියත් කළ හැකිය. මිලදී ගැනීම් සිදු කරන නියෝජිතයන් න කුඩා සමූහයක් තුල ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය නියාමක ව්‍යාපෘතියක් ලෙස දියත් කිරීමෙන් පරිහරණය කරන්නන්ගේ පරිසරයල පුහුණු කිරීම් අවශ්‍යතාල සභායක සේවා සහ පරිහරණය කරන්නන්ට අවශ්‍ය තොරතුරු තාක්ෂණමය යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ වඩා හොඳ අවබෝධයක් ඇති කර ගැනීමට දියත් කරන්නාට ඉන් ඉඩ සැලසේ.¹⁰⁸

¹⁰⁶ Ibid.
¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ බලන්න: <http://data.philgeps.gov.ph/data.html> [පිවිසුම: 2016 නවැම්බර් 29වන දින].

5.

නිර්දේශයන්

පොදු ප්‍රසම්පාදනය තුළ පුලුල් ප්‍රතිසංස්කරණයන් ඇති කිරීමේ සිය උපාය මාර්ගයේ කොටසක් ලෙස ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය හඳුන්වා දීම කෙරෙහි කැපවීමට ශ්‍රී ලංකා රජය එකඟ වී ඇත. කලින් පෙන්වා දුන් පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපොළ තුළ පවතින තොරතුරු අසමතුලිතතාල තරඟකාරිත්ව විරෝධී භාවිතාවන් හා ඉහළ ගනුදෙනු පිරිවැය වැනි සීමාකම් ජයගැනීමේ හැකියාව ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය සතුව පවතී. එමෙන්ම, සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයන් මඟින් හෙළිවන අන්දමට පොදු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ කාර්යක්ෂමතාවය හා අප්‍රමාදිත්වය ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා හොඳ පිහිටුමක ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පවතී. ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීම මඟින් ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට සිය ගනුදෙනු සඳහා මුදලට සරිලන අගයක් ලැබීමේ වාසිය ද සැපයුම්කරුවන්ට ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපොළ තුළ සිය ප්‍රවේශය හා සහභාගිත්වය ඉහළ නංවා ගැනීමට හැකිවීමේ ප්‍රතිලාභය ද අත් වේ.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා නෛතික, ප්‍රතිපත්තිමය හා ආයතනික මැදිහත්වීම් මෙම කොටසින් නිර්දේශයන් ලෙස ඉදිරිපත් කෙරේ. එමෙන්ම, රට තුළ ඉ-රාජ්‍ය

ප්‍රසම්පාදනය මෙහෙයවීම හා දියත් කිරීමට අදාළව උපායමාර්ග ද මෙම කොටසින් යෝජනා කෙරේ.

නීති සම්පාදකමය හා ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම්

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා රටේ ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් හා ප්‍රසම්පාදන අත්පොත ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයට පහසුකම් සැලසෙන පරිදි හා එය බල ගැන්වෙන පරිදි උචිත ලෙස සංශෝධනය විය යුතුය. උදාහරණයක් ලෙස ටෙන්ඩර් ලේඛනගත කිරීම් ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ලබා ගත හැකි වීම හා ලංසු ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ඉදිරිපත් කිරීමට එරෙහිව ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් තුළ ඇති සෘජු තහංචි ඉවත් කළ යුතුය. තවදල සැපයුම්කරුවන් අන්තර්ජාලය හරහා ලියාපදිංචි කිරීමට ඉඩ සැලසෙන අන්දමින් හා ටෙන්ඩර් දැන්වීම් ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට නියම කරමින් උපදේශන නිර්ණායකයන් සංශෝධනය කළ යුතුය. ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපොළ තුළ දැනට ඇති තොරතුරු අසමතුලිතතාවයන්ට ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය මඟින් විසඳුමක් ලබා දීම සඳහා (a.)

වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලසුම්, (b.) ලංසු සඳහා තෝරාගැනීමේ උපමානයන්, (c.) ප්‍රසම්පාදන කමිටු හා තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවල සංයුතිය, (d.) ටෙන්ඩර් දැන්වීම්වල පසු සංශෝධනයන්, (e.) සාර්ථක ටෙන්ඩර් ලංසු ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ප්‍රකාශයට පත් කිරීම අනිවාර්ය වන ලෙසින් ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් සංශෝධනය කළ යුතුය. ඊට අමතරවල රජයේ දියත් කිරීමේ සැලසුමට අනුකූලව ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය පරිහරණය කිරීමට උපදේශණ නිර්ණායකයන් මඟින් නියම කළ යුතුය. ඒ අනුවල නියම කර ගත් සංක්‍රාන්ති කාල සීමාවකට පසුව සමාන්තර ලංසු ඉදිරිපත් කිරීම්වලට ඉඩ නොදිය යුතුය.

ඉන්දියාව සහ පිලිපීනය වැනි රටවල්වල නිදසුන්වලින් පෙන්වුම් කළ පරිදි ඩිජිටල් සහතික සහ ඉ-අත්සන්වල වලංගුභාවය පිළිගන්නා නීතියක් හෝ නියාමන රාමුවක් පැවතීම මත ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියක ක්‍රියාකාරිත්වය රඳා පවතිනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාව සතුව දැනට ඉලෙක්ට්‍රොනික ගනුදෙනු පනතක් පවතී. එය 2016 අංක 19 දරණ පනතයි. රාජ්‍ය ආයතනවලට ඉ-අත්සන් සහ ඉ-ලේඛනගත කිරීම් භාවිතා කිරීමට (හා පිළිගැනීමට) මෙම පනතින් ඉඩ සලසයි. මෙම පනත තිබියදී ත්ල සැපයුම්කරුවන් සමඟ ඇති ගනුදෙනු තීරණය කර ගැනීමේ දී ප්‍රසම්පාදන ආයතන ඉ-අත්සන් සහ ඉ-ලේඛනගත කිරීම්වල සත්‍යාපනභාවය නිරතුරුවම අභියෝගයට ලක් කරයි. ඒ අනුව ප්‍රායෝගික තලයේ දී ඉලෙක්ට්‍රොනික ගනුදෙනු පනත භාවිතයේ යෙදවෙන්නේ සීමිතව ය. ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපොළ ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීමේ මට්ටම කෙරෙහි මෙම සීමිත භාවිතය සෘණාත්මකව බලපා ඇත. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාවක් පූර්ණ ලෙසක්‍රියාවේ යෙදවීමට නම් පොදු ප්‍රසම්පාදන ගනුදෙනු නිමාකිරීම්වල දීල උචිත සහතික කිරීම් සේවා නිෂ්පාදකයෙකු විසින් සහතික කරන ඉ-අත්සන් වලංගු හා බලාත්මක යැයි පිළිගත හැකි බව ප්‍රකාශ කරමින් ප්‍රසම්පාදන ආයතන විසින් වක්‍ර ලේඛයක් නිකුත් කල යුතුය.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය පූර්ණ ලෙස ක්‍රියාවේ යෙදවෙන බව තහවුරු කර ගනු වස්, පද්ධතිය පරිහරණය කිරීමේ කොන්දේසි පැහැදිලිව නිර්වචනය කරන ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්තියක් රජය විසින් සම්මත කරගත යුතුය. දැනට පවතින මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අනුපූරණය කිරීමේ අරමුණින් යුතුව ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය යටතේ ඇති කළමනාකරණ භාවිතාවන්

මෙම ප්‍රතිපත්තිය මඟින් විදහා දැක්විය යුතුය. එමෙන්ම මෙම සංශෝධිත කළමනාකරණ භාවිතාවන්, මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් තුළ හමුවිය නොහැකි අන්දමේ අවස්ථාවන් වෙත ප්‍රතිවාර දැක්වීමට අරමුණු කර ගත යුතුය. වෛරසයන් අඩංගු වී ඇති ලේඛන හසුරුවා ගැනීම, ඉලෙක්ට්‍රොනික ටෙන්ඩර් ලංසු විවෘත කිරීමේ ප්‍රොටෝකෝලයන්, අන්තර්ජාල ගත නාමාවලීන් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික ටෙන්ඩර් ඉදිරිපත් කිරීමේ අවසන් කාල සීමාව නිමා වීමට පෙර රජයේ පහසුකම්වල ක්‍රියාකාරිත්වයේ දෝෂයන් හට ගැනීම වැනි අවස්ථා මෙයට නිදසුන් වේ. එමෙන්ම ප්‍රසම්පාදන ආයතන තුළ , තොරතුරු තාක්ෂණ ආරක්ෂාව, උපස්ථ ප්‍රතිපත්ති, හා සංරක්ෂණමය ක්‍රියාපටිපාටි ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්තියට ඇතුළත් විය යුතුය.

ආයතනික ප්‍රතිසංස්කරණ

පොදු ප්‍රසම්පාදනය කෙරෙහි බලපවත්නා සාධාරණල පාරදෘෂ්‍යභාවය හා පිරිවැය ඵලදායී ක්‍රියාපටිපාටීන් ගොඩනඟා ගැනීමේ බලය ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට පැවරී ඇත. ඒ අනුවල ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය දියත් කිරීමේ කාර්යයේ දී මූලික ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදක දේහය ලෙස රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන කමිටුව ක්‍රියා කරයි. මේ සන්දර්භය තුළ දැනට ඇති ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් තුළ අවශ්‍ය සංශෝධනයන් සිදු කරමින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත් කිරීමේ වගකීම හිමිවිය යුත්තේ ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට ය. තවදල ප්‍රසම්පාදන වෙළඳපළ තුළ කාර්යක්ෂමතාවය හා ප්‍රවේශ හැකියාව ඉහළ නැංවිය හැකි ටෙන්ඩර් මූලාකෘති හා ටෙන්ඩර් නීති සඳහා ප්‍රමිතිගත ලේඛනගත කිරීම් ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට නිර්මාණය කළ හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාවට සිය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන්ට අදාළව ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි ප්‍රති-සැලසුම්කරණ කර ගැනීමේ අවකාශය ද ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවේ යෙදවීම හරහා විවෘත වේ. ඒ අනුවල කොනෙජ්ස් සමඟ කොරියාව ලැබූ අත්දැකීම් අනුව යමින්, ප්‍රසම්පාදන ආයතන තුළ දැනට පවතින මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් පිළිබඳව ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව මඟින් විගණනයක් සිදු කිරීමෙන්ල ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව තුළ ඒවා අනුකූලනය හා ස්වයන්ක්‍රීය කළ යුතු අන්දම පිළිබඳව යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමට එයට හැකිවේ.

ඊට අමතරව, සැපයුම්කරුවන් හා ප්‍රසම්පාදන ආයතන අතර ප්‍රසම්පාදන තොරතුරු ගලා

යැම ශක්තිමත් කිරීමට ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට හැකි වේ. උදාහරණයක් ලෙස මහජන අධිකාරීන් විසින් ප්‍රසම්පාදන තොරතුරු හෙළි කිරීම හා කළමනාකරණයට අදාළ නීති රීති ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට සම්පාදනය කළ හැකිය. තවද, ප්‍රසම්පාදන ආයතන විසින් පළකරනු ලබන වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලසුම්වල අඩංගු විය යුතු තොරතුරුවල විස්තරණය මට්ටම හා තොරතුරු වර්ගයන් පිළිබඳව ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට විස්තර කොට දැක්විය හැකිය. ප්‍රසම්පාදන තොරතුරු ලබා ගත හැකි වීම වැඩිවත්ම, ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රමාණවත් තරමට අධීක්ෂණය කිරීමේ හා විශ්ලේෂණය කිරීමේ හැකියාව ද ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව වෙත ලැබේ. (උදා. ගනුදෙනු සංඛ්‍යාව හා ඒවායේ අගයල යම් කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයක් තුළ සිටින ප්‍රධාන ගැනුම්කරුවන් හඳුනා ගැනීම, එක් සැපයුම්කරුවෙකු විසින් සිදු කළ ගනුදෙනු සංඛ්‍යාව)

එමෙන්මල ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවේ යෙදවීම හා එහි අවබෝධය ඇති කර ගැනීමට පහසුව සැලසෙනු වස් ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව තම උපදේශන ශක්‍යතාවය වර්ධනය කර ගත යුතුය. ඒ අනුව, ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය පරිහරණය කිරීම පිළිබඳව දල පොදු ප්‍රසම්පාදනය කෙරෙහි බලපවත්නා නීති රීති හා ක්‍රියාවලීන් පිළිබඳව ද පුහුණුවීම් සැපයුම්කරුවන් හා ප්‍රසම්පාදන ආයතන වෙත පැවැත්වීම ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවට සිදු කළ හැකිය.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය සුමට ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීම සහතික කර ගනු වස්, වේදිකාව කළමනාකරණය කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව සතු ආයතනික ශක්‍යතාවය ශක්තිමත් කළ යුතුය. මෙම ක්‍රියාවලිය සඳහා පොදු ප්‍රසම්පාදනයට අදාළවල නියාමන හා විධායක කාර්යභාරයන් යන දෙකම ඉටු කිරීමට ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ ශක්‍යතාවය ඉහළ නංවා ගත යුතුය. ඒ සඳහා ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව යටතේ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීම කෙරෙහි රජයේ සැලකිල්ල යොමු විය යුතුය. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව ගොඩ නැංවීමේ වගකීම හා යථාර්ථවාදී කාල ඉලක්කයන් සහිත ක්‍රියා සැලසුමක් (උදා. ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් සංශෝධනය කිරීමට අදාළව හා ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි ක්‍රියාවට නැංවීමට හා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමට අදාළව) නිර්මාණය කර ගැනීමේ වගකීම ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයට පැවරිය යුතුය. එමෙන්ම

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාවේ සමස්ත කාර්ය සාධනය මැන ගැනීම ද ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය විසින් සිදු කළ යුතුයන ඒ සඳහා දර්ශකය ලෙස දැනට පවතින මිනිස් ශ්‍රමායික ක්‍රියාවලීන් යොදා ගත යුතුය. ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය එක් අදියරක සිට අනෙක් අදියර දක්වා දියත් කිරීම සාධාරණීකරණය කිරීම සඳහා මේ දත්ත උපයෝගී කර ගත හැකිය.

ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයට මෙම කාර්යභාරයන් ඉටු කිරීමට නම්, ව්‍යාපෘතියට අවශ්‍ය මූල්‍ය සම්පත් ලබා දී, නිසි කුසලතා සහිත කාර්ය මණ්ඩල ඊට ලබා දිය යුතුය. තුලනාත්මක නිදසුන්වලට අනුව හොඳින් ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකක සඳහාල ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාවට සේවා සැපයීම හා එහි කළමනාකරණය වෙනුවෙන් අවම වශයෙන් 30-40ක පුහුණු කාර්ය මණ්ඩලයක් අවශ්‍ය වේ.

වෙනස් කිරීම් කළමනාකරණය

වෙනත් රටවල අත්දැකීම් ඇසුරින් කිව හැක්කේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ මූලාරම්භක ලෙස ක්‍රියාවේ යෙදවීම, ස්වයෝග්‍ය පරිදි සකසා ගැනීම සඳහා වසර 2ක් 3ක් අතර කාලයක් ගතවන බවයි. ප්‍රසම්පාදන ආයතන හා සැපයුම්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතා පරිමාණය දැන ගැනීම, මෘදුකාංගය නිර්මාණය කිරීම හා ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය ක්‍රියාවට නැංවීමට යන කාලය මේ කාලසීමාවට අයත් වේ. ඒ අනුව ලංකාවේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය නිර්මාණය කර ගැනීම හා කළමනාකරණය කර ගැනීම ප්‍රවේශයන් තුනක් අතුරින් එකක් හරහා සිදු කළ හැකිවේ. පළමුව, කොරියානු සමූහාණ්ඩුවේ හා සිංගප්පූරුවේ පරිදි රජයේ හිමිකාරිත්වය හා මෙහෙයවීම සහිත ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියක් වෙත රජයට යොමු විය හැකිය. රජයේ හිමිකාරිත්වය හා මෙහෙයවීම සහිත ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාවක් බාහිරව නිර්මාණය කර, අභ්‍යන්තරිකව මෙහෙයවීම හා පාලනය කිරීම සිදු කළ හැකිය. දෙවනුව, ඉන්දියාවේ කර්ණාටක ප්‍රාන්තය අනුව යමින් පොදු හා පුද්ගලික හවුල්කාරිත්වයක් ලෙස තම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය වේදිකාව ගොඩ නගා ගැනීම රජයට සිදු කළ හැකිය. මෙම ප්‍රවේශයේ දී තෙවන පාර්ශව සේවා සම්පාදකයෙකු විසින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතියේ කළමනාකාරිත්වය, හිමිකාරිත්වය හා මෙහෙයුම පවත්වා ගෙන යනු ඇත. ඒ බොහෝවිට, රජය වෙත පසු කාලයක දී වේදිකාව

නැවත පැවරීමේ පරමාර්ථයෙනි. තෙවනුව, ශ්‍රී ලංකාවට එළඹිය හැකි ප්‍රවේශය වන්නේ තෙවැනි පාර්ශව සේවා සම්පාදකයෙකු විසින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හිමිකාරිත්වය දරමින් මෙහෙයවන අතරල එහි කළමනාකාරිත්වය හා අධීක්ෂණය රජය විසින් සිදු කෙරෙන සැකැස්මක් වෙතය.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාවක් නිර්මාණය කර ගැනීම හා කළමනාකරණය කර ගැනීමේ දී ඊට උචිත ආකෘතියක් තෝරා ගැනීම රඳා පවතින්නේල මෘදුකාංග නිර්මාණයල දත්ත ආරක්ෂාව හා ව්‍යාපෘතිය හාර දීමට සබැඳිව ඇති අවදානම් කළමනාකරණ කරගැනීමට රජයට ඇති හැකියාව මත ය.

වර්තමානයේ දී ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව සතු සීමිත සම්පත් හා ඊට අනුබද්ධිත කාර්ය මණ්ඩලය පිළිබඳව සලකා බැලීමේ දීල කළමනාකරණය, අධීක්ෂණය හා හිමිකම් අයිතීන් ප්‍රමාණවත් ලෙස රජය සතුව තබා ගනිමින්, රටේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය ක්‍රියාවේ යෙදවීම සඳහා ඊට අවශ්‍ය කුසලතාවය හා විශේෂඥභාවය සහිත තෙවැනි පාර්ශවයක් උපයෝගී කර ගන්නා අන්දමේ ආකෘතියක් පිළිබඳව රජය සිය සැලකිල්ල යොමු කිරීම ඥානාන්විතය. නිදසුනකට ගතහොත්ල ඉහත ආකෘතිය යොදා ගත් පිලිපීනයේ දී තෙවැනි පාර්ශව සේවා සම්පාදකයා විසින් සපයන සේවාවන් වෙනුවෙන් රජය විසින් එකී සම්පාදනයට මාසික ස්ථාවර ගාස්තුවක් ගෙවනු ලැබේ. එක් පිටුවක් සඳහා තත්පර පහක් තුළ දී ප්‍රතිචාර දැක්වීමට පද්ධතියට ඇති හැකියාව (භාවිතා කරන්නන්ගේ ප්‍රවේශයන් සංඛ්‍යාව සැලකිල්ලට නොගනිමින්) 99.9% ක අවස්ථාවක දීම පැවතීම මත එම ගාස්තුව අතිශීචිත වේ. ඉහත කොන්දේසිය සපුරාලීමට අසමත් වුවහොත් සේවා සම්පාදකයාට ගෙවනු ලබන මාසික ගාස්තුව මත දඩ මුදල් පැනවෙනු ඇත.

ශීර් ලංකාව තුළ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන කීරියාවේ යෙදවීමේ දී ප්‍රසම්පාදන ආයතන සියල්ලෙන්ම මෙහෙයුම් සහාය ලබා ගැනීම සඳහා සැලකිය යුතු කැප කිරීමක් සිදු කළ යුතුය. ශීර් ලංකාව තුළ සැපයුම්කරුවන් හා ප්‍රසම්පාදන ආයතන විසින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය වේදිකාව භාවිතා කිරීම හා අවබෝධ කර ගැනීම අසම්භාව්‍ය ලෙස බැඳී පවතින්නේ ප්‍රබල පුහුණුවීම්ල සහායක හා සන්නිවේදන වැඩ සටහන් මතය. සැපයුම්කරුවන් හා ප්‍රසම්පාදන ආයතන යන දෙපාර්ශවයටම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයෙහි හි ඇති අගය සන්නිවේදනය කිරීම මෙම වැඩසටහන් තම ඉලක්කය බවට පත් කර ගත

යුතුය. එමෙන්ම සැපයුම්කරුවන්ට හා ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට තම ප්‍රතිලාභය තකා මෙම වැඩසටහන් උපයෝගී කර ගත හැකි ආකාරය (උදා. ටෙන්ඩර් පළකිරීම් පිළිබඳ දැනුම් දීම් ලබා ගැනීමල එක් වරක් පමණක් සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම හා ටෙන්ඩර් දැන්වීම් ප්‍රමිතිගත කිරීම) මෙම වැඩසටහන් හරහා විදහා දැක්විය යුතුය. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්තකරුවන්ගේ සහභාගිත්වය තහවුරු කර ගැනීම වස්, මෙක්සිකෝව වැනි රටවල අත්දැකීම් අනුව යමින්ල ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව විසින් (ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන් හි සහයෝගිත්වයෙන් යුතුව) සැපයුම්කරුවන් සඳහා වැඩිමුළු ප්‍රාදේශිකව නීතිපතා පැවැත්විය යුතුය. මෙවැනි වැඩිමුළුවල දී වේදිකාව පරිහරණය කිරීම අත්හදා බැලීමේ අවස්ථාව දල ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන් හි අවශ්‍යතාවයන් තහවුරු කර ගැනීමේ අවස්ථාව ද සැපයුම්කරුවන්ට හිමිවනු ඇත.

දියත් කිරීම සඳහා උපාය මාර්ග

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය සඳහා පහසුකම් සලසාලමින් ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන් සංශෝධනය කරල අවශ්‍ය ආයතනික යටිතල පහසුකම් ස්ථානගත කිරීමෙන් අනතුරුවල වේදිකාව ගොඩ නැංවීම හා දියත් කිරීම රජය විසින් ඇරඹිය යුතුය. පරිහරණය කරන්නන්ගේ පරිසරයල පුහුණු අවශ්‍යතාල සහායක සේවා හා පවතින තොරතුරු තාක්ෂණමය යටිතල පහසුකම්වලට හොඳින් හැඩ ගැසීම සඳහා පද්ධතියට අවස්ථාව සලසනු වස්ල දියත් කිරීම සඳහා ක්‍රමික අදියරයන්ගෙන් යුත් ප්‍රවේශයක් යොදා ගන්නා මෙන් නිර්දේශ කෙරේ. තුලනාත්මක නිදසුන් සලකා බලන කලල අන්තර්ජාලය හරහා ප්‍රවේශය ලබා ගත හැකි වූ දල වේදිකාව හරහා එක් එක් ප්‍රසම්පාදන ආයතන සම්බන්ධ කරන්නා වූ ද තනි වෙබ් ප්‍රවේශ ද්වාරයක් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය මගින් ගොඩ නගා ගැනීම වටී. ආරම්භයේ දීල ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය තම විහිදුම රාජ්‍ය නියෝජිතායතන පුළුල් සමූහයක් වෙත පැතිරවීමට පෙර මූලික ප්‍රසම්පාදන ආයතන කාණ්ඩයක් වෙත නියමු ස්වභාවයකින් යුතුව සංග්‍රහකයක් සිදු කළ යුතුය. මහාමාර්ගල උසස් අධ්‍යාපන හා ආයෝජන ප්‍රවර්ධන අමාත්‍යාංශයල සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයල ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශය හෝ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය හෝ ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව මෙකී නියෝජිතායතන අතරට ඇතුළත් කළ හැකිය.

ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව දියත් කිරීමේ දී යෝජිත කාර්යභාරයන් ඒවායේ කෙටි කාලීන මධ්‍යකාලීන හා දිගුකාලීන අදියරයන්ට අනුව පහත වගුගත කර ඇත. කෙටි කාලීන කීර්යාකාරකම් මිනිස් ශ්‍රමායික ප්‍රසම්පාදන කීර්යාවලින්ට සමගාමීව සිදු කළ හැකිය. එහෙත් මධ්‍යකාලීන හා දිගු කාලීන කීර්යාකාරකම් කීර්යාත්මක කිරීමට නම්ල ශීර්

ලංකාවේ ප්‍රසම්පාදන කීර්යාවලින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව වෙත සංක්‍රමණය විය යුතුය. එක් අදියරකින් අනෙක් අදියරට සුමට ලෙස සංක්‍රමණය වීම සඳහා රටකට ඇති හැකියාව රඳා පවතින්නේල සැපයුම්කරුවන් හා ප්‍රසම්පාදන ආයතන යන දෙකොටස වෙතම කීර්යාකාරකම් පදනම් කරගත් පුහුණුවීම් නිරතුරුව ලබා දීම මතය.

අදියර 1 කෙටි කාලීන (වසර 1)

කීර්යාකාරකම	කාර්යභාරය
ටෙන්ඩර් දැන්වීම් පළ කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> පද්ධතිය තුළ සංග්‍රහනය කරනු ලබන ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන් හි ටෙන්ඩර් දැන්වීම් සිංහල දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි භාෂාවන්ගෙන් පළ කිරීම. කර්මාන්ත ක්‍ෂේත්‍රය, නිෂ්පාදනය/සේවාව, සීමාමායිම් අගය,භූගෝලීය ප්‍රදේශය හා කාල රාමුව අනුව ටෙන්ඩර් වර්ග කිරීමේ හැකියාව සැපයුම්කරුවන්ට ලැබේ. යම් නිශ්චිත ටෙන්ඩර් දැන්වීමක් සඳහා දැනුම්දීම් සකීර්ය කර ගැනීමට සැපයුම්කරුවන්ට හැකිවේ. එවැනි දැනුම්දීම් සකීර්ය කර ගැනීමෙන්, ප්‍රසම්පාදන ආයතනය විසින් ටෙන්ඩර් දැන්වීමක් සංශෝධනය කළවිටක දී ස්වයංකීර්ය පණිවිඩයක් පරිහරණය කරන්නන්ට ලැබෙන බවට සහතික කෙරේ.
සැපයුම්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> සැපයුම්කරුවන් එක් වරක් ලියාපදිංචි කිරීමේ හැකියාව ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව තුළින් ලබා දේ. සෑම සැපයුම්කරුවෙකුම තම ව්‍යාපාරය ලියාපදිංචි කිරීමේ සහතිකය පූර්ව කාර්ය අත්දැකීම්, හා මූල්‍ය තොරතුරු වැනි අවශ්‍ය ලේඛන ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු පද්ධතිය තුළ ලියාපදිංචි විය යුතුය. පද්ධතිය තුළ එක්වරක් ලියාපදිංචි වූ පසු සෑම සැපයුම්කරුවෙකුටම අනන්‍ය ලියාපදිංචි අංකයක් හා සැපයුම්කාර පිරුමක් (login) ලබා දෙන අතර අනාගතයේ දී ඉදිරිපත් කරන ලංසු සඳහා ඒවා භාවිතා කළ හැකිය. පද්ධතිය තුළ ලියාපදිංචි වී ඇති සැපයුම්කරුවන් අතීතයේ දී හිමිකරගෙන ඇති පිරිනැමීම් දර්ශනය කර ගැනීමේ හැකියාව

	<p>ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන්ට ලැබේ.</p> <ul style="list-style-type: none"> සැපයුම්කරුවන් පිළිබඳව නිරන්තර විගණනයන් සිදු කරමින් ප්‍රසම්පාදන කීරියාවලින් උල්ලංඝනය කරන සැපයුම්කරුවන් අසාදු ලේඛන ගත කිරීමේ හැකියාව ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිසම සතුය.
<p>ප්‍රසම්පාදන තොරතුරු ලබා ගත හැකිවීම</p>	<p>ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වෙබ් අඩවිය මගින් පහත දැක්වෙන තොරතුරු වේදිකාව තුළ ලබා ගැනීමට සලස්වනු ඇත.</p> <ul style="list-style-type: none"> ප්‍රසම්පාදන උපදේශන නිර්ණායකයන්, අත්පොත්, වක්‍ර ලේඛ හා නීතිරීති වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලසුම්ල එකී සැලසුම්වල සිදු කෙරෙන සංශෝධනයන් පිළිබඳ දැනුම් දීම් සකීරය කර ගැනීමේ හැකියාව පරිභරණය කරන්නන් සතුවේ. ලංසු ලේඛන සඳහා ප්‍රමිතිගත මුලාකෘති තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවල සංයුතිය සාර්ථක වූ ලංසු පිරිනැමීම් සඳහා යොදා ගත් ඇගයුම් ක්‍රමවේදයන් හා උපමානයන්
<p>ටෙන්ඩර් මාර්ගපටය පිරික්සීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රසම්පාදන කීරියාවලිය තුළ ලංසුව තිබෙන අදියර (උදා. තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවේ ඇගයුමට ලක්වීම) දර්ශනය කිරීමේ හැකියාව පරිභරණය කරන්නන්ට ලැබේ.

අදියර 2 මධ්‍යකාලීන (වසර 2-3)

කීරියාකාරකම	කාර්යභාරය
<p>ලංසු ඉදිරිපත් කිරීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රකාශිත ටෙන්ඩර් සඳහා ආරක්ෂිත හා ගුප්ත කේතනගත ඌදාරවූ මාර්ගයක් හරහා ලංසු ඉදිරිපත් කිරීමට සැපයුම්කරුවන්ට හැකියාව ලැබේ. ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ඉදිරිපත් කෙරෙන ලංසුල ඒවා විවෘත කෙරෙන කාල සීමාව එළඹෙන තෙක් මුර පදයක් මගින් අභුඵ ලා තිබෙනු ඇත.
<p>ඉ-නාමාවලි</p>	<ul style="list-style-type: none"> සුලබ ද්‍රව්‍යයන් (උදා. ගෘහ භාණ්ඩ) ප්‍රසම්පාදනය සඳහා ප්‍රමිතීන් ජාතික ප්‍රසම්පාදන කමිටුව විසින් පනවනු ලැබේ.

	<ul style="list-style-type: none"> සැපයුම්කරුවන්ට තම භාණ්ඩ හා සේවාවන් (ඉහත පිරිවිතරයන්ට අනුකූල වෙමින්) වර්ගීකරණය කරල කේතනය කරල මිල සඳහන් කර ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව තුළ ඇති අන්තර්ජාලගත නාමාවලියක් වෙත උත්පන්නයකළ හැකිය. ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට, කලින් කලට තමන්ට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍යල ඉ-නාමාවලිය තුළ ලැයිස්තුගතව ඇති ඒවා අතුරින් ඉලෙක්ට්‍රොනිකව මිලදී ගැනීමේ හැකියාව ලැබේ.
<p>කොන්ත්‍රාත්තු හා ලිපිගොනු කළමනාකරණ පද්ධතිය</p>	<ul style="list-style-type: none"> සියළු ඉලෙක්ට්‍රොනික ලේඛන පොදු ආකෘතින් බවට පරිවර්තනය කර ඒවා මධ්‍යගතව ගබඩා කරන මධ්‍යම ලිපිගොනු කළමනාකරණ පද්ධතියක් තිබේ. මධ්‍යගතව ගබඩා කර ඇති ලේඛනයන්ල මූල්‍ය හා නීති දෙපාර්තමේන්තු වැනිල අනුමැතිය ලබා දීමට සම්බන්ධිත සියළු පාර්ශවයන් වෙත යොමු කල හැකිය. පැහැදිලිව නිර්වචනය කරන ලද කාර්ය සාධන ප්‍රමිතීන්ට එදිරිව සැපයුම්කරුවන් තරාතිරමගත කිරීමට ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන්ට හැකි වේ. ව්‍යාපෘතියේ විශේෂිත සන්ධිස්ථානයන්ට අදාළව ප්‍රගතිය අධීක්ෂණය කිරීම හා විපරමින් පසුචීම ද ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ පරීක්ෂාවන් සිදු කිරීම ද පද්ධතිය විසින් ඉටු කරනු ඇත.

අදියර 3 දිගු කාලීන (වසර 3-4)

කීර්යාකාරකම	කාර්ය භාරය
ඉ-ගෙවීම්	<ul style="list-style-type: none"> සැපයුම්කරුවන්ට ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන් වෙතින් ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන වේදිකාව හරහා ගෙවීම් ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. ප්‍රසම්පාදන ආයතනයන්ට සැපයුම්කරුවන්ගේ ගෙවීම් වේදිකාව හරහා ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. ටෙන්ඩර් සැකසුම් ගාස්තුල සහ ලංසු ඇපකර තැන්පතු මෙම ගෙවීම්වලට ඇතුලත් වේ.

<p>ලංසු ඉ-ඇගයුමට ලක් කිරීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ලංසු ඉ-ඇගයුමට ලක් කිරීම ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හරහා සිදු කෙරෙනු ඇත. • පද්ධතිය හරහා ජනනය කෙරෙන ලංසු ඇගයුම් වාර්තා වෙත සෑම සැපයුම්කරුවෙකුටම ප්‍රවේශය ලැබෙනු ඇත.
<p>කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ප්‍රධාන කොන්ත්‍රාත්තුවල දීල ඉ-ප්‍රසම්පාදන පද්ධතිය හරහා කොන්ත්‍රාත්තු පිරිනැමීමේ හැකියාව ප්‍රසම්පාදන ආයතනවලට ලැබේ.



A | No. 5A, Police Park Place, Colombo 5
T | +94 11-2055544
E | reception@veriteresearch.org
W | www.veriteresearch.org

